

Ala-Pöntiö Eija & Huhtala Anu

LASTEN SUUSTA -LEHTI NAHKURIN PÄIVÄKODISSA

Opinnäytetyö

CENTRIA AMMATTIKORKEAKOULU

Sosiaalialan koulutusohjelma

Syksy 2013

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Yksikkö Hyvinvoinnin ja kulttuurin yksikkö	Aika Joulukuu 2013	Tekijä/tekijät Eija Ala-Pönttiö Anu Huhtala
Koulutusohjelma Sosiaaliala		
Työn nimi LASTEN SUUSTA -LEHTI NAHKURIN PÄIVÄKODISSA		
Työn ohjaaja Tarja Mäkitalo	Sivumäärä [57 + 17]	
Työelämäohjaaja Outi Hankaniemi		
<p>Projektiopinnäytetyön tilaajana toimi Kokkolan kaupungin varhaiskasvatuksen palvelut. Työelämälähtöinen projektiopinnäytetyö sijoittui Nahkurin päiväkotiin.</p> <p>Opinnäytetyön keskeisiä elementtejä olivat lasten osallisuuden vahvistaminen, mediakasvatus ja tutkiva työote. Projekti pohjautuu Bronfenbrennerin ekologiseen malliin sekä valtakunnalliseen sekä paikalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan.</p> <p>Projektin tavoitteena oli lasten osallisuuden vahvistaminen mediakasvatuksen keinoin, sekä mediakasvatuksen lisääminen ja luovien työmenetelmien hyödyntäminen päiväkodin arjessa. Projektiopinnäytetyön päämääränä oli toteuttaa lehti yhdessä päiväkodin lasten kanssa.</p> <p>Projektiosuus koostui lapsiin tutustumisesta, toiminnallisista interventioista, lehden taittamisesta sekä lehden saattamisesta päiväkodin käyttöön. Projektissa käytettiin työmenetelminä sadutusta, piirtämistä, valokuvausta ja haastattelua.</p> <p>Arvioinnin perusteella voidaan todeta, että päiväkotitoiminta on saanut projektin kautta arkeensa uusia näkökulmia lasten osallisuuteen sekä pitkäkestoisen toiminnan järjestämiseen. Palautteiden perusteella voidaan todeta projektin olleen antoisa sekä lapsille että päiväkodin henkilökunnalle.</p>		

Asiasanat

esteettinen orientaatio, mediakasvatus, osallisuus, sanomalehti, tutkiva työote, varhaiskasvatus

ABSTRACT

Unit Unit of Health, Welfare and Culture	Date December 2013	Author/s Eija Ala-Pöntiö Anu Huhtala
Degree programme Degree Programme of Social Services		
Name of thesis NEWSPAPER PROJECT IN DAY CARE CENTER OF NAHKURI IN KOKKOLA		
Instructor Tarja Mäkitalo		Pages [57 + 17]
Supervisor Outi Hankaniemi		
<p>The project was ordered by Day Care and Pre-School Education of Kokkola. The project was initiated from working life.</p> <p>The main elements in the thesis were reinforcing children`s inclusion, media education and researching approach to work. The thesis is based on Bronfenbrenner`s ecological model and also on the nation - wide and local day care education plan and its various orientations.</p> <p>The objective in the project was to reinforce children`s inclusion by using media education and increase the use of media education and creative work methods in the day care center`s daily life. The main goal in the project was to make a newspaper with the children of the day care center.</p> <p>The project part of the thesis consisted of getting to know the children, functional interventions, newspaper layout and getting the finished newspaper to the day care center. Work methods used in the project were storytelling, drawing, photographing and interviewing.</p> <p>The evaluation indicates that the day care center has gotten new perspective into children`s inclusion and organizing long-term functions. According to feedback the project has been rewarding to the children and the personnel of the day care center.</p>		

Key words

esthetical orientation, children`s inclusion, media education, newspaper, pre-school education, researching approach

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
1.1 Projekti-idean synty	1
1.2 Projektiopinnäytetyön tavoitteet	2
2 LASTEN OSALLISUUDEN VAHVISTAMINEN MEDIAKASVATUKSEN KEINOIN	5
2.1 Bronfenbrennerin ekologinen malli projektiopinnäytetyössä	6
2.2 Lasten osallisuuden näkökulma	8
2.3 Esteettisen orientaation näkökulma	12
2.3.1 Mediakasvatus projektiopinnäytetyössä	13
2.3.3 Sadutus projektiopinnäytetyössä	15
2.3.4 Tutkivan työotteen näkökulma	16
3 LASTEN SUUSTA -LEHTIPROJEKTIN TOTEUTUS	17
3.1 Alkukartoitus	18
3.2 Projektiopinnäytetyön toiminnallinen osuus	19
3.2.1 Tutustuminen	19
3.2.2 Ensimmäinen interventio	20
3.2.3 Toinen interventio	24
3.2.4 Kolmas interventio	25
3.2.5 Neljäs interventio	26
3.2.6 Viides interventio	28
3.2.7 Kuudes interventio	30
3.2.8 Lehden taittoprosessi	31
3.2.9 Valmiin Lasten suusta -lehden julkistaminen päiväkodille	33
3.3 Palautteenkeräämismenetelmät	34
4 LASTEN SUUSTA -PROJEKTIOPINNÄYTETYÖN ARVIOINTI	35
4.1 Projektin arviointi	35
4.1.1 Alkukartoituksen arviointi	36
4.1.2 Interventiopäivien arviointi	37
4.1.3 Lasten palautteiden arviointi	39
4.1.4 Henkilökunnan palautteiden arviointi	42
4.2 Tavoitteiden toteutumisen arviointi	45
4.2.1 Yksilötavoitteiden arviointi	45
4.2.2 Organisaation tavoitteiden arviointi	46

4.2.3 Opiskelijan tavoitteiden arviointi	47
4.3 Opinnäytetyöprojektin arviointi	48
4.3.1 Projektibudjetin arviointi	48
4.3.2 Projektisuunnitelman arviointi	49
4.3.3 Projektin kokonaisarviointi	49
4.3.4 Oman oppimisen arviointi	50
5 POHDINTA	53
LÄHTEET	57
LIITTEET	

KUVIOT

KUVIO 1. Kontekstuaalisen kasvun malli

KUVIO 2. Lasten valtaistuminen

KUVIO 3. Lasten osallisuuden portaat Hartin (1992) mallin mukaan

KUVIO 4. Mediakasvatuksen kokonaisuus

KUVIO 5. Lasten suusta -projektin toiminnalliset osat

KUVIO 6. Kaavio lehden taittoprosessista

KUVIO 7. Lasten palautelomakkeen väritettävät kasvot

TAULUKOT

TAULUKKO 1. Lasten suusta -lehtiprojektin tavoitteet

TAULUKKO 2. Ensimmäisen intervention tavoitteet ja toiminta

TAULUKKO 3. Toisen intervention tavoitteet ja toiminta

TAULUKKO 4. Kolmannen intervention tavoitteet ja toiminta

TAULUKKO 5. Neljännen intervention tavoitteet ja toiminta

TAULUKKO 6. Viidennen intervention tavoitteet ja toiminta

TAULUKKO 7. Kuudennen intervention tavoitteet ja toiminta

TAULUKKO 8. Kooste henkilökunnan arviosta interventioiden sujumiseen (1–5)

1 JOHDANTO

1.1 Projekti-idean synty

Projektiopinnäytetyömme sai alkunsa lokakuussa 2012, kun syksyllä järjestetyllä Loistavaa!-kulttuuriviikolla heräsi idea laajemman lehtiprojektin toteuttamisesta. Kiinnostuimme ideasta ja selvitimme mahdollisia yhteistyökumppaneita. Yhteistyökumppaniksi valikoitui Nahkurin päiväkotiki KOKKOLASTA. Ensimmäinen tapaaminen Nahkurin päiväkodin johtajan viransijaisen kanssa pidettiin 5.12.2012, jolloin esittelimme ideamme päiväkodin omasta lehdestä.

Lehden nimeksi päätimme "Lasten suusta", johon tulisimme tuottamaan materiaalin nimensä mukaisesti yhdessä lasten kanssa. Lehti tuntui luontevalta tavalla toteuttaa projektiopinnäytetyö, koska pystyimme hyödyntämään aikaisempaa osaamistamme. Käytimme materiaalin kokoamiseen erilaisia luovia menetelmiä, joihin molemmilta löytyy kiinnostusta. Lisäksi toisella meistä on media-assistentin koulutus sekä työkokemusta paikallisesta lehdestä, sen kirjoittamisesta, taitosta ja valokuvauksesta.

Tänä päivänä kaikki tavat tuottaa kulttuuria johtavat tavalla tai toisella myös mediavälineiden ja taitojen harjaantumiseen sekä vahvistavat lasten arvostelukykä heille tarjottuun mediaan (Santavuori 2011). Halusimme myös vahvistaa lasten luovuutta ja osallisuutta projektin kautta. Luovilla lapsilla on tutkitusti parempi itsetunto, ja nämä hyödyt näkyvät lapsen kasvaessa, sillä ne vaikuttavat lapsen itsetunnon ja luovuuden lisäksi lapsen turvallisuudentunteeseen.

Projektiin osallistuvat lapset olivat 5-vuotiaita ja tulivat kahdesta ryhmästä. Halusimme tehdä interventioissa ryhmän toimivuuden helpommaksi, joten kävimme tutustumassa lapsiin jo tammi-helmikuussa pari kertaa erilaisin tutustumisleikein. Lapset olivat innostuneita projektista alusta alkaen. Samanaikaisesti työstimme myös opinnäytetyömme projektisuunnitelmaa.

Helmikuun aikana kävimme kirjoittamassa Kokkolan varhaiskasvatuksen koordinaattorin kanssa opinnäytetyösopimuksen. Tutkimuslupa-anomuksen jätimme huhtikuussa ja myöntävän päätöksen tähän saimme 15.4.2013. Huhtikuussa kirjaimme myös interventioiden sisällöt mahdollisimman lähelle lopullista muotoaan. Aloitimme interventioiden pitämisen Nahkurin päiväkodilla huhtikuussa ja jatkoimme toukokuun puolelle. Pidimme pääsääntöisesti kaksi interventiota viikossa, mutta juhlapyhien takia joillakin viikoilla pidimme vain yhden intervention. Kaiken kaikkiaan interventioita pidimme kuusi. Seuraavat pari viikkoa koostimme lehteä keräämistämme materiaaleista. Lopullisen tuotoksen eli valmiin Lasten suusta -lehden esittelyn ja palautetilaisuuden pidimme Nahkurin päiväkodilla 30.5.2013.

1.2 Projektiopinnäytetyön tavoitteet

Aloitimme projektimme tavoitteiden asettelun tutustumalla valtakunnalliseen varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin (2005) sekä Kokkolan omaan varhaiskasvatussuunnitelmaan (2012). Erityisesti varhaiskasvatuksen suunnitelmia lukiessa kiinnitimme huomiota esteettisen orientaation osa-alueeseen. Lisäksi tutustuimme mediakasvatukseen varhaiskasvatuksessa. Kyseisiä asiakirjoja hyödynsimme myös, kun laadimme osatavoitteita projektin interventioihin. Pyrimme muodostamaan tavoitteista lapsilähtöisiä, organisaatiota hyödyttäviä sekä omaa ammatillista kasvuamme tukevia.

Tarkastelemme opinnäytetyömme projektisuunnitelmassa (LIITE 2) projektin tavoitteita kolmesta eri näkökulmasta: yksilön eli lapsen näkökulmasta, organisaation eli Nahkurin päiväkodin näkökulmasta sekä sosionomin näkökulmasta. Projektin tavoitteet on jaettu kolmeen eri osa-alueeseen: toiminnallisiin tavoitteisiin, tulos- ja oppimistavoitteisiin. Tavoitteet kokosimme taulukkomuotoon (TAULUKKO 1).

TAULUKKO 1. Lasten suusta -lehtiprojektin tavoitteet

	YKSIÖ	ORGANISAATIO	OPISKELIJA
TULOS-TAVOITE	<ul style="list-style-type: none"> - itse tekemisen ilo - positiivisia ryhmäkokemuksia - tutustuminen mediaan 	<ul style="list-style-type: none"> - päiväkodin oma lehti 	<ul style="list-style-type: none"> - valmis tuote ja opinnäytetyö - projektin johtaminen - projektin etenemisestä vastaaminen
PROSESSI-TAVOITE	<ul style="list-style-type: none"> - projektiin osallistuminen - lapsen mediataitojen vahvistaminen 	<ul style="list-style-type: none"> - lehden saattaminen päiväkodin käyttöön - mediakasvatuksen työmenetelmiä ryhmälle ja päiväkodille 	<ul style="list-style-type: none"> - suunnitella ja toteuttaa 6–7 interventiota onnistuneesti - lasten kehitystason huomioiminen - ohjaustaitojen kehittäminen - erilaisten työmenetelmien käyttäminen (saduttaminen, leikit, haastattelut, valokuvaus)
OPPIMIS-TAVOITE	<ul style="list-style-type: none"> - mediaan tutustuminen sekä median luominen - ryhmätaitojen kehittäminen - oman panoksen näkyminen lehdessä 	<ul style="list-style-type: none"> - mediakasvatuksen hyödyntäminen päiväkodissa - luovien työmenetelmien lisääminen päiväkodissa 	<ul style="list-style-type: none"> - oman ohjauskompetenssin vahvistaminen - ammatillinen kasvu - projektiosaamisen kehittäminen - ryhmäyttäminen ja yhteishengen luominen

Lapsinäkökulmasta tulostavoitteeksi otimme tekemisen ilon sekä positiivisten ryhmäkokemusten saavuttamisen. Lisäksi lapset tutustuivat projektin kautta painettuun mediaan. Projektitavoitteeksi lapsille otimme projektiin osallistumisen sekä lapsen mediataitojen vahvistumisen. Projektiin osallistuminen tukee vahvasti lasten osallisuutta päiväkodissa ja antaa heille mahdollisuuden olla tuottamassa omaa lehteä. Lasten oppimistavoitteet projektille olivat ensisijaisesti tutustuminen mediaan sekä median sisällön luominen. Projekti kehitti myös lasten ryhmätaitoja, sillä he joutuivat tutustumaan paitsi uusiin lapsiin, myös uusiin projektinvetäjiin. Lopulliseen tuotteeseen lapset saivat oman panoksensa näkyviin kertomusten, kuvien ja piirrosten kautta.

Organisaatiolle projektimme tuotti tulostavoitteiden mukaisesti päiväkodin oman lehden. Prosessitavoitteena päiväkodille oli mediakasvatuksen työmenetelmien lisääminen sekä lehden saattaminen päiväkodin käyttöön. Oppimistavoitteena projektillamme oli organisaation osalta mediakasvatuksen hyödyntäminen sekä luovi- en työmenetelmien käytön lisääminen.

Tulostavoitteena sosionomin näkökulmasta meillä oli projektin johtaminen sekä sen etenemisestä vastaaminen. Nämä koimme tärkeiksi tavoitteiksi, sillä kummallakaan meistä ei ollut ennestään kokemusta projektin vetämisestä. Päiväkodin lehden ja oman opinnäytetyön valmiiksi saattaminen oli myös tärkeä osa tulostavoitteitamme. Prosessitavoitteina meillä oli interventioiden onnistunut suunnittelu ja toteuttaminen, lasten kehitystason huomioiminen, omien ohjaustaitojemme kehittyminen sekä erilaisten työmenetelmien käyttäminen. Oppimistavoitteen myötä pyrimme vahvistamaan omaa ohjauskompetenssiamme sekä kasvamaan ammatillisesti sosionomin kompetenssien puitteissa. Projektiosaamisen kehittyminen, ryhmäyttäminen ja yhteishengen luominen olivat myös osa oppimistavoitteitamme.

2 LASTEN OSALLISUUDEN VAHVISTAMINEN MEDIAKASVATUKSEN KEINOIN

Lapsi kehittyy vuorovaikutuksessa ympäristöönsä. Lapsi on aktiivinen toimija, joka jäsentää maailmaansa vuorovaikutuksessa kulttuurin, luonnon ja muiden ihmisten kanssa. Lapsen kokemuspiiriin perustuva elämänläheinen toiminta on siis perusedellytys suotuisille oppimiskokemuksille. (Brotherus, Helimäki & Hytönen 1994, 75.) Lasten aktiivisuuden nostaminen esille arkitoimintojen tasolla on yksi pedagogiikan haasteita. Kasvatuksen ja kasvun perusidea kontekstuaalisen kasvun mallissa onkin yksilön käyttäytymisen ja sosiaalisen ympäristön yhteisrakentumisen vuorovaikutusprosessi. (Hujala, Puroila, Parrila & Nivala 2007, 20–21.) Lapsen sosiaalistumiseen ja kehitykseen vaikuttavat Bronfenbrennerin ekologisten järjestelmien teorian mukaan ympäristön erilaajuiset kehät, joiden kanssa yksilö on aktiivisessa vuorovaikutuksessa. (Härkönen 2013.) Projektimme on vuorovaikutusta lapsen ja hänen sosiaalisen ympäristönsä välillä. Tuomme ympäröivää mediaa osaksi lapsen kokemuspiiriä, mikä laajentaa lasten arkista elämänpiiriä päiväkodissa.

Projektissamme pyrimme laajentamaan lasten elämänpiiriä mediakasvatuksen keinoin. Stakesin (2008) mukaan mediakasvatusympäristö koostuu varhaiskasvatusympäristön tavoin fyysisten, psyykkisten ja sosiaalisten tekijöiden kokonaisuudesta. Ilmapiiriltään avoin ja turvallinen ympäristö innostaa, kannustaa toimimaan yhdessä, herättää kokeilunhalua ja mielenkiintoa sekä innoittaa lapsia kokeilemaan omaa luovuuttaan median keinoin. Lapsilla tulee olla mahdollisuus vaikuttaa mediakasvatusympäristön rakentamiseen. Mediakasvatus on yksi tapa toteuttaa esteettistä orientaatiota varhaiskasvatussuunnitelman mukaan.

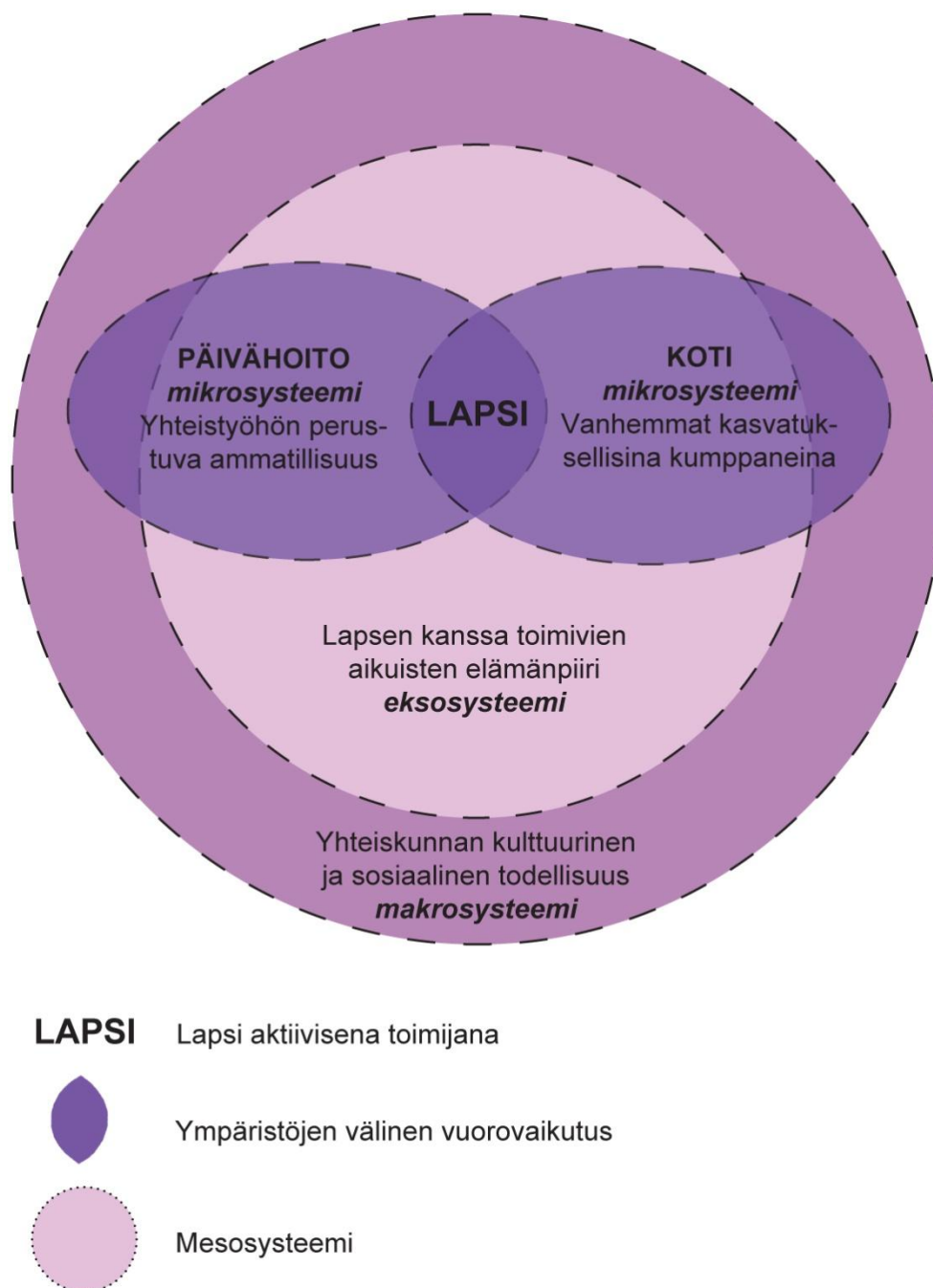
Pidimme projektimme kannalta tärkeänä, että lapsilla on mahdollisuus vaikuttaa mediakasvatusympäristöönsä sekä tuottamaansa mediaan. Turjan (2011, 46–47) mukaan tämä tukee myös lasten osallisuutta eli mahdollisuutta vaikuttaa toimintaan, johon he osallistuvat. Nykyään korostetaan lasten osallisuutta ja kuulluksi tuleamista eri palveluissa, myös koulussa ja päiväkodeissa. Kasvatuskeskustelun painopiste on siirtymässä lasten yksilöllisyydestä kohti ryhmän jäsenyyttä ja yh-

teistä toimintaa, joten osallisuus liittyy vahvasti myös yhteisöllisyyteen. Syvimmässä merkityksessään osallisuus tarkoittaa sitä, että ihmiset voivat tulla kuulluiksi ja vaikuttaa heitä koskeviin asioihin osallistumalla asioiden suunnitteluun ja päätöksen tekoon yhteisössään sekä ottamalla vastuuta asioiden toteutuksesta.

2.1 Bronfenbrennerin ekologinen malli projektiopinnäytetyössä

Bronfenbrennerin ekologisen mallin mukaan kasvuympäristö nähdään muodostuvan yksilön välittömistä ympäristökokemuksista. Kokemukset laajenevat koko yhteiskunnalliseen systeemiin, jonka osana myös yksilö toimii. Ekologisessa ajattelussa oppiminen, kasvu ja kehitys nähdään lasten ja aikuisten sekä lasten keskinäisen yhtenäisen toiminnan tuloksena. Kun lapsi on keskiössä aktiivisena ja toimivana subjektina, siirrytään kontekstuaalisessa ajattelussa kasvattamisen tarkastelusta kasvun tarkasteluun. (Hujala ym. 2007, 15–19.)

Kontekstuaalisen kasvun mallissa (KUVIO 1) tarkastellaan kasvavan lapsen näkökulmasta lapsen kasvuympäristöä ja sen merkitystä. Lapsi on erottamattomana osana systeemiä, ei vain ympäristön vaikutuksen alainen. Olemassaolollaan lapsi vaikuttaa systeemin toimintoihin, sillä aktiivisella osallistumisellaan kasvuympäristönsä vuorovaikutukseen lapsi muokkaa ja rakentaa omilla ajatuksillaan, valinnoillaan ja toiminnoillaan lähiympäristönsä toimintaa. Ympäristöjen välistä vuorovaikutusta, joissa lapsi toimii aktiivisesti, kuvataan termillä mesosysteemi. Tällöin lapsen kasvuympäristöjen välinen vuorovaikutus kuvaa lapsen kasvu- ja oppimisympäristöjen vuorovaikutusta. Mesosysteemi tarkastelee myös ihmisten välistä vuorovaikutusta lasten kasvuympäristössä. Vuorovaikutussuhteidensa kautta sekä aktiivisena toimijana lapsi vaikuttaa mesosysteemiin ja sen toimintoihin. (Hujala ym. 2007, 21–23; Bronfenbrenner 1979, 209–211.)

KUVIO 1. Kontekstuaalisen kasvun malli (Hujala ym. 2007.)

Tärkeitä ympäristöjä kehityksen näkökulmasta ovat myös ne ympäristöt, joihin kehittyvä lapsi ei ota aktiivisesti itse osaa. Bronfenbrennerin teoriassa näitä järjestelmiä kutsutaan eksosysteemeiksi. Eksosysteemit ovat laajempia systeemejä, kuin kehittyvän lapsen lähiympäristö. Näiden vaikutus lapseen tapahtuu välillisesti. Neljäs kontekstuaalisen kasvun mallin ympäristötaso, makrosysteemi, perustuu ekonomisiin, sosiaalisiin, kasvatuksellisiin sekä laki- ja poliittisiin järjestelmiin. Nä-

mä järjestelmät toimivat myös kyseisen yhteiskunnan reunaehtoina. (Puroila & Karila 2001, 209; Hujala ym. 2007, 26.)

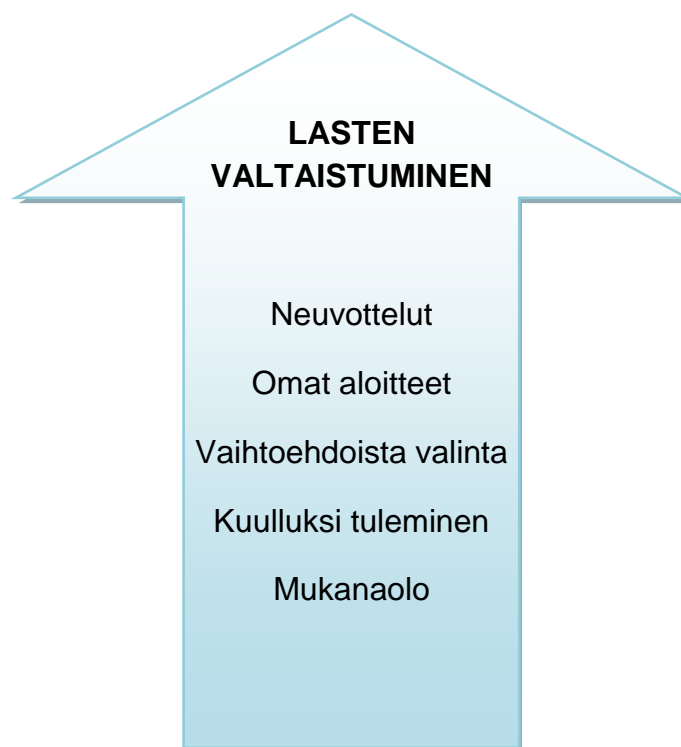
Bronfenbrennerin ekologisten järjestelmien teorian mukaan ympäristön erilaajuiset kehät, joiden kanssa yksilö on aktiivisessa vuorovaikutuksessa, vaikuttavat lapsen sosiaalistumiseen ja kehitykseen. Eri laajuisilta kehiltä tulevat ärsykkeet vaikuttavat siten aina myös lapseen yksilötasolla. Bronfenbrennerin ekologia-käsitettä voidaan tarkastella siis myös sosiaalistumisen suhteen eli sitä, kuinka lapsi ja nuori liittyy vähitellen yhteiskuntaan täysivaltaiseksi jäseneksi. Sosiaalistuminen voidaan tässäkin nähdä kehityksen tuloksena. Bronfenbrennerin teoria on siis ensisijaisesti ihmisen kehityksen teoria, ei pelkästään kasvatuksen tai pedagogiikan, hoidon, opetuksen, oppimisen, sivistyksen tai henkisen kehityksen teoria. (Härkönen 2013.)

Projektiopinnäytetyössämme osoitamme Bronfenbrennerin kontekstuaalisen kasvun mallin kautta, miten media on välillisesti osa lapsen elämää ja siten vaikuttaa myös lapsen kasvuun ja kehitykseen. Media sijoittuu kontekstuaalisen kasvun mallissa eksosysteemiin, joka on lapsen kehityksen näkökulmasta tärkeä ympäristö lapselle, vaikkei hän itse olekaan siihen suoraan yhteydessä. Lapset toimivat projektiopinnäytetyömme keskiössä aktiivisina osallistujina. Tällöin lapset pääsivät vuorovaikutuksen kautta muokkaamaan ja rakentamaan lähiympäristönsä toimintaa. Bronfenbrennerin teoria toi projektiopinnäytetyöhömmme uuden oppimisen lisäksi paitsi kasvatuksen, myös kehityksen näkökulman.

2.2 Lasten osallisuuden näkökulma

Lasten osallisuus ja heidän näkökulmansa tavoittaminen voidaan nähdä vallitsevana arvona yhteiskunnassa. Tämä näkyy muun muassa erilaisissa sopimusteksteissä sekä opetussuunnitelmaohjauksessa. YK:n Lapsen oikeuksien sopimusta voidaan pitää perustavanlaatuisena lähtökohtana. Sopimuksessa tuodaan esiin lapsen oikeus tulla kuulluksi sekä osallistua ikäänsä ja kehitystasoaan vastaavalla tavalla itseään koskevissa asioissa päätettäessä. (Turja 2010, 30; UN 1989.)

Lapsen osallisuus on tärkeää, koska lapset ovat kansalaisia ja palveluiden käyttäjiä, joten heillä on samat perusoikeudet osallisuuteen kuin aikuisillakin. Lasten oikeus tulla kuulluksi tukee laillisten velvollisuuksien täyttymistä. Kun lapsi tulee kuulluksi, on mahdollista parantaa palveluita sekä mukauttaa niitä vastaamaan muuttuvia tarpeita. Osallisuus tarjoaa heille mahdollisuuden vaikuttaa ja valita. Osallisuus johtaa virheettömämpiin päätöksiin, mikä puolestaan edistää demokraattista prosessia, kun lapset saavat uusia mahdollisuuksia olla yhteisönsä aktiivinen jäsen. Keskustelu-, neuvottelu- ja kommunikointitaidot sekä priorisointi- ja päätöksentekotaidot ovat tärkeitä. Näitä kansalaisille hyödyllisiä taitoja vahvistetaan lasten osallisuuden kautta. Osallisuus tarjoaa myös kokemuksia omasta osaamisesta ja kohottaa itsetuntoa. Tehokasta osallistamista voidaan kutsua myös lasten valtaistumiseksi (KUVIO 2). (Turja 2010, 32–33.)

KUVIO 2. Lasten valtaistuminen (mukaillen Turja 2010.)

Tärkeä osa osallisuuden kokonaisuutta on myös lapsen oma tunne siitä. Tunne-elämykset saavat toiminnan tuntumaan merkitykselliseltä. Näin ollen myös nuorimpien lasten mukanaolo voi olla osallisuutta jos siihen liittyvä vuorovaikutus viestittää heille heidän omasta merkityksellisyydestään yhteisössään. Kun lapset voi-

vat tuntea, että yhteisö luottaa heihin, voidaan puhua osallisuudesta. Lasten mahdollisuuksia osallisuuteen voidaan lisätä monin eri tavoin ja muodollisin keinoin. Näitä voivat olla esimerkiksi kokoukset, arviointilomakkeet, portfoliokeskustelut, lapsikohtaisten suunnitelmien laatimis- ja arviointikokoukset tai vaikka mahdollisuus jättää ideoita aloite laatikkoon. Motivaation kannalta on tärkeää, että lapset saavat kokea heidän mielipiteidensä ja osallisuutensa vaikuttavan heille tärkeisiin asioihin. (Turja 2010, 43.)

Osallisuutta kuvaa myös Hartin (1992, Turja 2010, 35 mukaan.) malli (KUVIO 3), joka koostuu kahdeksasta portaasta kuvastaen lasten osallisuuden eri tasoja alhaalta ylöspäin. Portaikon kolme alinta askelta eivät varsinaisesti kuulu osallisuuteen, vaan ne kuvastavat enemmänkin lasten ajattelun manipulointia aikuisten haluamaan suuntaan. Osallisuuden keskimmäiset portaavat kuvaavat sitä, kuinka lapset saavat tietää, mitä toiminnalla tavoitellaan, mutta aikuiset määrittelevät silti, missä ja miten lapset voivat tulla kuulluiksi, vaikuttaa ja olla osallisia. Tällöin lapset palvelevat lähinnä aikuisten tiedontarpeita ja tarkoitusperiä. Lasten vaikutusvalta kasvaa ja heidän mielipiteensä huomioidaan paremmin portaikon seuraavilla askelmilla. Ylimmillä askelmilla aloitteet ja omien toimintaprojektien suunnittelu ovat lapsille mahdollisia. Aikuiset ovat tällöin apuna ja samalla opetellaan yhteistoiminnallisuutta ja dialogisuutta lasten ja aikuisten kesken. (Turja 2010, 34–35.)

Hartin mallissa lasten osallisuuden taso määräytyy sen mukaan, miten paljon lapset saavat tietoa toiminnasta, kenen aloitteesta ja kenen suunnitelmien mukaan toiminta etenee ja ketkä kaikki ovat mukana päättämässä asioista. Lapset jäävät osallisuuden portaissa sitä matalammalle tasolle, mitä vähemmän lapsilla on tietoa toiminnan taustoista tai todellisista tavoitteista. Myös lasten mahdollisuus määritellä omaa toimintaa ja omaa osuuttaan siinä vaikuttaa lasten valtaistumiseen ja osallisuuden toteutumiseen. Minkään organisaation tai yhteisön ei voida määritellä toimivan vain yhdellä tasolla, sillä osallisuuden tasot vaihtelevat eri tilanteissa ja tehtävissä nopeastikin. (Turja 2010, 34.)

KUVIO 3. Lasten osallisuuden portaat Hartin (1992) mallin mukaan (Turja 2010, 35.)

Projektiopinnäytetyössämme osallisuus korostuu jokaisessa interventiossamme. Lapset olivat sisällön tuottamisen keskiössä muun muassa piirtämisen, sadutuksen ja valokuvauksen osalta, jossa me annoimme lapsille tukea projektin vetäjien ominaisuudessa. Projektissa olisi ollut aineksia antaa enemmänkin tilaa lasten osallisuudelle, sillä olimme valmistautuneet ottamaan huomioon lasten mielipiteitä ja toiveita sekä toimimaan niiden mukaisesti. Lapsilla ei kuitenkaan ollut erityisiä toiveita lehden tekoon liittyen, joten toteutimme heidän leikkeihin liittyviä toiveitaan enemmän etenkin projektin loppuksi.

2.3 Esteettisen orientaation näkökulma

Lasten oppiminen tapahtuu erilaisissa ympäristöissä ja tilanteissa. Tiedon käsittely ja jäsentäminen tapahtuu lapsilla vuorovaikutuksessa ihmisten ja ympäristön kanssa aktiivisena oppijana sekä olemassa olevien käsiterakenteiden avulla. Varhaiskasvatussuunnitelman eri sisällölliset orientaatiot muodostavat kasvattajille viitekehyksen, jonka avulla turvataan lapsen maailmankuvan eheys, monipuolisuus ja kokonaisvaltaisuus. Lasten lähiympäristöön, arkeen ja konkreettisiin kokemuksiin voidaan liittää eri orientaatioiden aiheita, ilmiöitä ja sisältöjä siten, että lapset voivat muodostaa asioista omia käsityksiään sekä tehdä niistä havaintoja. Mediakasvatus voidaan nähdä osana esteettistä orientaatiota, sillä laajuudessaan ja monitahoisuudessaan esteettinen orientaatio on käytännössä havaitsemista, kuuntelemista, tuntemista, luomista ja kuvittelemista. Esteettinen orientaatio muokkaa myös lapsen arvostuksia, asennoitumista ja näkemyksiä. (Stakes 2005, 26–28.)

Kasvattajalla on mahdollisuus luoda päiväkodissa lapselle kontakti esteettisiin kokemuksiin luovien menetelmien, esimerkiksi kuvataiteen, musiikin, liikunnan ja draaman, kautta. (Ruokonen & Rusanen 2009, 10.) Luovuuden kehittäminen kuvataidekasvatuksessa ei kiinnitä huomiota pelkästään tuloksiin, vaan se tukee asenteita ja prosessia. Kun lapsi uskaltaa kokeilla ja ylittää omia rajojaan, hänen luova asenteensa pääsee näkyviin. Myös lapsen kyky erotella ja koota asioita osiinsa edistää lapsen luovuutta. Varhaiskasvattajan tukea tarvitaan lapsen innostamisessa, luovan prosessin virittelyvaiheessa sekä mielikuvien luomisessa. (Rusanen 2009,49.)

Oman sisäisen maailman ja kokemusten jakaminen toisten lasten kanssa on yksi keskeinen tehtävä taiteelliselle toiminnalle. Taiteellinen ilmaisu on keskeistä lapsen yksilölliselle kehitykselle. Lisäksi se antaa turvallisen tavan purkaa sisäisiä impulsseja ja tällä tavoin kehittää suhdetta yksilön ja maailman välillä luovan itseilmaisun pedagogiikan merkittävän teoreetikon, Lowenfeldin (Pääjoki 2011, 112 mukaan.) mukaan. Näkökulma luovaan itseilmaisuun voi olla myös väljempi. Vapaa itseilmaisuus taiteen keinoin synnyttää vuorovaikutusta, jota määrittää lapsi. Vä-

lineiksi puheilmaisuun rinnalle tulevat piirtäminen, ääntely ja koko keho. Kuunteleminen, avoin katseleminen, tilanteessa läsnäoleminen tuomitsematta tai arvioimatta ovat aikuisen roolina. Kun aikuinen vastaanottaa lapsen taidetta, hän pääsee osalliseksi lapsen ajatusmaailmasta. (Pääjoki 2011, 112.)

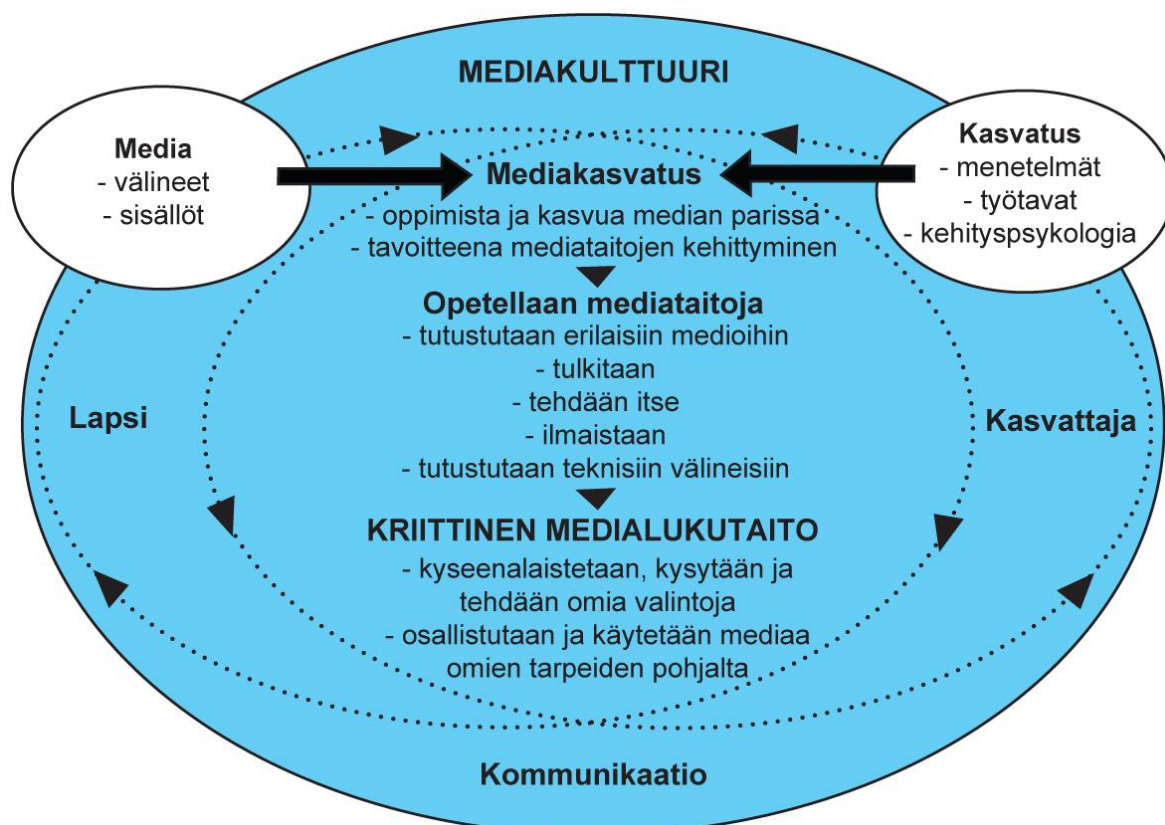
Median tuottaminen on monen nuoren ja lapsen kohdalla vaikuttavin osa mediakasvatusta. Sanomalehden tekoon tutustuminen on edelleen yleisin tapa tutustua mediaan uutisten ja artikkelien kirjoittamisen, kuvittamisen, lehden suunnittelun ja toteutuksen muodossa. Lapsi pääsee osalliseksi mediasta välineiden, kuten valokuvauksen, piirtämisen ja haastattelemisen kautta. Välineet antavat lapselle mahdollisuuden hahmottaa sitä tarjontaa, jonka kohteena itse on ja jota aktiivisesti kuluttaa. Muita perinteisiä mediatuotannon alueita ovat myös teatteri, kuvataiteet ja kirjoittaminen, joten niidenkin hallinta on osa nykyaikaisen median hallintaa. (Santavuori 2011.)

2.3.1 Mediakasvatus projektiopinnäytetyössä

Media, kuten televisio, internet ja radio sekä sanomalehdet kuvineen ja juttuineen ovat sisältöineen viestinnän välineitä. Mediakasvatuksessa harjoitellaan mediataitoja sekä pyritään vaikuttamaan yksilön median käyttötappoihin. Mediataidoilla tarkoitetaan kykyä tiedonhankintaan medially sekä mediasta. Kyky lukea erilaisia mediatekstejä sekä eritellä ja tulkita erilaisia mediasisältöjä ovat osa hyviä mediataitoja. Medialaitteiden hallinta kuuluu myös mediataitoihin, samoin kyky ilmaista itseään sekä viestiä erilaisilla mediavälineillä. Itselleen sopivien medioiden ja niiden sisältöjen valinta sekä vastaanottamansa tiedon ja viihteen arviointi on sekin tärkeää. Mediataitojen avulla yksilö voi olla vuorovaikutuksessa sekä toimia aktiivisesti omassa yhteisössään. (Stakes 2008, 9.)

Mediavälineet siirtävät kulttuuria ja perinteitä keskeisenä osana mediakulttuuria. Mediakulttuurilla on tärkeä osa huomion herättäjänä ja vaikuttajana yksilön arjessa. (Nyyssölä 2008, 22–23.) Medioiden kyllästävä kulttuuri, jossa kommunikaatio median välityksellä on kulttuurin keskiössä, on mediakulttuuria. Mediakasvatuksen näkökulmasta lapsi on mediakulttuurissa elävä yksilö. Lapsi toimii ja elää suhteessa häntä ympäröivään mediaan. Hän tutustuu ja tutkii median ilmiöitä. Mediakas-

vattaja puolestaan tutustuu median ilmiöihin, jotta lapsen median käyttö olisi turvallista. Hän suunnittelee ja toteuttaa mediakasvatusta lapsen kehitystasoon nähden. Mediakasvatuksessa toimijoina ovat lapsi ja kasvattaja ja toimintaa edellyttää kommunikaatio heidän välillään. Media tarjoaa sisältöjä ja välineitä mediakasvatukseen, jonka kokonaisuutta seuraava kuvio (KUVIO 4) havainnollistaa. (Stakes 2008, 9.)

KUVIO 4. Mediakasvatuksen kokonaisuus. (Stakes 2008, 8.)

Lapsen tasapainoinen kasvu ja kehitys on yleensä kasvatuksen päätavoitteena. Ympäröivästä kulttuurista lapsi omaksuu muun muassa asenteita, kieltä, tapoja ja arvoja kasvaessaan osaksi sitä. Oman aikansa mediakulttuuri, kuten elokuvat, radio-ohjelmat, lehdet, sarjakuvat, kirjat ja televisio, rikastuttaa myös lasten leikkikulttuuria. Lapsen ikä, yksilöllinen kehitysvaihe sekä oma kokemusmaailma asettavat lähtökohdat mediakasvatukselle. Mediakasvatuksen voi jakaa karkeasti kolmeen keskeiseen osa-alueeseen: vastaanottamiseen, tuottamiseen sekä kriittiseen tarkasteluun. Median tulkitseminen ja tuottaminen ovat saman asian kaksi eri

puolta, kuten lukeminen ja kirjoittaminenkin, sillä median mekaaninen lukutaito tai näkeminen ja kuuleminen havainnon tasolla eivät vielä takaa, että lapsi ymmärtää kokemansa. Mediakasvatus on parhaillaan hauskaa yhdessä tekemistä sekä yhteistä tutkimusmatkaa mediaan turvallisessa ympäristössä. (Taikalamppu 2013.)

Tutkiva ote on onnistuneen mediakasvatuksen edellytys. Keskeisiä työtapoja ovat myös analysointi, tulkinta ja keskustelu, joiden kautta lapsi tutkii median aineksia. Mediakasvatus tarjoaa lisäksi taiteelliseen kokemiseen ja ilmaisemiseen runsaasti vaihtoehtoja, joissa erilaisten medioiden ja itse tekemisen tarkastelu painottuvat. (Stakes 2008, 16.) Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaan taiteeseen sisältyy myös lapsen harjoitteluun ja oppimiseen liittyvää säännönmukaisuutta. Lapsi kehittyy paitsi yksilönä, myös ryhmän jäsenenä taiteellisen kokemisen ja tekemisen kautta. Kasvattajan tehtävänä onkin antaa aikaa, rauhaa ja tilaa lapsen omalle luovuudelle ja mielikuvitukselle. Lapselle tulee olla mahdollista toimia monipuolisesti taiteen eri alueilla. Esimerkiksi maalaaminen, tanssiminen, piirtäminen, soittaminen, laulaminen, rakentaminen, näytteleminen, askarteleminen, kuunteleminen, ompeleminen sekä satujen ja runojen keksiminen tukevat lapsen taiteellista kokemusta. (Stakes 2005, 23–24.) Myös Kokkolan varhaiskasvatussuunnitelma tukee kasvattajaa taiteelliseen kokemiseen ja ilmaisemiseen sekä tutkimiseen. (Kokkolan kaupunki 2012.)

2.3.3 Sadutus projektipinnäytetyössä

Sadutus on Suomessa kehitetty menetelmä, jonka avulla ajatuksiaan tarinaksi voivat muokata niin lapset, nuoret kuin aikuisetkin. Sadutus on hyvä keino ottaa lapset mukaan toiminnan suunnitteluun ja sen toteutukseen. Sadutuksen avulla pyritään vastavuoroiseen toimintakulttuuriin, jonka avulla myös lapset ja nuoret voivat tulla kuulluksi. Sadutus tuo esiin myös lasten ja nuoren piilossa olevan oman kulttuurin. Lapsi tulee näkyväksi tiedon ja kulttuurin tuottajana ja jokaisen yksilön oma osaaminen huomataan. Sadutus on ajatusten aktiivista vastaanottamista ja niiden eteenpäin viemistä. (Karlsson 2003, 10–13.)

Sadutus ei ole menetelmänä vain kertomuksen kertomista tai sen opettelua. Sadutus on kuuntelemista, kohtaamista, tiedonkeräämistä, osallisuutta, oman kulttuurin tuottamista ja yhdessä tekemistä. Saduttaja ei anna aiheita, josta kertoja kertoo. Hän ei myöskään tee lisäkysymyksiä aiheesta. Sadutus-menetelmässä saduttaja sanoo sadutettavalle:

Kerro satu, sellainen kuin itse haluat. Kirjaan sen juuri niin kuin sen minulle kerrot. Lopuksi luen tarinasi ja voit muuttaa tai korjata sitä, mikäli haluat. (Karlsson 2003, 116.)

Saduttaja kirjaa sanasta sanaan juuri, kuten kertoja tai kertojaryhmä on tarinan kertonut. Saduttaja keskittyy kuuntelemaan kertojan kertomusta, osoittaen sen ilmeillään ja olemalla puuttumatta kertomuksen sisältöön. Lopuksi kertoja voi teki-jänoikeutensa ansiosta halutessaan muuttaa tai korjata kertomustaan saduttajan luettua tarinan ääneen kertojalle. (Karlsson 2003, 114–116.)

2.3.4 Tutkivan työotteen näkökulma

Tutkiva oppiminen alkaa ihmettelystä. Se on aina tutkivan oppimisen lähtökohtana, joka perustuu esimerkiksi lasten omaan ideaan tai heidän tekemäänsä havaintoon. Esimerkiksi lapsilta tuleva kysymys ilmaisee ihmettelyä, josta lasten kanssa voidaan yhdessä aloittaa tutkiminen. Myös aikuinen voi ottaa esille aiheen, jota voidaan alkaa yhdessä ihmetellä. Oppiminen on tutkivan oppimisen näkökulmasta katsottuna kysymysten ohjaama ongelmanratkaisuprosessi. Vaikka ongelmanratkaisua korostetaankin tutkivassa oppimisessa, on hyvien tutkimuskysymysten asettaminen ja löytäminen olennainen osa oppimista. Toinen tutkivan oppimisen keskeinen periaate on rohkaista lapsia esittämään omia tulkintojaan ja käsityksiään tutkimuksen kohteena olevista ilmiöistä eli luomaan työskentelyteorioita. Lapsen osallisuus tutkivan työotteen menetelmissä on tärkeää, ja lasten työskentelyteorioita pidetäänkin tärkeinä ja niihin suhtaudutaan vakavasti. Pelkkien faktojen opettelu ei ole tutkivan oppimisen tavoitteena, vaan asioiden ymmärtäminen on myös tärkeää. (Lipponen 2011, 34.)

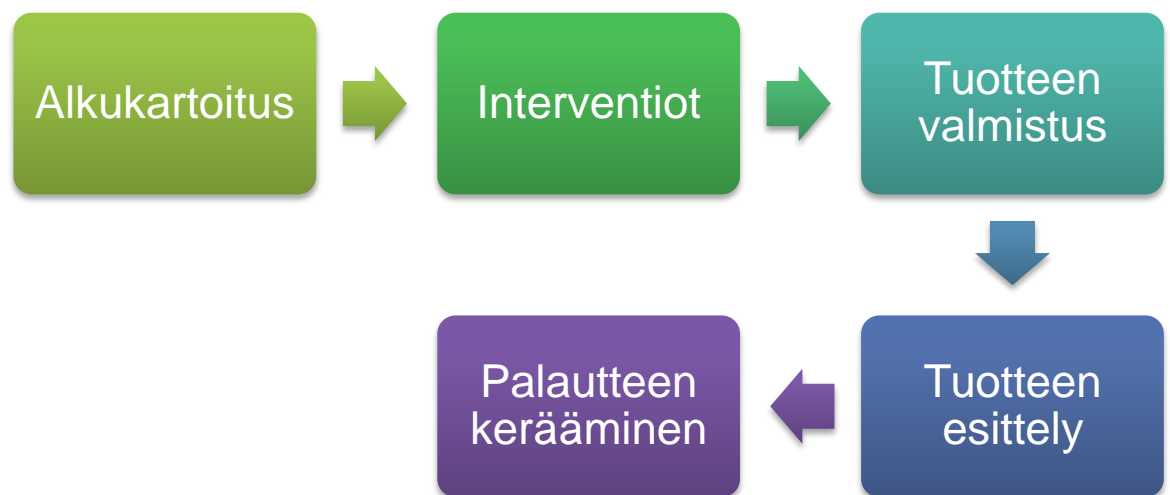
3 LASTEN SUUSTA -LEHTIPROJEKTIN TOTEUTUS

Hyvää projektia voidaan kuvata monilla eri asioilla. Esimerkiksi oletus ainutkertaisuudesta sekä hyvin rajatusta ja määritellystä toiminnasta on selkeä tunnusmerkki projektille. Lisäksi projektille määritellään selkeät tavoitteet ennen toiminnan aloitusta. Menestyäkseen projektin täytyy olla myös hyvin suunniteltu ja projektityöntekijöiden tulee pitää kiinni aika- ja budjettiresursseistaan. Projektissa toimiminen vaatii sitoutumista ja kykyä toimia ryhmässä. Ennakkoluulottomuus edesauttaa projektissa kehitetyn uuden toiminnan jäämistä osaksi normaalia arkea. (Paasi-vaara, Suhonen & Nikkilä 2008, 7–8.) Omassa projektissamme toteutuu selkeä alku ja loppu sekä suunnitelmallisuus. Asetimme projektillemme myös laajat kokonaistavoitteet, jotka pilkoimme pienempiin osatavoitteisiin. Aikataulu oli määritelty yhdessä koulun ja työn tilaajan kanssa, joten toimimme sen puitteissa. Pysyimme projektityöntekijöinä kiinni aikataulussa sekä asettamassamme budjetissa. Toimimme hyvin ryhmätilanteissa, ja projekti toi uutta ajatusta myös päiväkodille toiminnan kehittämiseksi.

Projekti koostuu kolmesta eri vaiheesta: käynnistysvaiheesta, rakentamisvaiheesta ja päättämisen vaiheesta. Käynnistysvaiheeseen sisältyvät esiselvittelyt projektin tiimoilta, projektin asettaminen sekä projektin suunnittelu. Rakentamisvaiheessa puolestaan määritellään tarkemmin projektin sisältö ja jatketaan suunnittelua. Projektin toteutetaan rakentamisvaiheen loppuksi. Päättämisen vaiheessa tapahtuu projektin lopullinen hyväksyminen sekä projektin purkaminen. Kun nämä vaiheet käydään läpi, valmistuu viimein lopputuote. (Ruuska 1999, 21.) Meidän tapauksessamme valmis lopputuote tarkoitti päiväkodin omaa sanomalehteä (LIITE 17).

Projektimme käynnistyi syksyllä 2012, kun saimme projektikumppaniksemme Nahkurin päiväkodin. Tapasimme päiväkodin johtajan viransijaisen joulukuun alussa, jolloin esittelimme ideoitamme projektin suhteen. Yhteistyö päiväkodin kanssa muuttui konkreettiseksi, kun teimme helmi-maaliskuussa 2013 tutustumiskäynnit Nahkurin päiväkotiin. Vedimme kahden eri ryhmän lapsille yhteisiä tutustumisleikkejä noin puolen tunnin mittaisissa osissa kaksi erillistä kertaa. Varsinaiset interventiot päiväkodissa aloitimme huhtikuussa 2013, ja interventiot jatkuivat

toukokuulle 2013. Suunnittelimme pohjat interventioille jo huhtikuussa, mutta ennen jokaista interventiota istuimme alas ja teimme tarkemmat päiväkohtaiset suunnitelmat. Pyrimme aina sekä aloittamaan että lopettamaan intervention leikkilä, jotta lapsille jäisi interventiosta hyvä mieli. Päiväkoti antoi tilat käyttöömme, ja yleensä olimme lasten kanssa päiväkodin jumppasalissa. Interventioita kertyi yhteensä seitsemän kappaletta, joista viimeinen oli valmiin Lasten suusta -lehden julkistaminen päiväkodille. Valmis tuote syntyi toukokuun 2013 kahdella viimeisellä viikolla. Kirjalliset palautteet keräsimme päiväkodin henkilökunnalta kesäkuun 2013 aikana. (KUVIO 5.)

KUVIO 5. Lasten suusta -projektin toiminnalliset osat.

3.1 Alkukartoitus

Kokkolassa syksyllä 2012 järjestettiin Loistavaa!-kulttuuriviikko. Viikolle osallistuneissa päiväkodeissa heräsi kiinnostus oman lehtiprojektin toteuttamiseen päiväkodilla. Kuulimme ideasta ja aloimme selvittää mahdollista yhteistyökumppania. Yhteistyökumppaniksemme valikoitui Nahkurin päiväkotii, jossa asiasta innostuttiin

kovasti. Nahkurin päiväkodissa oli jo osallistuttu Loistavaa!-kulttuuriviikon tapahtumiin, joissa lapset saivat tutustua muun muassa sanomalehteen. Tuottamalla päiväkodin oman lehden vastaamme päiväkodin toiveisiin mediakasvatuksen osalta.

3.2 Projektiopinäytetyön toiminnallinen osuus

Projektiamme ohjaavina asiakirjoina toimivat Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (2005), Kokkolan varhaiskasvatussuunnitelma (2012) sekä Stakesin ja opetusministeriön opas Mediakasvatus varhaiskasvatuksessa (2008). Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2005) mukaan kasvattajan tehtävänä on luoda lapselle tutkimista innostava, avoin ja kannustava ilmapiiri omien asenteidensa ja toimintansa kautta. Näin kasvattajalla on mahdollisuus kannustaa myös lasten omaa ajattelua, ongelmanratkaisukykyä ja mielikuvitusta. Lapsi nauttii taiteesta, taidoista ja ilmaisusta sekä yksin toimiessaan että tehdessään tuotoksia yhdessä osana ryhmää. Lapsi kehittyy yksilönä ja ryhmän jäsenenä taiteellisen kokemisen ja tekemisen kautta. (Stakes 2005, 23–25.)

Projektimme tuki myös Kokkolan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmassa (2012) asetettuja linjauksia. Varhaiskasvatuksen mediakasvatuksessa otimme huomioon lasten yksilöllisyyden, kehitystason ja vuorovaikutustaidot sekä interventioita suunnitellessamme että niitä vetäessämme. Erityisesti keskiössä oli lapselle ominainen tapa toimia ja tutkia, sekä taiteellinen kokeminen ja ilmaiseminen.

3.2.1 Tutustuminen

Aloitimme projektimme tutustumalla lapsiin etukäteen, jotta varsinaiset interventiot sujuisivat jouhevammin. Teimme ensimmäisen tutustumiskäynnin Nahkurin päiväkotiin 18.2.2013 ja toisen 25.3.2013. Molemmat tutustumiskerrat kestivät noin puoli tuntia. Leikimme erilaisia leikkejä, joiden kautta opettelimme toistemme nimiä

sekä tutustuimme toisiimme. Jatkoimme leikkejä myös varsinaisissa interventioissa. Valitsimme interventioon sopivia leikkejä leikittäväksi sekä intervention alussa että lopussa. Ruokosen ja Rusasen (2009, 13) mukaan ennen taiteellista prosessia tehdyt liikunnalliset harjoitteet auttavat lasta keskittymään paremmin. Leikit myös virkistävät lapsia ja antavat heille mahdollisuuden kisailla keskenään.

Tutustumiskäynnit Nahkurin päiväkodissa olivat hyödyllisiä, sillä kahdesta eri ryhmästä koostuvat lapset pääsivät näin tutustumaan toisiinsa ennen lehden teon aloittamista. Lapset olivat alusta asti hyvällä asenteella mukana, ja tutustumiskerrat leikkeineen sujuivat hienosti. Myös päiväkodin henkilökunta sai näin mahdollisuuden tutustua meihin ja toimintatapoihimme. Ennen varsinaisten interventioiden alkua lähetimme myös päiväkodin kautta kirjeen lasten vanhemmille (LIITE 5), jossa kerroimme tulevasta projektistamme. Annoimme heille myös mahdollisuuden ottaa yhteyttä ja esittää kysymyksiä projektiin liittyen.

3.2.2 Ensimmäinen interventio

Ensimmäisen intervention (LIITE 7) pidimme Nahkurin päiväkodissa maanantaina 22.4.2013. Asetimme jokaiselle interventiolle osatavoitteet, jotta meidän olisi helpompi arvioida projektimme toiminnan tavoitteiden saavuttamista. Oheisessa taulukossa (TAULUKKO 2) avaamme ensimmäisen intervention tavoitteita ja toimintaa.

TAULUKKO 2. Ensimmäisen intervention tavoitteet ja toiminta.

Tavoite	Toiminta
1. Mediaan tutustuminen lasten kanssa. 2. Positiiviset ryhmäkokemukset lapsille. 3. Itse tekemisen ilo.	1. Konkreettinen lehteen tutustuminen ja lehden esittely. Lehtikuvien tutkiminen ja irti leikkaaminen. 2. Tutustumisleikit ja vuorovaikutus lasten kanssa. 3. Omannäköisten pressikorttien askartelu.

Menimme päiväkodille etukäteen etsiäksemme tarvittavat materiaalit valmiiksi esille. Teimme myös mallit ”pressikorteista”, jotka tulimme askartelemaan lasten kanssa. Aloitimme lasten kanssa kymmeneltä heille jo tutustumiskerroilta tutulla leikillä. Koska tutustumiskertojen ja varsinaisten interventioiden välissä oli neljän viikon tauko, halusimme kerrata vielä kaikkien nimet ennen töihin ryhtymistä. Ensimmäisessä interventiossa mukana oli kymmenen lasta. Ensimmäiseksi keskustelimme lasten kanssa sanomalehdistä ja kyselimme heiltä kokemuksia sanomalehtiin liittyen. Tutkimme yhdessä ajankohtaista Keskipohjanmaa-lehteä, josta esittelimme lehden eri osioita. Lapset olivat innokkaasti mukana ja osoittelivat lehdestä paljon itseään kiinnostavia asioita. Esittelyn jälkeen jaoimme jokaiselle lapselle oman Keskipohjanmaa-lehden, josta jokaisen lapsen tuli leikata viisi itseään kiinnostavaa lehtikuvaa. Lehtikuvan tunnistaminen oli lapsille yllättävän haastavaa, sillä monet olisivat halunneet leikata myös mainoksia, säätiedotuksia ja kuolinilmoituksia. Tämän takia tarkensimme ohjeita myös askartelun aikana, jotta jokainen saisi leikattua vähintään pari seuraavan intervention sadutukseen soveltuvaa kuvaa. Kun leikkausosio oli valmis, keskustelimme hetken lasten kanssa heidän valitsemistaan kuvista.

Seuraavaksi jaoimme lapsille valmiiksi leikatut kartonkiset pohjat, joista valmistimme yhdessä heille pressikortit. Pressikorttien tarkoitus oli paitsi auttaa muistamaan lasten nimet, myös saada lapset orientoitumaan lehden tekoon. Silloin kun kortit roikkuivat kaulassa, olimme toimittajia. Lapset saivat koristella oman korttin-

sa piirtämällä siihen oman kuvansa sekä kirjoittamalla nimensä. Lapset saivat myös itse valita ripustusnarun ja kortin värin. Kerroimme, että projektin loppuun lapset tulisivat saamaan omat korttinsa kotiin muistoksi. Lapset olivat korteista hyvin innoissaan, ja he kyselivätkin niitä projektin aikana useaan otteeseen kotiin vietäväksi.

KUVA 1. Pressikorttien askartelua.

KUVA 2. Pressikorttien askartelua.

Intervention lopuksi täytimme yhdessä lasten kanssa ryhmäpalautelomakkeen (LIITE 13) kyselemällä lapsilta ajatuksia interventiosta. Palautelomakkeessa oli sekä hymynaamalla että surunaamalla koristellut laatikot, joista lapset saivat konkreettista ajatusta palautteen laadusta. He saivat kertoa vapaasti, mikä oli ollut mukavaa ja mitä toivoisivat jatkossa tehtävän lisää. Seuraavissa interventioissa päädyimme muokkaamaan palautelomakkeen lapsiystävällisemmäksi väritystehtäväksi, mutta lisäksi säilytimme avoimen ryhmäpalautteen.

3.2.3 Toinen interventio

Seuraava interventio (LIITE 8) oli perjantaina 26.4.2013. Tällä kertaa aiheenamme oli sadutus edellisellä kerralla valittujen kuvien pohjalta, jota toteutimme oheisen taulukon (TAULUKKO 3) tavoitteiden pohjalta.

TAULUKKO 3. Toisen intervention tavoitteet ja toiminta.

Tavoite	Toiminta
1. Annetaan tilaa lapsen omalle mielikuvitukselle luomalla yhdessä tarinoita sadutuksen kautta. 2. Tuetaan lapsen kiinnostusta sanomalehteen ja uutisiin. 3. Tuetaan lapsen kykyä työskennellä yhteistyössä muiden kanssa.	1. Sadutetaan lapsia heidän itse valitsemissa kuvien perusteella. 2. Keskustellaan lasten kanssa sadutuksen kautta lehteen tulevista jutuista. 3. Toteutetaan sadutukset ryhmätyönä.

Lapset olivat ennen interventiota juuri heränneet päiväunilta, joten he olivat vielä vähän unisia. Jututimme lapsia sitä mukaa, kun heitä saapui lepoahuoneesta luoksemme jumppasaliin. Otimme alkuun tutun ja pidetyn leikin, joka sai lapset hyvin heräämään. Paikalla lapsia oli seitsemän.

Leikin jälkeen jaoimme lapsille pressikortit ja heidän viime kerralla valitsemansa kuvat. Lapset saivat valita kuvistaan yhden suosikin. Tämän jälkeen jaoimme lapset kahteen ryhmään. Toinen ryhmä jäi saliin ja toinen siirtyi pienempään työskentelytilaan. Kuvien perusteella sadutimme kumpikin omaa ryhmäämme. Tarinoista tuli eripituisia ja hyvin lasten näköisiä. Lapset osallistuivat innolla oman persoonansa mukaan. Luimme syntyneet tarinat ensin pienryhmissä, minkä jälkeen yhdistimme ryhmät ja luimme tarinat toiselle ryhmälle. Lapset olivat innoissaan ja ylpeitä syntyneistä tarinoista. Lapset seurailivat toistensa reaktioita heidän tarinaansa luettaessa. Tässä vaiheessa olimme jo kertoneet useaan otteeseen lehdestä, joka tulisi syntymään ja jonka osa nämä tarinat myös olisivat.

Päivän aiheeseen sopien leikimme lopuksi lasten kanssa mielikuvitusleikkiä. Lapset heittäytyivät innolla mukaan. Leikin jälkeen jaoimme lapsille väritettävät palautelomakkeet (LIITE 15) ja samalla kyselimme lapsilta avointa ryhmäpalautetta (LIITE 14). Ennen interventiota olimme laittaneet sähköpostia Nahkurin päiväkodin johtajan viransijaiselle lupa-asioissa. Lähetimme liitteenä lomakkeen (LIITE 6) lasten vanhempia varten, jossa kysyimme lupaa lapsen kuvan ja nimen esiintymiseen lopullisessa tuotteessa.

3.2.4 Kolmas interventio

Kolmannen interventiomme (LIITE 9) pidimme maanantaina 29.4.2013 oheisen taulukon (TAULUKKO 4) tavoitteiden pohjalta.

TAULUKKO 4. Kolmannen intervention tavoitteet ja toiminta.

Tavoite	Toiminta
1. Tutustutaan median eri ilmaisumuotoihin. 2. Annetaan lapsen äänelle tilaa.	1. Luetaan lapsille paikallissanomalehdestä ajankohtainen artikkeli. Lapset saavat kuvittaa artikkelin vapaasti piirtäen. 2. Harjoitellaan haastattelua. Lapset saavat keksiä kysymyksiä seuraavan intervention haastateltaville.

Paikalla oli kuusi lasta. Aloitimme leikillä, jossa käytimme konkreettisesti hyväksenne sanomalehteä. Lehdet olivat saaria, jotka pienenivät leikin aikana. Lasten oli tarkoitus kiivetä saarelle aina musiikin tauottua. Oli palkitsevaa nähdä, miten hyvin lapset toimivat ryhmässä ja ottivat toisiaan huomioon saarten pienentyessä. Myös ujommat pääsivät hyvin mukaan.

Pressikortit jaettuamme istutimme lapset puolikaareen patjalle. Luimme lapsille ajankohtaisen uutisen Keskipohjanmaa-lehdestä ja lapset kuuntelivat tarkkaavaisesti. Uutinen kertoi miehestä, joka oli karhujen ystävä. Kun uutinen oli luettu, keskustelimme yhdessä, mitä uutisesta jäi mieleen. Lapset muistivat paljon hyviä yksityiskohtia. Kerroimme lapsille, että seuraavaksi he pääsisivät kuvittamaan juuri kuulleensa uutisen. Jaoimme lapsille paperit ja värikynät, ja lapset ryhtyivät toimiin. Piirroksista tuli todella hienoja ja värikkäitä. Kaikki saivat piirrettyä aiheeseen sopivan kuvan. Lapset saivat kertoa piirustuksestaan ja kirjasimme kuvaukset ylös kuvatekstejä varten.

Kun lehtikuvat olivat valmiita, aloimme käymään läpi haastattelua. Kävimme vetäjinä aluksi läpi, kuinka haastattelu tapahtuu. Kiinnitimme huomiota tervehtimiseen, esittäytymiseen, asian ilmaisemiseen, kohteliaisuuteen, kättelyyn sekä kysymysten esittämiseen ja kirjaamiseen. Tämän jälkeen jaoimme lapset kahteen ryhmään ja lapset saivat haastatella meitä pienryhminä. Ryhmissä oli lieviä tasoeroja. Anu Huhtalan ryhmän lapset eivät ihan ymmärtäneet haastattelun ideaa, mutta Eija Ala-Pöntiön ryhmässä lapset toimivat mallikkaasti muistaen annetut ohjeet. Lopuksi kokosimme ryhmän taas yhteen ja mietimme yhdessä ensi kertaa varten, ketä haastattelisimme ja mitä kysyisimme. Tässä lapset olivat innolla mukana. Haastateltavat löytyivät helposti, sillä lapsilta tuli hyviä ideoita jotka otettiin käyttöön. Myös kysymyksiä syntyi runsaasti. Sitten olikin palautekasvojen värityksen sekä avoimen ryhmäpalautteen aika. Yritimme ohjata väritystehtävässä mahdollisimman vähän, mutta kuvailimme kuitenkin, mitä erilaisia tunnetiloja kasvot voisivat kuvastaa.

3.2.5 Neljäs interventio

Neljäs interventio (LIITE 10) pidettiin perjantaina 3.4.2013. Mukana oli tällä kertaa seitsemän lasta. Pohjasimme intervention oheisen taulukon (TAULUKKO 5) tavoitteisiin.

TAULUKKO 5. Neljännen intervention tavoitteet ja toiminta.

Tavoite	Toiminta
1. Luodaan lapsille käsitys median toimintatavoista.	1. Toteutetaan haastattelutilanne, jossa lapset toimivat haastattelijoina.
2. Vahvistetaan lasten kykyä tuoda omat ajatukset esiin.	2. Lapset saavat kysyä haastateltaviltaan haluamiaan kysymyksiä.
3. Tuetaan lasten ryhmässä toimimisen kykyä ja tilan antamista toiselle.	3. Ohjataan lapsia odottamaan omaa vuoroa ja antamaan tilaa toisille.

Intervention aluksi kertosimme lasten kanssa haastattelutilanteessa toimimisen. Istutimme lapset patjalle ja pyysimme haastateltavan saliin. Ensimmäisenä lapset haastattelivat lastenohjaajaa, joka työskentelee ryhmässä, johon osa projektimme lapsistakin kuului. Lapset kättelivät haastateltavaa ja esittelivät itsensä ohjeiden mukaan. Jouduimme ohjaamaan hiukan aloitusvaiheessa, mutta lapset pääsivät hyvin vauhtiin, kun he pääsivät esittämään kysymyksiä. Kaikki lapset osallistuivat kysymysten esittämiseen ja pyysivät puheenvuoroa viittaamalla. Lapsia joutui välillä jopa toppuutella, kun kysymyksiä tuli niin paljon. Haastattelun loppuksi lapset kättelivät ja kiittivät haastateltavaa. Haastattelun jälkeen jäi hetki aikaa ennen seuraavaa sovittua haastattelua, joten otimme väliin sopivan leikin, johon olimme myös valmistautuneet. Seuraavana vuorossa ollut päiväkodin siistijän haastattelu meni jo tutun kaavan mukaan.

KUVA 3. Haastattelut Nahkurin päiväkodilla.

Kun haastattelut olivat ohi, kerroimme lapsille, että tulimme valokuvaamaan seuraavalla kerralla. Lopuksi lapset saivat taas värittää palautelomakkeet ja kyselimme ryhmäpalautteen.

3.2.6 Viides interventio

Pidimme viidennen valokuvaukseen keskittyvän (LIITE 11) intervention maanantaina 6.5.2013, jolloin mukana oli kuusi lasta. Viidennen intervention tavoitteet löytyvät oheisesta taulukosta (TAULUKKO 6). Sovimme etukäteen henkilökunnan kanssa, että lapset ovat valmiiksi ulkona intervention alkaessa. Sovimme päiväkodin henkilökunnan kanssa myös siitä, että voimme kuvata päiväkodin aidan ulkopuolella viereisessä puistossa, jossa on enemmän luonnon kuvauskohteita. Tee-

maksi valokuvaukselle otimme kevään. Käytössä meillä oli Eija Ala-Pöntiön järjestelmäkamera.

TAULUKKO 6. Viidennen intervention tavoitteet ja toiminta.

Tavoite	Toiminta
1. Tutustutaan lehdenteossa tarvittaviin työvälineisiin.	1. Ohjataan lapsia käyttämään järjestelmäkameraa.
2. Tutkitaan päiväkodin lähiympäristöä mediaa hyödyntäen.	2. Kuvataan päiväkodin viereisessä puistossa valokuvia lehteen. Lapset saavat itse valita kuvauskohteet.

Lapset pääsivät valokuvaamaan 2–3 hengen pienryhmissä. Aluksi ajatuksena oli, että lapset saavat keskittyä valokuvaukseen yksin meidän avustuksellamme, mutta lapset lähtivät mieluummin yhdessä kaverin kanssa valokuvaamaan. Opastimme lapsia kameran käyttöön ja teroitimme myös valokuvauksen olevan tarkkaa hommaa, eikä valokuvaajaa saa häiritä. Myös vilkkaampien lasten keskittyminen onnistui hienosti. Ohjeistimme lapset, että he saavat itse valita valokuvauksen kohteen. Kun kuva oli otettu, lapset saivat kertoa, miksi halusivat ottaa kuvan juuri valitsemastaan kohteesta. Olimme jo etukäteen suunnitelleet, että käyttäisimme lasten kommentteja myöhemmin lehdessä kuvien kuvateksteinä. Jokainen lapsi sai kuvattuaan värittää palautelomakkeen. Intervention jälkeen pohdimme keräämiemme palautelomakkeiden ja sanallisten toiveiden pohjalta, mitä viimeisessä interventiossa lapset haluaisivat tehdä uudestaan. Päällimmäisinä toiveina palautteiden pohjalta nousi pari suosikkileikkiä, jotka ajattelimme ottaa huomioon seuraavassa interventiossa.

KUVA 4. Palautekasvojen väritymistä valokuvauksen jälkeen.

3.2.7 Kuudes interventio

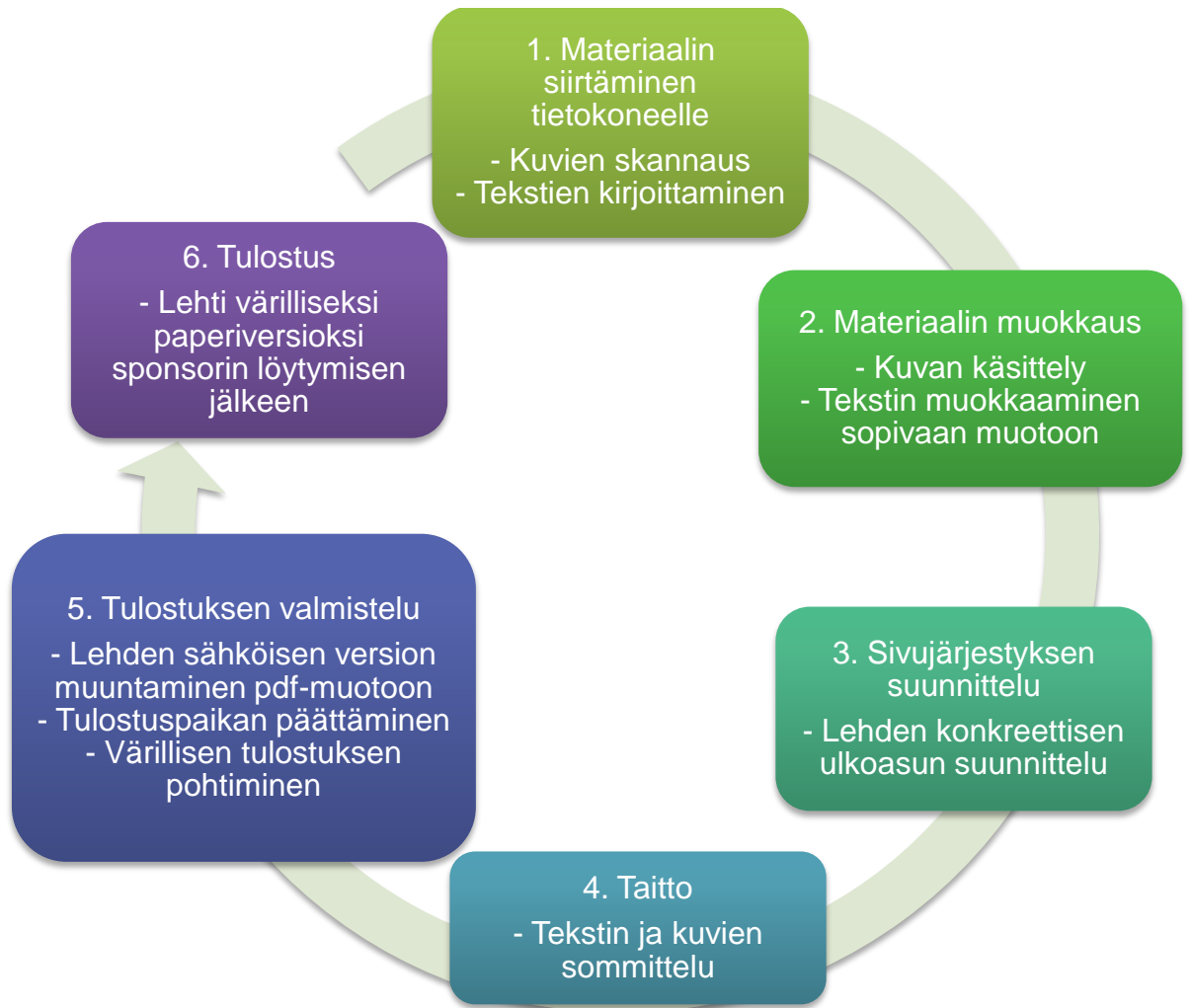
Viimeinen varsinainen interventio (LIITE 12) pidettiin maanantaina 13.5.2013 tau-
lukon (TAULUKKO7) tavoitteiden pohjalta. Paikalla oli tällöin kahdeksan lasta. Is-
tuimme ensin alas keskustelemaan kuluneesta projektista. Muistelimme, mitä
kaikkea olemme tehneet, ja lapset saivat kertoa, mikä on ollut mukavaa ja mie-
leenpainuvaa. Jaoimme lapsille värikynät ja paperit, minkä jälkeen lapset saivat
piirtää kuvan lehden tekoon liittyen. Kaikki lasten tuottamat kuvat eivät tosin tällä
kertaa olleet annetun ohjeen mukaisia, mutta kaikki saivat silti piirtää. Lisäksi lap-
silta kerättiin henkilökohtainen palaute, josta tulisi osa lehden mielipidepalstaa.
Palaute kerättiin kysymällä kaikilta lapsilta samat kysymykset. Sekä intervention
aluksi että lopuksi leikimme palautteista esiin nousseet toiveleikit. Lapset saivat
myös värittää vielä viimeiset palautekasvot.

TAULUKKO 7. Kuudennen intervention tavoitteet ja toiminta.

Tavoite	Toiminta
1. Lapsen äänen kuuluviin saaminen. 2. Lapsen mediataitojen vahvistaminen.	1. Lapset saavat kertoa mielipiteensä projektista projektitekijän haastattelussa. Haastattelujen pohjalta kootaan mielipidepalsta. 2. Kerrataan yhdessä lasten kanssa, mitä sanomalehden tekeminen on. Lapset saavat piirtää lehdenteosta.

3.2.8 Lehden taittoprosessi

Aloitimme projektiosuuden koostamisen lehden muotoon heti viimeisen intervention jälkeen. Varasimme taitolle aikaa noin kaksi viikkoa sekä lisäksi muutaman päivän tulostukselle. Ennen taittoa kirjoitimme tarvittavat materiaalit koneelle sekä skannasimme lasten piirrokset ja kuvat talteen. Lopullinen ulkoasu syntyi taiton yhteydessä, kun sommittelimme läpikäymäämme materiaalia lehden sivuille.

KUVIO 6. Kaavio lehden taittoprosessista

Aikaa kului paljon myös kuvankäsittelyyn ja muokkaukseen. Kansikuvaa mietimme pitkään, mutta saimme lopulta työstettyä lasten piirrosten pohjalta kansikuvaksi soveltuvaa grafiikkaa. Aktiivista taittoa teimme viitenä peräkkäisenä päivänä, minä jälkeen pohdimme parasta tapaa tuoda valmis tuote nähtäville. Kartoitimme tulostusmahdollisuuksia Kokkolassa ja totesimme väritulostuksen olevan erittäin kallista näinkin pienellä otoksella. Tästä huolimatta päädyimme sponsorin ilmaannuttua tulostamaan omat väritulosteet projektissa mukana olleille lapsille ja päiväkodille.

3.2.9 Valmiin Lasten suusta -lehden julkistaminen päiväkodille

Seitsemäs ja viimeinen interventio eli valmiin tuotteen (LIITE 17) julkistamispäivä pidettiin Nahkurin päiväkodilla torstaina 30.5.2013. Olimme varanneet mukaan lasten omat lehdet ja herkkuja. Myös päiväkotisi sai oman paperiversion sekä pdf-version internetkäyttöön. Kävimme lehden sisällön läpi yhdessä lasten kanssa. Lapset etsivät innoissaan omia töitään lehdestä ja halusivat että heidän juttujaan luetaan vielä ääneen. Seuraavassa lehdenteon jälkeisiä ajatuksia lapsilta:

Tää on hyvä!

Tuntuu kivalta löytää omia juttuja.

Miten tää on tehty?

Mää oon nyt toimittaja!

Miten te ootte voinu tehdä näitä näin paljo?

Mää haluan kuulla tarinan.

Kiva.

Superhauska, satakivaa, superduper!

Mulla tulee ikävä teitä!

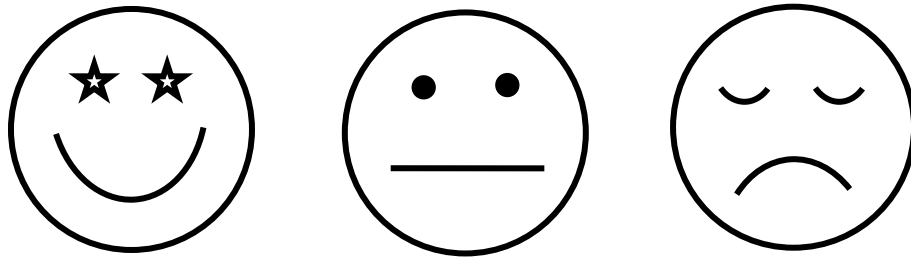
Mää rakastan tätä lehteä.

Mää pussaan tätä lehteä.

Lopuksi annoimme vielä palautelomakkeet (LIITE 16) henkilökunnan täytettäväksi. Pyysimme projektissa mukana olleita työntekijöitä täyttämään lomakkeen parin viikon kuluessa.

3.3 Palautteenkeräämismenetelmät

Pyysimme jokaisen interventiokerran päätteeksi lapsilta henkilökohtaiset palautteet väritettävien hymynaamojen avulla. Vaihtoehtoina oli kolme erilaista naamaa; hymyilevä, välinpitämätön ja surullinen, kuten seuraavassa kuviossa (KUVIO 7):

KUVIO 7. Lasten palautelomakkeen väritettävät kasvat

Lapset saivat värittää kasvat haluamallaan tavalla. Pyrimme ohjeistamaan lapsia väritystehtävään mahdollisimman neutraalisti, jotta saisimme heiltä mahdollisimman todenmukaisen palautteen. Kerroimme lapsille yleisesti tunnetiloista, joita kasvat edustivat.

Henkilökunnalle jaetussa palautelomakkeessa esitimme avoimia kysymyksiä sekä mielipideasteikon. Mielipideasteikossa henkilökunta sai arvioida ajankäyttöämme, interventioiden rakenteen, erilaisten työmenetelmien käytön, lasten huomiooninnin sekä vuorovaikutuksen lasten kanssa asteikolla 1–5, jolloin 1 = erittäin tyytymätön, 2 = tyytymätön, 3 = ei tyytyväinen eikä tyytymätön, 4 = tyytyväinen ja 5 = erittäin tyytyväinen. Palautteet käsittelimme nimettöminä, ja ne jaettiin niille henkilökunnan työntekijöille, jotka olivat olleet osana projektin toteutusta. Lomakkeita jaoimme kuusi kappaletta. Palautetuista lomakkeista neljässä oli vastattu myös kaikkiin avoimiin kysymyksiin.

4 LASTEN SUUSTA -PROJEKTIOPINNÄYTETYÖN ARVIOINTI

4.1 Projektin arviointi

Valitsimme jokaisen interventioon osatavoitteita, joiden pohjalta lähdimme suunnittelemaan interventioiden kulkua. Osatavoitteiden avulla pystyimme seuraamaan projektimme kokonaistavoitteiden saavuttamista tarkemmin. Näitä tavoitteita olemme käsitelleet tarkemmin interventioiden purkua käsittelevässä luvussa 3.

Interventioitamme ohjasivat tavoitteet mediaan tutustumisesta lasten kanssa sekä positiivisten ryhmäkokemusten ja itse tekemisen ilon saavuttaminen. Pidimme myös tärkeänä antaa tilaa lapsen omalle mielikuvitukselle ja tätä kautta pyrimme tukemaan myös lapsen kiinnostusta sanomalehteen. Tuimme läpi projektin lasten kykyä työskennellä ryhmässä yhteistyössä ja toisilleen tilaa antaen. Projektin kautta tavoitteena oli myös tutustua median eri ilmaisumuotoihin ja luoda käsitys median toimintatavoista. Yksi projektin tärkeimmistä tavoitteista oli osallisuuttakin tukeva lasten äänen kuuluviin saattaminen sekä lasten omien ajatusten esiintuomisen vahvistaminen. Lisäksi lehdenteossa tarvittaviin työvälineisiin tutustuttuamme pyrimme tutkimaan päiväkodin lähiympäristöä mediaa hyödyntäen. Keskeistä projektissa oli lasten mediataitojen vahvistaminen.

Jotta saavuttaisimme asetetut kokonaistavoitteet, suunnittelimme interventioiden sisällön osatavoitteiden pohjalta. Interventiossa tutustuimme lasten kanssa lehteen konkreettisesti. Esittelimme lehden eri osioita, ja lapset saivat itsekin käsitellä lehtiä. Positiivisia ryhmäkokemuksia saavutimme tutustumisleikkien ja vuorovaikutuksen kautta. Omannäköisten pressikorttien askartelu herätti lapsissa luovuutta ja itse tekemisen iloa. Sadutuksen kautta lapset pääsivät käyttämään omaa luovuuttaan, ja lisäksi pystyimme hyödyntämään heidän itse valitsemiaan lehtikuvia. Sadutus suoritettiin ryhmätyönä, mikä kehitti myös lasten ryhmätaitoja. Haastattelukysymysten keksiminen mahdollisti lasten äänen kuuluviin saamisen. Haastattelun avulla lapset oppivat myös odottamaan omaa vuoroaan sekä antamaan tilaa toisil-

le ryhmän jäsenille. Lapset pääsivät myös tutustumaan median eri muotoihin piirtämällä, kuuntelemalla, valokuvaamalla sekä olemalla itse haastateltavina.

Interventioiden tavoitteet ja toiminta olivat hyvin linjassa paitsi keskenään, myös varhaiskasvatuksen suunnitelman kanssa. Interventioita pitäessämme pyrimme pitämään tavoitteet mielessämme, jotta toiminta vastaisi mahdollisimman hyvin tarkoitusta. Interventioiden sujuvuuden pohjalta voimme arvioida saavuttaneemme asetetut osatavoitteet, koska refleктоimme jokaisen interventioin jälkeen saavutetut osatavoitteet oppimispäiväkirjoissa.

Interventioiden toiminta vastaa hyvin asettamiimme osatavoitteita. Jokaisen intervention kohdalla suunnitellut osatavoitteet toteutuivat käytännön toiminnassa suunnitelmien mukaan. Osatavoitteet loivat punaisen langan interventioiden välille, ja näin pystyimme seuraamaan paremmin projektin etenemistä ja kokonaistavoitteiden toteutumista. Toiminta pohjautui kokonaistavoitteista pilkottuihin osatavoitteisiin, jotka olivat konkreettisesti saavutettavia.

4.1.1 Alkukartoituksen arviointi

Alkukartoitus sujui yllättävänkin jouhevasti, kun saimme idean sanomalehtiprojektista. Meillä oli visio siitä, mitä haluaisimme tehdä ja Nahkurissa meillä oli mahdollisuus toteuttaa tätä visiota. Lisäksi Nahkurin päiväkoti oli hyvin vastaanottavainen ideoiden suhteen. Aikataulumme ei ollut erityisen tiukka, sillä meidän piti sovittaa yhteen omat menomme, työaikataulumme, koulun harjoittelut sekä projekti. Saimme Nahkurin päiväkodilta tarvitsemaamme tukea ja innostusta, joten projektiin pystyimme lähtemään hyvillä mielin. Myös eettinen näkökulma tuli huomioitua, kun kirjoitimme lasten vanhemmille kirjeen projektista ennen sen aloittamista. Kirjeessä kerroimme projektista yleisellä tasolla sekä annoimme mahdollisuuden ottaa meihin yhteyttä tarvittaessa.

4.1.2 Interventiopäivien arviointi

Ennen varsinaisen projektimme aloitusta päätimme käydä tutustumassa päiväkodin lapsiin, jotta itse projekti voisi käynnistyä sujuvammin. Näin lapset tunsivat paitsi meidät, myös toisensa paremmin, mikä helpottaisi ryhmän toimintaa. Valitsimme tutustumiskerroille leikkejä, joiden kautta lapset pääsivät ensin opettelemaan toistensa nimiä. Leikkien tarkoitus oli myös tehdä ilmapiiristä rennompia, jotta ujommatkin lapset uskaltaisivat olla reilusti osa ryhmää.

Päätös tutustumiskertojen pitämisestä oli hyvä, sillä lapset tulivat meille sitä kautta huomattavasti tutummiksi ja avoimemmiksi. Lasten kanssa toimiessa heidän nimensä muistaminen on tärkeää, jotta jokainen lapsi tulee huomioituksi yksilönä. Tutustumiskerrat palvelivat myös tätä tarkoitusta hyvin. Etukäteen lapsiin tutustuminen oli vaivan arvoista, sillä se teki projektista luotettavamman ja eettisemmän.

Olimme tehneet etukäteen karkean suunnitelman interventioiden sisällöstä, mutta teimme suunnitelmiin tarkennuksia aina ennen seuraavaa interventiota. Näin pystyimme parhaiten huomioimaan lasten yksilöllisyyden ja lapsilähtöisyyden sekä toteuttamaan lasten toiveita ja näkemyksiä. Kuvaukset interventioista olemme avanneet osiossa 3.2.

Pyrimme toteuttamaan projektin lapsilähtöisellä ja lasta osallistavalla otteella. Osallisuus lisää lasten hyödyllisiä taitoja kuten keskustelu-, neuvottelu- ja kommunikointitaitoja. Osallisuuden myötä kehittyy myös lasten kyky tehdä päätöksiä. Lisäksi osallisuus valtaistaa lapsia ja lisää heidän itseluottamustaan tarjoamalla kokemuksia lasten omasta osaamisesta. (Turja 2010, 33.) Tärkeässä osassa olivat myös mediakasvatus ja lapsen kehitystason huomioiminen, sillä lasten ajattelun, tunne-elämän ja persoonallisuus on otettava huomioon mediakasvatuksessa. Mediakasvatuksen suunnittelun ja toteutuksen osalta on tärkeää huomioida lasten erilainen kehitys ja yksilöllisyys. (Stakes 2008, 12.) Interventioissa lapsilähtöisyys ja lasten osallisuus näkyivät lapsille sopivina tehtävinä, harjoituksina ja leikkeinä, mutta erityisesti siinä, että materiaali lehteen oli täysin lasten tuottamaa. Myös ohjauksessa lasten huomiointi sekä vuorovaikutus lasten kanssa olivat tärkeässä asemassa. Me annoimme ohjaajina raamit tekemiselle, mutta pyrimme saavuttamaan lopputuotteena lasten näköisen lehden.

Tutkiva työote näkyi läpi lehden teon, sillä annoimme lasten ihmetellä, kehitellä, keksiä, kysellä ja antaa ideoita. Tutkivan työotteen ja oppimisen kautta voidaan kehittää lapsen luonnollisia tutkimusvalmiuksia, joita ovat kysyminen, ihmetteleminen, keksiminen ja selitysten luominen sekä sosiaalisessa että fysikaalisessa maailmassa. (Turja 2011, 32.) Lapset saivat muun muassa keksiä itse haastateltavat henkilöt lehteen, valokuvauksen ja piirustusten kohteet sekä tarinat itse valitsemiensa lehtikuvien pohjalta ryhmäsadutuksessa. Ensimmäisellä interventiokeralla ihmettelimme joukolla sanomalehteä. Samalla kerroimme sanomalehdestä median välineenä. Käytimme myös leikeissä avuksi paljon mielikuvitusta ja sanomalehtiä, joten lapset saivat monenlaista kosketuspintaa aiheeseen.

Mielestämme lasten osallisuus, yksilöllisyys sekä tutkiva työote näkyivät osana interventioita. Pyrimme korostamaan interventioiden suunnittelussa lapsilähtöisyyttä ja palautteiden pohjalta pyrimme ottamaan huomioon lasten toiveet. Lasten toiveista nousivat esiin lehden tekoon varsinaisesti liittyviä asioita enemmän leikit, joten mietimme, olisimmeko voineet vahvistaa lasten osallisuutta lehdenteossa vielä enemmän. Mediakasvatuksen tuominen viisivuotiaan lähelle on kuitenkin tietyllä tavalla haastavaa, sillä heidän luku- ja kirjoitustaitonsa ovat vielä rajalliset. Omasta mielestämme onnistuimme tuomaan jotain uutta mediakasvatuksen näkökulmasta heidän kehitystasoonsa sopivasti.

Lehden taittaminen oli olosuhteisiin nähden helppoa, koska meiltä löytyi siihen tarvittavat laitteet ja ohjelmat. Pystyimme konsultoimaan itse itseämme, sillä toisella meistä oli aiemmin luettuna media-assistentin koulutus uusmediatuotannosta. Näin kykenimme taittamaan lehden omaa tietotaitoamme hyödyntäen.

Muotoilimme ensin lehdestä karkean luonnoksen paperille, minkä jälkeen lähdimme taittamaan materiaaleja lehden muotoon. Yllätyimme siitä, miten paljon lehden sähköiseksi skannaaminen vei aikaa. Ongelmanratkaisukykyä vaati myös lehden saattaminen paperiversioksi, koska väritulosteet osoittautuivat todella kalliiksi ja tulostusliikkeessä työntekijä antoi meille harhaanjohtavia tietoja liittyen tulostettavaan tiedostoon. Jouduimme pohtimaan budjettimme uudestaan ja harkitsimme myös mustavalkotulosteita. Saatuamme sponsorin pitäydymme kuitenkin alkupe räisessä suunnitelmassa ja tulostimme kaikille lapsille värilliset lehdet. Tähän ratkaisuun olimme tyytyväisiä, sillä lapsen on helpompi hahmottaa lehti paperiversio-

na kuin sähköisenä nettiversiona. Värillisenä lehti antaa enemmän lukijalleen ja tekee oikeutta lasten kuville. Ongelmista huolimatta saimme taiton valmiiksi ja tulostuksen tehtyä aikataulun mukaisesti.

Sekä päiväkodin lasten että henkilökunnan palautteiden perusteella voimme todeta lehden olleen onnistunut. Lapset etsivät lehdestä innoissaan omia juttujaan ja myös projektiin osallistumattomat henkilökunnan jäsenet lukivat lehteä taukokuoneessaan. Myös itse olemme lopputuotokseen erittäin tyytyväisiä sekä visuaalisesti että sisällöllisesti. Sisältö on lasten tuottamaa ja vastaa sitä ajatusta, mitä lähdimme projektia tehdessämme hakemaan. Visuaalisesti lehti on kiinnostava ja lasten näköinen.

4.1.3 Lasten palautteiden arviointi

Kysyimme lapsilta yleisesti myös avoimen palautteen. Avoin palaute käsitteli pääasiassa sitä, mikä oli lasten mielestä ollut interventioissa mukavaa tai tylsää. Lisäksi keräsimme tietoa siitä, mitä lapset toivoisivat uudelleen tehtäväksi. Ensimmäisen intervention osalta mukaviksi asioiksi nousivat pressikorttien teko sekä kuvien leikkaaminen sanomalehdistä. Intervention aluksi leikittyä leikkiä toivottiin myös uudelleen leikittäväksi. Parantamisen varaa lapset löysivät lähinnä omista pressikorteistaan. Harmittamaan jäi esimerkiksi oma nimikirjoitus ja langan laittaminen korttiin oli hankalaa.

Seuraavan intervention ryhmäpalautteessa nousi jälleen esiin mukava alkuleikki ja loppuleikki. Palaute jakautui kuitenkin selkeämmin. Osa innostui tarinoiden tekemisestä enemmän ja palautteessakin tarinat olivat silloin kivoja ja niitä toivottiin uudestaan. Osa taas ilmoitti, että interventiossa oli tylsää, eivätkä halunneet tehdä tarinoita uudestaan. Pääasiassa 2. interventio sai kuitenkin hyvää palautetta:

Tarinat nauratti.

Mun mielestä kaikki oli hienoa.

Kaikki kivaa, superkivaa!

Kolmannen intervention avoin palaute kertoi lyhyesti, mikä oli lasten mielestä ollut mukavaa. Lapset olivat pitäneet leikistä, piirtämisestä sekä haastattelujen harjoittelusta. Neljännellä interventiokerralla lapset suorittivat varsinaisen haastattelun. Tästä tuli myös positiivista palautetta.

Haastattelut oli mukavia.

Naaman värittäminen oli kivaa.

Sanomalehtileikkiä uudestaan! (läpsy)

Kysymyksien keksiminen tuntui hyvältä. Välillä oli helppoa, välillä vaikeaa.

Viidennestä interventiosta keräsimme pelkästään henkilökohtaiset hymynaamapalautteet, sillä emme koonneet ryhmää yhteen ulkona tapahtuneen valokuvauksen takia. Kuudennen ja viimeisen varsinaisen intervention avoimessa palautteessa yritimme kysyä myös yleispalautetta lehtiprojektin ajalta.

Mun mielestä tämä oli kivaa.

Mulla oli tylsää.

Sanomalehtisaarileikki!

Ei mikään ollu vaikeeta.

Hyvältä on tuntunu tehdä lehteä.

On ollu kivaa.

Ei ollu mikään ikävää.

Viimeisessä interventiossa kysimme lapsilta lisäksi henkilökohtaiset palautteet. Halusimme saada lapsilta koko projektin kattavia mielipiteitä ilman ryhmäpaineen vaikutusta. Vastaukset tulivat myös varsinaiseen lehteen mielipidepalstan muodossa. Lapsille mieleen painuneita asioita olivat muun muassa leikkaaminen,

pressikorttien teko, valokuvaaminen, tarinankerronta, lehtikuvien leikkaaminen ja lehtikuvasta piirtäminen. Kivoimmaksi asiaksi lehdentekoprojektissa lapset valitsivat pressikorttien teon, piirtämisen, palautelomakkeiden värittämisen, leikkaamisen ja leikkimisen. Lasten oli hankalaa määritellä, mikä projektissa olisi ollut vaikeaa. Yhdessä palautteessa mainittiin, että lehden teko sekä valokuvien leikkaaminen lehdestä oli vaikeaa. Muiden palautteiden mukaan vaikeita asioita ei juuri ollut jäänyt mieleen. Koko projektin ajan otimme lasten toiveet huomioon seuraavia interventioita suunnitellessamme. Lasten toiveet liittyivät kuitenkin pääosin leikkityihin leikkeihin.

Ensimmäisessä interventiossa käytimme ainoastaan avointa palautelomaketta. Tulimme siihen tulokseen, että haluamme kysyä lapsilta myös henkilökohtaiset palautteet heille sopivalla tavalla. Värítettävät hymynaamat osoittautuivat hyväksi vaihtoehdoksi, sillä lapset saivat vapaasti käyttää niihin omaa luovuuttaan. Ne olivat helposti ymmärrettäviä ja vaativat vain vähän ohjausta. Jäimme kuitenkin miettimään kyselyn luotettavuutta, sillä lapset vertailivat värityskuvia keskenään. Lapset myös kommentoivat helposti, jos joku valitsi ryhmässä poikkeavan kuvan värítettäväkseen. Jälkikäteen ajatellen olisimme voineet tehdä palautteenantotilanteesta yksilöllisemmän, jolloin ryhmäpaine ei olisi niin vahva. Ajan puitteissa tämä olisi kuitenkin ollut vaikea järjestää. Palautteen tasaisuuteen vaikutti myös se, että osa lapsista ei ollut joka kerta paikalla. Innokkaimmat tytöt olivat paikalla lähes joka interventiossa, mikä saattoi vaikuttaa palautteen positiiviseen sävyyn.

Avoimissa palautteissa rohkeimmat ja äänekkäimmät lapset saivat parhaiten äänensä kuuluviin. Pyrimme kysymään samat kysymykset moneen kertaan, jotta mahdollisimman moni saisi sanoa mielipiteensä. Tässäkin oli huomattavissa ryhmäpaine, joten ensimmäisenä palautteen sanonut määritti usein myös muiden palautteiden sävyn. Luotettavampaa olisi ollut kysyä palautteet yksitellen jokaiselta lapselta jokaisen intervention jälkeen, mutta tämä ei ollut ajallisesti mahdollista järjestää.

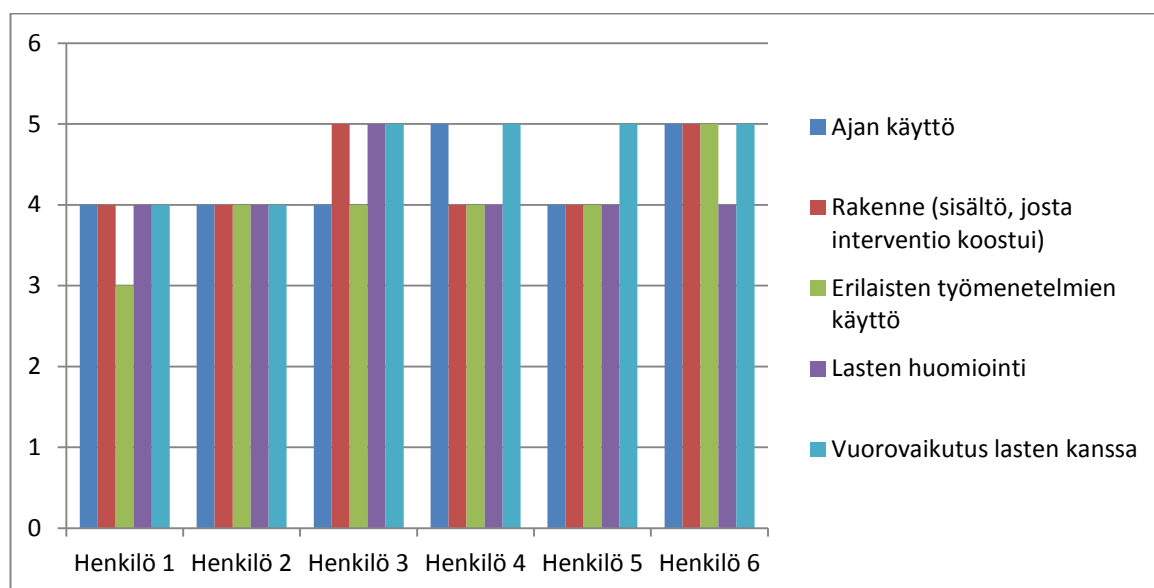
Viimeisessä interventiossa keräsimme lehteen materiaaliksi lasten mielipidepalstan. Tätä varten kysyimme yksitellen jokaiselta lapselta samat kysymykset. Kysymykset olivat: Mitä jäi mieleen? Mikä oli kivointa? Mikä oli vaikeaa? Näin kaikki paikalla olleet lapset saivat rauhassa kertoa oman, muista riippumattoman mielipi-

teensä. Viimeisessä interventiossa paikalla oli kahdeksan lasta. Vaikka lapset saivatkin antaa viimeisen palautteen rauhassa, jäi negatiivinen palaute hyvin vähäiseksi. Tästä voimme päätellä lasten nauttineen projektista, joka poikkesi heidän arkirutiineistaan ja antoi heille erityishuomiota.

4.1.4 Henkilökunnan palautteiden arviointi

Seuraavassa taulukossa (TAULUKKO 3) esitämme tulokset henkilökunnan palautteen mielipideasteikosta.

TAULUKKO 8. Kooste henkilökunnan arviosta interventioiden sujumiseen (1–5).

Ensimmäisenä avoimena kysymyksenä kysyimme henkilökunnalta, kokivatko he saaneensa projektissa jotakin, mitä voisivat hyödyntää päiväkodin arjessa. Kaksi vastanneista oli jättänyt tämän kohdan tyhjäksi. Seuraavassa koonti vastauksista:

Alkuleikki.

Sanomalehtiä askarteluun, leikkejä.

Innostuksen lehtiprojektiin jatkossakin, ehkä pidempään prosessiin.
 Oli mukava seurata ”omia” lapsia sivusta ja keskittyä havainnointiin.
 Lisäksi huomasin, miten paljon lapsilla on annettavaa omasta takaa.
 Tätä lisää toimintaan arjessa.

Toisessa avoimessa kohdassa kysyimme, vaikuttiko projekti heidän mielestään lasten ryhmä- ja mediataitojen kehittymiseen. Myös tämän kysymyksen kohdalla kaksi vastaajista jätti kohdan tyhjäksi. Seuraavassa koonti vastauksista:

Lapsille tuli tuntuma kuinka lehtiä tehdään ja miltä lopputulos sitten näyttää.

Sanomalehden rakenne ja sisältö tuli tutummaksi.

Projekti lähensi eri ryhmien viiskareita, he oppivat tuntemaan toisiaan ja ryhmäytyminen alkoi.

Ryhmätaidot varmasti karttuivat, sillä vetäjinä olivat uudet aikuiset ja lapsia oli kahdesta eri ryhmästä. Mediataidotkin karttuivat uutisia tutkiessa, valokuvatessa jne. Jo sana ”uutinen” oli varmasti uusi/ouso monelle lapselle?

Kolmannessa avoimessa kohdassa kysyimme, näkyikö lasten osallisuus heidän mielestään projektissa ja/tai sen lopputuotteessa. Tähän kysymykseen yksi vastaajista jätti kohdan tyhjäksi. Seuraavassa koonti vastauksista:

Sanomalehti oli lasten näköinen ja muitakin kiinnostava.

Projekti oli suunniteltu lapsia varten lasten näköiseksi! Sanomalehti oli onnistunut!! 😊

Lehti on täysin lasten ”näköinen”. Lapset etsivät innokkaina valmiista lehdestä omia juttujaan/tuotoksiaan.

Lasten huomiointi näkyi jo toiminnassa siten, että kaikki osallistuivat innokkaasti hetkiin ja olivat motivoituneita toiminnasta. Lehti itsessään oli ihan ”lasten näköinen” ja sitä tutkivat innokkaasti koko päiväkodin henkilökunta.

Lehden tarinat lasten näköisiä.

Neljännessä ja viimeisessä avoimessa kohdassa kysyimme, onko henkilökunta tyytyväinen projektin lopputuotokseen. Tähän kysymykseen yksi vastaajista jätti kohdan tyhjäksi. Seuraavassa koonti vastauksista:

Olen tyytyväinen. Projekti kiinnosti lapsia ja lehti oli selkeä ja värikäs.

Kyllä! Lapset viihtyivät, innokkaasti osallistuivat. Lehdessä oli lapsen jälki!

Lehti on hyvin toteutettu, ulkoasultaan selkeä ja kiinnostava ja kaunis.
☺ Selvä projekti: aloitus → lopetus (=valmis lehti).

Kyllä. Kun lehti on tuotettu lapsilähtöisesti, on sitä aikuisenakin mukava tutkia ja lukea. Lasten ideat ovat monipuolisempia ja rikkaampia, kun luovuutta on saanut käyttää ”rajoituksetta”. Olen ylpeä meidän lapsista! ☺

Kyllä. Lehti oli hauskanäköinen ja mukava luettava.

Yleisesti ottaen palaute oli positiivista ja henkilökunta oli ollut tyytyväinen projektiin. Henkilökunta koki saaneensa projektin kautta uusia ideoita arkeensa.

Jaoimme henkilökunnalle palautelomakkeet täytettäväksi interventioiden päätyttyä. Annoimme palautteiden täyttämiseen aikaa noin kaksi viikkoa, minkä jälkeen nousimme palautteet päiväkodilta. Henkilökunta sai täyttää palautteet yksin omassa rauhassa ja nimettöminä, joten palautteista saatua tietoa voidaan pitää luotettavana. Osa palaute lomakkeista oli tästä huolimatta täytetty vain osittain. Jäimmekin miettimään, olisiko ollut järkevintä kysyä myös henkilökunnan palaute heti jokaisen intervention päätteeksi. Tämä olisi kuitenkin voinut olla hankalaa paitsi ajallisista syistä, myös sen takia, ettei henkilökunnan edustaja kahdessa interventiossa ollut samassa tilassa meidän kanssamme koko tunnin aikaa. Palautelomakkeeseen olisimme voineet lisäksi laittaa vapaan sanan mahdollisuuden. Näin henkilökunta olisi voinut ilmaista paremmin myös omia huomioitaan. Pääasiassa palautteet oli kuitenkin täytetty melko kattavasti, joten saimme niistä paljon haluamaamme tietoa.

Itse palautelomake koostui mielipideasteikosta ja avoimista kysymyksistä. Avoimien kysymysten kautta pyrimme selvittämään, miten hyvin olimme saavuttaneet

omat tavoitteemme. Tätä ajatellen asettelimme myös lomakkeen kysymykset. Henkilökunnan palautteiden perusteella olemme saavuttaneet asettamamme tavoitteet melko hyvin. Mieli-pideasteikon avulla pyrimme saamaan kuvan omasta toiminnastamme interventioissa. Palautteiden mukaan henkilökunta oli tyytyväistä toimintaamme lasten kanssa.

4.2 Tavoitteiden toteutumisen arviointi

Opinnäytetyömme tavoitteita käsitelimme kappaleessa 1.2. Käytimme taulukkoa ja avasimme siinä yksilön, organisaation sekä opiskelijan tulostavoitteet, prosessitavoitteet ja oppimistavoitteet tarkemmin.

4.2.1 Yksilötavoitteiden arviointi

Lapset saivat projektimme kautta iloa itse tekemästään työstä. Tämän näki selkeästi varsinkin valmiin tuotteen jaettuamme, kun lapset etsivät omia tuotoksiaan lehdestä. Projektin lapset koostuivat kahdesta eri ryhmästä, mutta ryhmäytyminen onnistui hienosti tutustumiskäyntien ja rohkaisevien leikkien kautta. Lapset toimivat myös pienryhmissä projektin aikana ja suorittivat muun muassa haastattelut isompana ryhmänä, jossa osasivat tarvittaessa odottaa omaa vuoroaan. Myös henkilökunnan palautteen perusteella lasten ryhmätaidot kehittyivät myönteisesti, sillä vetäjinä olivat uudet aikuiset ja eri ryhmien lasten ryhmäytyminen alkoi. Mediaan tutustuminen alkoi heti ensimmäisestä interventioista alkaen, jolloin toimimme paikalle sanomalehden yhdessä tutkittavaksi. Henkilökunta nosti palautteissaan esille uutisen käsitteenä, sanomalehden rakenteen ja sisällön tutuksi tulemisen.

Projektiin osallistuminen oli yksi prosessitavoitteiksi määrittelemistämme kohdista. Lapsia projektissa oli mukana kaiken kaikkiaan kymmenen, mutta ainoastaan en-

simmäisessä interventiossa kaikki olivat samaan aikaan paikalla. Jotkut olivat paikalla toisia enemmän, ja heidän osuutensa lehdessä näkyi siis myös enemmän. Joillekin lapsille saattoi olla jopa pettymys, kun heidän töitään oli lehdessä vähemmän. Projektiin enemmän osallistuneilla lapsilla on varmasti myös vahvempi kuva siitä, mitä sanomalehteen ja lehdentekoon kuuluu. Heidän mediataitonsa ovat siis vahvistuneet lehdenteon osalta enemmän.

Projektin tarkoitus oli opettaa mediasta ja erityisesti perusasioita sanomalehdistä. Lapset pääsivät osaksi median luomisprosessia ja tätä kautta myös heidän ryhmätaitonsa kehittyivät. Pyrimme siihen, että jokaisen lehtiprojektiin osallistuneen lapsen panos näkyisi myös lopullisessa tuotteessa. Näin jokainen lapsi saisi nähdä konkreettisesti oman panoksensa lehdessä.

4.2.2 Organisaation tavoitteiden arviointi

Saavutimme organisaation tulostavoitteen saattamalla valmiiksi päiväkodin oman lehden sekä paperiversiona että sähköisenä, internetiin liitettävänä versiona. Päiväkodin henkilökunta oli erittäin tyytyväinen lopputulokseen, sillä se oli lasten näköinen ja siinä näkyi lasten kädenjälki. Materiaali oli täysin lasten tuottamaa, me projektijohtajina koostimme sen vain kokonaisuudeksi.

Saatoimme lehden päiväkodin käyttöön tulostamalla omat kappaleet projektiin osallistuneille lapsille sekä yhden myös päiväkodille henkilökunnan luettavaksi. Luovutimme heidän käyttöönsä myös lehden sähköisen pdf-tiedoston, jotta päiväkoti voi liittää lehden omille nettisivuilleen. Projektimme kautta päiväkodin työntekijät huomasivat, että lapsilla on paljon annettavaa omasta takaa. Projekti innosti henkilökuntaa miettimään mediakasvatusta myös pidemmän prosessin näkökulmasta. Projektimme ei välttämättä tuonut niinkään uusia menetelmiä, mutta ajatus lapsilähtöisen mediakasvatuksen lisäämisestä heräsi.

Henkilökunnan palautteiden pohjalta voimme tulkita, että päiväkoti tulee hyödyntämään mediakasvatusta tulevaisuudessakin. Projektimme rohkaisee henkilökun-

taa käyttämään enemmän luovuutta lasten kanssa ja antamaan toisinaan lapsille jopa vapaat kädet tiettyjen raamien puitteissa.

4.2.3 Opiskelijan tavoitteiden arviointi

Projektin myötä olemme saaneet työstettyä kokoon valmiin tuotteen sekä sen pohjalta kokonaisen opinnäytetyön. Projektissa työskentely vaati johtamistaitoa ja organisointikykyä. Vastasimme projektin etenemisestä aikataulun mukaan. Tämä oli tärkeää, koska projektissa oli monta osapuolta. Sosionomin kompetensseista tulostavoitteiden osalta esiin nousee reflektiivinen kehittämis- ja johtamisosaaminen. Projekti toteutettiin tutkivaa ja reflektiivistä työtettä käyttäen. Arvioimme toimintamme lähtökohtia ja sovelsimme eri lähestymistapoja luovien työmenetelmien kautta. Toimimme projektissamme aloitteellisina esimiehinä ja aktiivisina jäseninä. (Mäkinen, Raatikainen, Rahikka & Saarnio 2009, 19.)

Toteutimme suunnitelmien mukaan kuusi interventiota sekä valmiin tuotteen esittelyn päiväkodissa. Huomioimme suunnitelmissamme lasten kehitystason, jotta interventioiden sisältö olisi lapsille sopivaa. Kehitystason huomioiden lapsilta pystyi vaatimaan asioita sopivassa suhteessa. Sosionomina pystyimme luomaan ammatillisen ja lapsia osallistavan vuorovaikutussuhteen asiakastyön osaamisen kompetenssin mukaan. Lisäksi pystyimme ymmärtämään lasten kehitystasoon sidottuja tarpeita ja voimavaroja. Annoimme lapsille tarvittaessa tavoitteellista tukea ja ohjausta projektin eri vaiheissa. Otimme huomioon jokaisen lapsen ainutkertaisuuden sekä edistimme tasa-arvoa ja suvaitsevaisuutta ryhmässä yksilön ja yhteisön näkökulmasta sosiaalialan eettisen osaamisen kompetenssin mukaan. (Mäkinen ym. 2009, 18.) Lisäksi projekti kehitti ohjaustaitojamme sekä kykyä käyttää erilaisia työmenetelmiä työssä.

Yhteisöllisen osaamisen ja yhteiskunnallisen vaikuttamisen kompetenssin pohjalta toteamme, että ymmärrämme yhteisöjen toimintaperiaatteita ja kulttuureita sekä osaamme yhdessä muiden kanssa vahvistaa ja luoda kansallisuutta tukevaa yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. (Mäkinen ym. 2009, 19.) Osallisuudella oli tärkeä osa

myös projektissamme, jossa ryhmäyttäminen ja ryhmähengen luominen oli yksi oppimistavoitteistamme. Korostimme projektissamme lasten osallisuutta, jonka myötä he pääsivät tuomaan omaa osaamistaan näkyviin. Oman oppimisemme kannalta projekti on vahvistanut ohjauskompetenssiamme sekä vahvistanut ammatillista osaamista ja kasvua antamalla itsevarmuutta lasten kanssa toimimiseen. Myös projektiosaaminen on kehittynyt projektimme myötä, kun olemme saaneet olla avainasemassa alusta loppuun asti.

4.3 Opinnäytetyöprojektin arviointi

4.3.1 Projektibudjetin arviointi

Opinnäytetyöprojektiin tarvittavan kirjallisuuden lainasimme kirjastosta, joten se ei tuottanut meille ylimääräisiä kuluja. Lehden tekoon tarvittavat materiaalit, kuten paperit, värit ja askartelutarvikkeet saimme käyttööme Nahkurin päiväkodista. Suurimman kulun projektissamme aiheutti lehden lopputuotoksen yllättävän kallis tulostaminen. Saimme sponsorointiapua, jonka avulla pystyimme käyttämään tulostusliikkeen palveluita. Jarmo Huhtala sponsoroi lehden paperiversion tulostusta 60 eurolla. Kokonaisuudessaan tulostus maksoi 120 euroa, joten sijoitimme myös itse yhteensä 60 euroa tulostuskuluihin. Tulostimme päiväkotiin lapsia varten kymmenen lehteä, sekä yhden päiväkotia ja sponsoria varten. Omat versiot lehdestä saimme kaupan päälle.

Aikataulujen sopimiseen käytimme omia puhelimiamme ja liikuimme omaa autoa tai polkupyörää käyttäen. Taiton kustannuksille sekä omalle työpanokselle emme laskeneet varsinaista hintaa, sillä teimme ne itse ilman erillisiä kustannuksia. Valmiin tuotteen julkistamispäivänä tarjosimme päiväkodin henkilökunnalle kääretortut sekä lapsille tikkarit ja lakritsipatukat omakustanteisesti kymmenen euron hintaan. Täältä pohjalta voimme todeta pysyneemme kohtalaisen hyvin asettamamme budjetin rajoissa.

4.3.2 Projektisuunnitelman arviointi

Työstimme projektisuunnitelmaamme vuoden alussa tammi-huhtikuussa, jolloin meillä ei vielä ollut ohjaajaa opinnäytetyöllemme. Kävimme väliaikaisella ohjaajalla arvioitavassa projektisuunnitelmaamme. Projektisuunnitelma hyväksyttiin huhtikuulla.

Projektisuunnitelman myötä olimme tehneet alustavat suunnitelmat interventioista, tavoitteista, budjetista ja aikataulusta. Saatuamme toukokuun puolivälissä opinnäytetyöllemme virallisen ohjaajan selvisi, että tavoitteita olisi voinut asetella eri tavalla ja että tietoperusta olisi kannattanut olla tässä vaiheessa jo hyvin selvillä. Projektisuunnitelmamme oli kuitenkin hyväksytty jo sekä koulun ja kaupungin puolesta, joten jatkoimme projektia sen pohjalta. Pääosin projektisuunnitelmaa oli helppo seurata, sillä olimme tehneet siitä selkeän ja sujuvasti etenevän. Jälkeenpäin ajatellen olisimme kuitenkin halunneet täsmällisempää ohjausta jo projektisuunnitelman tekovaiheessa, jotta olisimme ymmärtäneet paremmin projektisuunnitelman merkityksen koko opinnäytetyön pohjana.

4.3.3 Projektin kokonaisarviointi

Mielestämme Lasten suusta -lehtiprojekti oli onnistunut. Tärkeimpinä tavoitteinamme oli valmistaa lasten kanssa päiväkodin lehti ja vahvistaa sitä kautta lasten mediataitoja. Lisäksi tärkeänä oppimistavoitteena organisaatiolle pidimme sitä, että päiväkodin henkilökunta saisi vinkkejä mediakasvatukseen hyödyntämiseen päiväkodin arjessa. Palautekyselyjen perusteella voimme todeta projektin olleen hyvä lisä päiväkodin arkeen. Projekti toi lisää sekä lapsille että henkilökunnalle, ja se oli myös mielekäs projektin vetäjille. Palautelomakkeiden perusteella voimme myös tulkita työntekijöiden voineen siirtää mediakasvatustietoutta omaan työhönsä, lapsiin sekä ekologisen systeemiteorian mukaan välillisesti myös lasten perheisiin.

Lasten osallisuuden korostaminen oli tärkeässä osassa projektissamme. Pyrimme ottamaan huomioon lasten toiveita ja ajatuksia. Olisimme olleet valmiita muokkaamaan toimintaamme enemmän lasten toiveiden mukaan, mutta lasten aloitteellisuus liittyen lehden tekoon oli vähäistä. Enemmän lapset vaikuttivat leikkiosuuk-sien sisältöihin. Vertasimme projektiamme Hartin (1992) osallisuuden portaisiin (KUVIO 3). Arvioimme projektimme sijoittuvan kokonaisuutena neljännelle portaalle, sillä meidän oli määrättävä tietyt raamit toiminnalle. Hartin mallin neljäs porr-as on aikuisten ehdolla kuulluksi tulemisen taso. Joissakin asioissa saavutimme kui-tenkin korkeamman tason portaan. Esimerkiksi sadutuksessa, valokuvauksessa ja piirtämisessä olimme lasten tukena heidän omassa projektissaan. Tällöin saavu-timme seitsemännen portaan, eli lasten omat projektit, joissa aikuinen on lapsen tukena.

Toiminnallinen osuus oli vahva alueemme opinnäytetyöprojektissamme. Suoriu-duimme hyvin myös itse tuotteen valmistusprosessista, koska meillä oli aiheeseen tarvittavaa tietotaitoa käytössämme. Palautteiden mukaan projekti oli kokonaisuudessaan tavoitteiden mukainen.

4.3.4 Oman oppimisen arviointi

Projektiosaamisen ja ammatillisen kasvun kehittyminen olivat omalta osaltamme projektin suurimpia saavutuksia. Projektin käynnistyttyä etenimme nopeasti. Pro-jektin toiminnallinen osuus kesti tammikuusta toukokuuhun. Aktiivisin aika tästä keskittyi huhti-toukokuuhun, jolloin pidimme interventiot ja koostimme lehden. Toimimme projektissamme johtajina, mikä oli meille molemmille uutta. Vastasim-me projektin etenemisestä sekä suunnittelimme ja toteutimme interventiot onnis-tuneesti lasten kehitystason huomioiden. Interventioiden vetäminen kehitti ohjaus-taitojamme, tutustutti meidät myös erilaisten työmenetelmien, kuten saduttamisen ja haastattelun, pariin. Saimme hyviä kokemuksia myös ryhmäytymisestä ja hy-vän yhteishengen luomisesta.

Ammatillinen kasvumme sosionomeiksi sai projektimme kautta varmuutta. Arvomme ja asenteemme ovat muovautuneet enemmän kohti varhaiskasvatuksen kelpoisuuden saavuttamista sosionomina. Projektin kautta koemme sosionomin varhaiskasvatuksen kompetenssin vahvistuneen asiakastyön osaamisessa. Projektissamme pystyimme soveltamaan erilaisia työmenetelmiä ja lähestymistapoja tarkoituksen mukaisesti. Suunnittelimme interventiot varhaiskasvatuksen keskeiset periaatteet huomioon ottaen. Toimintamme oli lapsille pedagogisesti kehittävää ja tavoitteellista, sillä laadimme jokaista interventiota varten osatavoitteet toiminnan tueksi. Huomioimme lapset yksilöinä ja ryhmässä kasvun ja kehityksen eri vaiheissa. Myös erityisen tuen tarpeen huomiointi tuli esiin projektissamme muun muassa viivästyneen puheenkehityksen ja hahmottamisen haasteiden kohtaamisessa. Toimimme jokaisessa interventiossa läheisessä vuorovaikutuksessa lasten kanssa ja pyrimme kohtaamaan heidät tasa-arvoisesti.

Sosionomin eettinen osaaminen on osa varhaiskasvatuksen osaamisen kompetensseja. Projektissamme tämä tuli näkyväksi kykynämme työskennellä ja toimia työyhteisön jäsenenä, joka antaa ja vastaanottaa rakentavaa palautetta. Teimme projektin kautta näkyviksi lasten asemaa ja tarpeita sekä toimme heidän äänensä kuuluviin yhteisössä. Toimintaamme ohjaisi lapsilähtöisyys sekä lasten osallisuuden lisääminen. Toteutimme projektimme monikulttuurisessa ryhmässä, jonka kautta pyrimme lisäämään tasa-arvoista työskentelyä lasten kesken.

Olemme kehittäneet reflektiotaitojamme projektin aikana. Yhdessä suunnittelu vaatii avoimuutta ja kykyä reflektoida omaa tekemistämme. Olemme toimineet toisillemme peileinä etsiessämme ratkaisuja kulloisiinkin tilanteisiin projektissamme. Sosionomin reflektiivisen kehittämis- ja johtamisosaamisen mukaan olemme projektimme kautta nousseet uudelle tasolle reflektiivisessä ja tutkivassa työotteessa. Tämä näkyy muun muassa oman toiminnan kriittisemmässä tarkastelussa ja kyvyssä soveltaa myös vaihtoehtoisia ajattelu- ja lähestymistapoja. Olemme toimineet projektissamme sekä aloitteellisina esimiehinä että aktiivisina jäseninä. Sosionomin varhaiskasvatuksen tutkimuksellisen kehittämisosaamisen kompetenssin mukaan kykenimme arvioimaan ja kehittämään työkäytäntöjä ja menetelmiä varhaiskasvatuksessa. Ideoimme myös projektillemme jatkoa jokakeväisen 5-vuotiaalle suunnatun projektin muodossa.

Teimme myös yhteistyötä projektimme kautta kaupungin varhaiskasvatuskoordinaattorin kanssa. Tämä vaati myös sosionomin sosiaalialan palvelujärjestelmäosaamisen kompetenssin vahvistumista varhaiskasvatuksen näkökulmasta. Näimme saimme kuvan varhaiskasvatuksen palvelujärjestelmästä. Projektin kautta meidän oli tutustuttava myös ammattieettisiin ohjeisiin, lakeihin ja asetuksiin. Lisäksi käytimme yhtenä ohjaavana asiakirjana sekä valtakunnallista että paikallista varhaiskasvatussuunnitelmaa. Voimme siis todeta, että prosessin edetessä myös sosionomin varhaiskasvatuksen kompetenssien syventyneet.

Opinnäytetyöprosessin aloittaminen oli työlästä. Aiheen löytäminen ja rajaaminen tuotti hankaluuksia. Projektin toiminnallisen osan ja lopputuotteen koostamisen eteen tehty kova työ purkautui turhautumisena raportointiosan alussa. Tiedostimme kuitenkin olevamme ammatillisen kasvun prosessissa, ja projektin päättäväinen eteenpäin vieminen auttoi projektin hallinnassa sekä tasapainon löytymisessä. Kummankin vahva sitoutuminen oli avainasemassa projektin aikataulussa pysymiseen sekä projektin tasaiseen etenemiseen.

5 POHDINTA

Opinnäytetyömme oli ajankohtainen ja työelämälähtöinen. Ensimmäinen ajatus lehteen liittyvästä projektista oli herännyt jo edellisen syksyn Loistavaa –viikon pohjalta päiväkotien puolesta. Tartuimme tähän työelämälähtöiseen projektiin innolla, koska meistä oli mielekästä lähteä tekemään projektia, jolle oli kysyntää. Projekti sanomalehden parissa kiinnosti meitä molempia, joten oli luontevaa lähteä tuomaan mediaa lähemmäs lapsia päiväkodin toiminnassa. Projektin aihe valikoitui varhaiskasvatukseen, koska tavoitteena on molemmilla varhaiskasvatuksen kelpoisuus. Omakohtainen osaaminen ja kiinnostus lehdentekoon liittyen tuki projektin toteuttamista sekä toiminnallisessa osiossa että valmiin tuotteen koostamisessa.

Projektimme on edennyt syksystä 2012 lähtien selkeästi sykäyksissä. Ensimmäisenä yhteistyökumppaniksemme valikoitui Nahkurin päiväkotia, jonka kanssa teimme alustavan suunnitelman aikataulusta ja projektin sisällöstä syksyn puolella. Aikataulua jouduttiin hieman muuttamaan projektin edetessä, mutta olimme valmiita joustamaan puolin ja toisin. Yhteistyö Nahkurin päiväkodin kanssa oli sujuvaa ja saimme päiväkodin henkilökunnalta paljon tukea ja kiitosta projektin aikana. Mukava työilmapiiri innosti meitä tekemään parhaamme jokaisessa interventiossa.

Projektisuunnitelman kirjoittamisen aloitimme tammikuussa 2013. Projektisuunnitelman työstäminen tuntui välillä haastavalta, sillä meillä ei ollut tässä vaiheessa vielä omaa ohjaajaa opinnäytetyöllemme. Koulun, siihen liittyvän harjoittelun sekä opinnäytetyön yhdistäminen tuntui jo sinällään haastavalta yhtälöltä ja tämä osaltaan vaikeutti motivaation löytymistä kirjoitusurakalle. Valmiilla projektisuunnitelmalla haimme tutkimuslupaa projektillemme, jolle saimme hyväksytyin vastauksen 15.4.2013.

Lähdimme tekemään interventioita projektisuunnitelman pohjalta, mutta aina ennen jokaista interventiota tarkensimme päivän suunnitelmaa. Tällä tavalla pysyimme huomioimaan myös mahdolliset lasten toiveet sekä muutokset lasten lukumäärässä. Suunnittelimme jokaiseen interventioon hieman jotain ylimääräistä,

jotta voisimme mukautua yllättäviin tilanteisiin. Saimme interventioiden vetämisestä varmuutta ja vahvistusta sosionomin asiakastyön osaamisen kompetenssiin. Saimme mielestämme yhdistettyä interventioihin mediakasvatuksen lapsilähtöisellä tavalla. Annoimme lasten olla luovia ja pyrimme korostamaan lasten osallisuutta. Lapsilähtöinen ihmettely ja tutkiva työote näkyivät erityisesti valokuvauksessa, haastatteluissa ja sadutuksessa.

Kun materiaali oli kasassa, alkoi lehden varsinainen taitto-osuus. Pyrimme tekemään lehdestä mahdollisimman lasten näköisen, missä onnistuimmekin mielestämme hyvin. Lapset saivat äänensä kuuluviin ja olivat tyytyväisiä myös lopputulokseen. Oli innoittavaa nähdä ilo lasten kasvoilla, kun he etsivät lehdestä omia tuotoksiaan. Tämä antoi voimia raskaammille hetkille projektin varrella ja tuntui siltä, että tähän mennessä tehty työ palkittiin.

Lukiessamme projektin jälkeen itselle asettamiimme tavoitteita, pystyimme toteamaan suurimpien tavoitteiden täyttyneen. Jäimme kuitenkin miettimään, kuinka olisimme voineet tuoda enemmän mediakasvatusta päiväkodin käyttöön ja kuinka olisimme saaneet lapset enemmän tekemisen keskiöön. Projektin kautta pystyimme myös näyttämään työntekijöille, että lasten osallisuuden vahvistaminen on antoisaa ja hedelmällistä sekä henkilökunnalle että lapsille.

Yksi tärkeimmistä saavuttamistamme asioista oli se, että pystyimme päiväkodin henkilökunnan palautteen mukaan tuomaan jotakin lisää päiväkodin arkeen. Projekti innosti työntekijöitä siinä määrin, että ajatus samantyylisestä projektista jatkossa jäi elämään. Työelämäyhteistyö olisi mahdollista jatkossakin vastaavan projektin kautta. Näin voitaisiin nostaa 5-vuotiaiden lasten itsetuntoa ja valmistella heitä esiopetukseen siirtymistä varten. Projekti lisäsi myös työntekijöiden halua pidempikestoisten projektien järjestämiseen. Myös henkilökunnan mielestä ajatus vastaavasta 5-vuotiaisiin liittyvästä projektista oli hyvä. Projektia voisi kehittää jatkokevääiseksi 5-vuotiaille suunnatuksi omaksi toiminnaksi, joka nostaisi lapset erityiseen asemaan ennen esikoulun alkua. Tulevat projektit voisivat painottaa jopa enemmän esikouluun siirtymistä.

Lasten osallisuus ja oman panoksen näkyminen valmiissa tuotteessa olivat projektin parasta antia myös työntekijöille. Projektimme oli käytettävyydeltään toimiva ja sen voisi samoilla periaatteilla vetää uudestaan. Lehden koostamisosuus olisi

haastavin toteuttaa, jos käytössä ei ole kuvankäsittely- ja taitto-ohjelmia. Itse toiminnallisen osuuden materiaaleina käytimme sanomalehtien lisäksi päiväkodeista löytyviä perustarvikkeita. Valokuvaus ei välttämättä vaadi ammattikalustoa, sillä sen voi hyvin tehdä myös peruskameralla.

Projekti varhaiskasvatuksen parissa on vahvistanut meissä ainakin halua toimia tulevaisuudessa lasten kanssa ja mahdollisesti varhaiskasvatuksessa. Lasten kanssa toimiminen on ollut projektin parasta antia ja projektin toiminnallista osuutta muistellessa tulee aina hyvä mieli. Alkukevästä koimme välillä epätoivon hetkiä, kun projektisuunnitelma ei tuntunut edistyvän. Mietimme välillä, pääsemmekö koskaan toteuttamaan toiminnallista osuutta.

Projektisuunnitelman valmistuminen oli huojentava, opinnäytetyötä eteenpäin vievä asia. Tämän jälkeen toiminnallinen osuus eteni nopeasti, samoin kuin heti toiminnallisen osuuden perään tehty lehden taitto-osuus. Toiminnallinen osuus vaati suunnittelua ja reflektointia omasta osaamisesta. Saimme laittaa itsemme likoon, mutta samalla saimme huomata myös ammatillisuutemme kasvavan. Lehden taitto oli mukavaa ja luovaa, mutta välillä myös turhauttavaa ja työlästä. Taitto tiesi paljon istumista koneen ääressä, piirustusten loputonta skannausta sekä kuvien käsittelyä. Taitto oli hoidettava tietyssä ajassa, jotta voisimme antaa lehdet projektissa mukana olleille lapsille ennen kuin he siirtyisivät kesäloman kautta esikouluun. Lehden tulostaminen aiheutti myös päänvaivaa paitsi rahallisesti, myös tulostuspaikan osalta. Lopputuloksena oli kuitenkin siisti, hyvälle paperille tulostettu värikäs lehti, josta sekä me että päiväkodin lapset ja henkilökunta voivat olla ylpeitä.

Projektin raportointivaihe oli omalta osaltaan tasaisin, mutta myös välillä tuskaisin. Päänvaivaa aiheutti varsinkin tietoperustan yhdistäminen projektiin. Punaisen langan löytäminen oli haastavaa. Oman haasteensa asettivat myös työajat opinnäytetyön ulkopuolella. Vahva voimavara opinnäytetyötä tehdessä on ollut meidän pari työskentelymme toimivuus. Olemme voineet sopia asioista ja tehdä tarvittaessa kompromisseja puolin ja toisin. Kumpikin on ollut sitoutunut projektiin ja sen loppuun saattamiseen. Aikatauluista kiinnipitämistä on helpottanut muun muassa se, ettei kumpikaan meistä ole sairastellut projektin aikana. Projekti on edennyt kesän aikana suunnitelmien mukaan. Kirjoitustahti on ollut noin yhdestä kahteen kertaa viikossa useamman tunnin jaksoissa.

Projektimme valmiiksi saattamista ovat edesauttaneet useat tahot. Erityisesti haluamme kiittää läheisiämme ja ystäviämme, jotka ovat tukeneet meitä projektin raskaina hetkinä sekä ymmärtäneet, että projektimme valmiiksi saattaminen on tässä elämänvaiheessa meille tärkeä tavoite. Kiitämme myös opinnäytetyöohjaajaamme Tarja Mäkitaloa neuvoista ja ohjeista epätoivon hetkinämme. Vilpittömät kiitokset voimme osoittaa myös toinen toisillemme tuesta ja sitoutumisesta.

LÄHTEET

- Aaltonen, R., Lehtinen, T., Leppänen, K., Peltonen, T., Tarvo, M-T., Tuunainen, P. & Viherä-Toivonen, A. 2008. Havainnointi ja pedagoginen tuki 3–5 -vuotiaiden varhaiskasvatuksessa. Lasten päivähoito. Oppaita ja työkirjoja 2008:3. Www-dokumentti. Saatavissa: http://www.socca.fi/files/486/Havainnointi_pedagoginen_tuki_varhaiskasvatuksessa_2008.pdf. Luettu: 22.8.2013.
- Bronfenbrenner, U. 1979. The Ecology of Human Development. Experiments by nature and design. 8. printing. Cambridge, Massachusetts and London, England: Harvard University Press.
- Brotherus, A., Helimäki, E. & Hytönen, J. 1994. Opetus varhaiskasvatuksessa. Helsinki: WSOY.
- Hujala, E., Puroila, A.-M., Parrila, S. & Nivala, V. 2007. Päivähoidosta varhaiskasvatukseen. Hyvinkää: T-Print.
- Härkönen, U. 2013. Teorian ja tutkimuskohteen vuorovaikutus – Bronfenbrennerin ekologinen systeemiteoria ihmisen kehittämisestä. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://sokl.uef.fi/verkkojulkaisut/monitiet/pdf/harkonen.pdf>. Luettu: 20.7.2013.
- Karlsson, L. 2003. Sadutus. Avain osallistavaan toimintakulttuuriin. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Kokkolan kaupunki 2012. Kokkolan varhaiskasvatussuunnitelma. Www-dokumentti. Saatavissa: https://www.kokkola.fi/perusturva/paivahoito/fi_FI/paivahoito/files/83548458459416129/default/kokkola_vasu_2010.pdf. Luettu: 22.8.2013.
- Lipponen, L. 2011. Varhaiskasvatuksen käsikirja. Teoksessa Hujala, E. & Turja, L. (toim.) Varhaiskasvatuksen käsikirja. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Mäkinen, P., Raatikainen, E., Rahikka, A. & Saarnio, T. 2009. Ammattina sosionomi. Helsinki: WSOYpro Oy.
- Nurmi, J-E., Ahonen, T., Lyytinen, H., Lyytinen, P., Pulkkinen, L. & Ruoppila, I. 2006. Ihmisen psykologinen kehitys. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy.
- Nyysölä, K. 2008. Mediaoppimisympäristönä. Helsinki: Edita Prima.
- Paasivaara, L., Suhonen, M. & Nikkilä, J. 2008. Innostavat projektit. Sipoo: Silverprint.
- Puroila, A.-M. & Karila, K. 2001. Varhaiskasvatuksen teoriasuuntauksia. Teoksessa Karila, K., Kinos, J. & Virtanen, J. (toim.) Varhaiskasvatuksen teoriasuuntauksia. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Pääjoki 2011. Varhaiskasvatuksen käsikirja. Teoksessa Hujala, E. & Turja, L. (toim.) Varhaiskasvatuksen käsikirja. Jyväskylä: PS-kustannus.

Ruokonen, I. & Rusanen, S. 2009. Taidekasvatus varhaiskasvatuksessa. Teoksessa Ruokonen, I., Rusanen, S. & Välimäki, A.-L. (toim.) Taidekasvatus varhaiskasvatuksessa. Iloa, ihmettelyä ja tekemistä. Helsinki: Yliopistopaino Oy.

Ruuska, K. 1999. Projekti hallintaan. Asiantuntija-sarja. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Santavuori, R. 2011. Medialeikin ohjauskirja. Www-dokumentti. Saatavissa: www.medialeikki.fi/mediakasvatus/media_ja_mediakasvatus.pdf. Luettu: 18.7.2013.

Stakes, 2005. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Oppaita 56. Saarijärvi: Gummerus Kirjapaino Oy.

Stakes, 2008. Mediakasvatus varhaiskasvatuksessa. Iisalmi: Painotalo Seiska Oy.

Taikalamppu 2013. Minimediaa. Mediakasvatusta päiväkoteihin ja alkuopetukseen kuvataiteen näkökulmasta. Lapin lastenkulttuuriverkosto. Rovaniemen kaupunki. Www-dokumentti. Saatavissa: http://www.taikalamppu.fi/images/taikalamppu/menetelmaoppaat/minimediaopas_uusin_web.pdf. Luettu: 18.7.2013.

Turja, L. 2010. Suuntana laadukas varhaiskasvatus. Teoksessa Turja, L. & Fonsén, E. (toim.) Suuntana laadukas varhaiskasvatus. Professori Eeva Hujalan matkassa. Tampere: Juvenes Print.

Turja, L. 2011. Varhaiskasvatuksen käsikirja. Teoksessa Hujala, E. & Turja, L. (toim.) Varhaiskasvatuksen käsikirja. Jyväskylä: PS-kustannus.

UN, 1989. Convention on the Rights of the Child. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.hrweb.org/legal/child.html>. Luettu 2.7.2013.

Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu

26.11.2012

NSOS10K

Eija Ala-Pönttiö ja Anu Huhtala

Aihepiirisuunnitelma

Lapsilähtöisyys ja luovat työmenetelmät mediakasvatuksessa

- Lasten suusta- lehti Nahkurin päiväkodissa

Mediakasvatus, luovat työmenetelmät, lapsilähtöisyys

Haemme varhaiskasvatuksen kelpoisuutta, joten opinnäytetyömme toteutamme myös varhaiskasvatuksen piiriin. Valitsimme alustavaan aihepiirisuunnitelmaamme ajatuksen tutkia luovien työmenetelmien käyttöä mediakasvatuksessa. Opinnäytetyömme aiheena olisi sanomalehden tekeminen pienryhmän kanssa päiväkodissa. Yhteistyökumppaneiksemme haemme Nahkurin päiväkotia sekä Välikankaan kirjapainoa. Projektin toteutettaisiin noin 5-vuotiaiden lasten kanssa ja ryhmä koko olisi alle kymmenen. Huomioimme myös päiväkodin työntekijöiden ehdotuksen lehden tekoon osallistuvista lapsista, jotta ryhmä olisi mahdollisimman toimiva. Lapset saisivat itse ideoida mitä he haluavat kertoa ja näyttää lukijoille

Projektimme sijoittuisi johonkin päiväkotiin, jossa interventioiden kautta toteuttaisimme pienryhmän kanssa lasten oman sanomalehden. Projektissa ottaisimme huomioon lapsilähtöisyyden, luovat työmenetelmät sekä mediakasvatuksen. Tavoitteena on lapsen kokonaisvaltainen hyvinvointi, osallisuus ja kuulluksi tuleminen. Haluamme lasten oman luovuuden näkyvän osana projektia. Projektin voisi toimia innostajana mediakasvatukseen ja edistää lasten työskentelyä pienryhmässä. Työmenetelminä käyttäisimme sadutusta, valokuvausta ja piirtämistä. Lapset saisivat itse osallistua sisällön ideointiin sekä toteuttaa haastatteluja. Lehden toteutus voisi olla ensisijaisesti perinteisen lehden muodossa, mutta myös sähköinen "nettilehtiversio" olisi mahdollinen toteutustapa.

Luovuuden tarkoitus olisi tässä tapauksessa nauttia siitä, mitä itse osaa tuottaa ja tehdä. Nauttia kuulemastaan ja näkemästään sekä synnyttää osallistujille hyvä mieli ja nostaa itseluottamusta. Korostaisimme "matkan" tärkeyttä päämäärän sijaan.

Eija Ala-Pönttiö & Anu Huhtala

LASTEN SUUSTA –LEHTI NAHKURIN PÄIVÄKODISSA

Kokkolan Nahkurin päiväkoti

Projektisuunnitelma

CENTRIA AMMATTIKORKEAKOULU

Sosiaalialan koulutusohjelma

Huhtikuu

2013

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	2
1.1 Kehittämis-/ asiakastarpeen/ ongelman tunnistaminen.....	2
1.2 Ideavaihe sekä projektin toimeksianto ja käynnistäminen	1
2 PROJEKTIN KUVAUS JA TAVOITTEET	1
2.1 Projektin tavoitteet	1
2.2 Tulosten määrittely ja laatu	1
2.3 Projektissa huomioon otettavat standardit, lainsäädäntö ja sopimukset	1
3 PROJEKTIORGANISAATIO	1
3.1 Projektin yhteistyötahot ja ohjausryhmä	1
3.2 Projektiryhmä ja projektipäällikkö.....	1
3.3 Tukihenkilöt: asiantuntijat, laatuhenkilö, yhteyshenkilöt.....	1
4 TOTEUTUSSUUNNITELMA	1
4.1 Tehtäväluettelo, aikataulu ja välitulokset	1
4.2 Resurssien hankinta ja käyttösopimukset.....	1
4.3 Tuotantosuunnitelma ja tuotteen markkinointi	1
4.4 Projektin potentiaaliset ongelmat ja riskit.....	1
5 PROJEKTIBUDJETTI	1
6 OHJAUSSUUNNITELMA.....	1
6.1 Ohjausryhmän ja projektiryhmän kokoukset	1
6.2 Projektin tiedottaminen, raportointi ja dokumentointi	1
6.3 Projektin laadunvarmistus.....	1
LÄHTEET	1

1 JOHDANTO

1.1 Kehittämis-/ asiakastarpeen/ ongelman tunnistaminen

Kotona, kerhoissa ja päiväkodeissa tulisi huomioida entistä enemmän lasten monimuotoinen arki viestimien parissa, jotta saataisiin mediakulttuurista otetta. Ilman kasvattajaa lapsi ei kykene havainnoimaan ja pohtimaan mediaympäristöään ja sen tuottamia tarinoita. Perimmältään mediakasvatus on perusteltuja rajoja ja tukea eri tilanteista – siis kuten kasvatus yleensäkin. Viestintä- ja mediakasvatuksen ydintä on tutkiva ote eli asioiden kyseenalaistamisen taito. (Sintonen 2002, 34, 36.) Kriittinen medialukutaito on tärkeää, sillä se opettaa mediasanomien lukemista sekä mediateknologian käyttämistä luomisen ja itseilmaisun välineenä. (Kotilainen 2002, 21.) Yhteisöllisen osaamisen ja yhteiskunnallisen vaikuttamisen kompetenssi auttaa meitä sosionomeina ymmärtämään yhteisöjen toimintaperiaatteita ja kulttuureita, joten voimme sitä hyväksi käyttäen vahvistaa ja luoda yhteisöllisyyttä tukevaa osallisuutta. (Mäkinen, Raatikainen, Rahikka & Saarnio 2009, 19.)

Nykyään informaatiotulva on niin suuri, että lapsi tarvitsee tukea median lukemiseen. Media on viestimistä eli viestien kertomista tai vastaanottamista, jopa tarinoita kuvan ja äänen avulla. Viestintä erilaisten viestimien välillä on nykypäivänä osa lasten arkielämää. Kännyköiden käyttö on yleistynyt ja internet on tuttu perheen pienimmillekin. (Mediamuffinssi 2007.) Lapset ovat nykyään tutumpia tietokoneiden kuin sanomalehtien kanssa, koska lapset oppivat pienestä pitäen käyttämään tietotekniikkaa. Sanomalehdet ovat jääneet tässä kakkoseksi. Niiden lukeminen on vähäisempää ja lehden lukutaito ei enää periydy sukupolvelta toiselle. Valtaosa lapsista ei välttämättä tiedä, mitä sanomalehti pitää sisällään. Yksi sosionomin kompetensseista on reflektiivinen kehittämisosaaminen, johon tukeudumme opinäytetyötä toteuttaessamme. Toteutamme interventiot lasten kanssa käyttäen tutkivaa työtettä. Käytäntöpainotteisen tutkimusosaamisen avulla saamme tuotettua uutta tietoa yhdessä lasten kanssa. (Mäkinen ym. 2009, 19.)

Media on hyvää, jos se synnyttää kysymyksiä. Tällöin media ruokkii myös lukijan ja kokijan luovuutta. Luovuus antaa mahdollisuuden katsoa mediaa uudella tavalla ja kyseenalaistaa totuuksia. Liian vahva, tunteellinen tai jännittävä mediakokemus ei anna lapselle tilaa tarkastella mediaa luovasti, vaan kaikki lapsen energia kuluu ärsyketulvan käsittelemiseen. (Lehtipuu 2006, 33.) Lapsi myötäelää median parissa koko tunteiden kirjon. Pelottavat tai hämmentävät mediasisällöt voivat olla moninaisia ja lapselle tulisikin siksi kertoa näistä hänen kehitystasonsa mukaan. (Mediamuffinssi 2007.) Sosionomina osaamme luoda asiakkaita, eli tässä tapauksessa lapsia, osallistavan vuorovaikutus ja yhteistyösuhteen. Asiakastyön osaamisen kompetenssi mahdollistaa siis erilaisten työmenetelmien tarkoituksenmukaisen käyttämisen ja arvioinnin. Pystymme myös tukemaan ja ohjaamaan lapsia tavoitteellisesti projektissamme. (Mäkinen ym. 2009, 18.)

Mielestämme on tärkeää, että sanomalehtimediaan kiinnitettäisiin huomiota jo lapsuudessa, sillä jos innostus lehden lukua kohtaan herää jo silloin, se todennäköisimmin säilyy läpi elämän. Monipuolisuus ja vaihtelu lisäävät lapsen kiinnostusta mediaan ja tekemällä itse lasten kiinnostus sanomalehtiin ja mediaan kasvaa. Bronfenbrennerin ekologisten järjestelmien teorian mukaan ympäristön erilaajuiset kehät, joiden kanssa yksilö on aktiivisessa vuorovaikutuksessa, vaikuttavat lapsen sosiaalistumiseen ja kehitykseen. Eri laajuisilta kehiltä tulevat ärsykkeet vaikuttavat siten aina myös lapseen yksilötasolla. (Härkönen 2013.) Siksi medialukutaitojen hallitseminen on tärkeä osa nykypäivän kansalaistaitoa. Tämän takia myös päiväkodeissa on tärkeää ottaa medialukutaidon kehittäminen osaksi varhaiskasvatusta. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaan varhaiskasvatuksen mediakasvatuksen päämääränä on lapsen ymmärryksen kehittäminen mediakulttuurista sekä mediataitojen vahvistaminen niin, että lapsi pystyy hyödyntämään mediaa tiedollisissa, taidollisissa ja sosiaalisissa tarpeissa. Lisäksi varhaiskasvatuksen mediakasvatus edistää lapsen kykyä toimia median parissa vastuullisesti huomioon ottaen oman ja muiden hyvinvoinnin. (Stakes 2008.)

1.2 Ideavaihe sekä projektin toimeksianto ja käynnistäminen

Kokkolassa syksyllä 2012 järjestettiin Loistavaa –viikko. Viikolle osallistuneissa päiväkodeissa heräsi kiinnostus oman lehtiprojektin toteuttamiseen päiväkodilla. Kuulimme ideasta ja aloimme selvittää mahdollista yhteistyökumppania. Yhteistyökumppaniksemme valikoitui Nahkurin päiväkoti, jossa asiasta innostuttiin kovasti. Nahkurin päiväkodissa oli jo osallistuttu Loistavaa –viikolle, jolla lapset saivat tutustua muun muassa sanomalehteen. Tuottamalla päiväkodin oman lehden vastaamme päiväkodin toiveisiin mediakasvatuksen saralla.

2 PROJEKTIN KUVAUS JA TAVOITTEET

2.1 Projektin tavoitteet

	YKSILÖ	ORGANISAATIO	OPISKELIJA
TULOS-TAVOITE	<ul style="list-style-type: none"> - itse tekemisen ilo - positiivisia ryhmäkokemuksia - tutustuminen mediaan 	<ul style="list-style-type: none"> - päiväkodin oma lehti 	<ul style="list-style-type: none"> - valmis tuote ja opinnäytetyö - projektin johtaminen - projektin etenemisestä vastaaminen
PROSESSI-TAVOITE	<ul style="list-style-type: none"> - projektiin osallistuminen - lapsen mediataitojen vahvistaminen 	<ul style="list-style-type: none"> - lehden saattaminen päiväkodin käyttöön - mediakasvatuksen työmenetelmiä ryhmälle ja päiväkodille 	<ul style="list-style-type: none"> - suunnitella ja toteuttaa 6-7 interventiota onnituneesti - lasten kehitystason huomioiminen - ohjaustaitojen kehittäminen - erilaisten työmenetelmien käyttäminen (saduttaminen, leikit, haastattelut, valokuvaus)
OPPIMIS-TAVOITE	<ul style="list-style-type: none"> - mediaan tutustuminen sekä median luominen - ryhmätaitojen kehittäminen - oman panoksen näkyminen lehdessä 	<ul style="list-style-type: none"> - mediakasvatuksen hyödyntäminen päiväkodissa - luovien työmenetelmien lisääminen päiväkodissa 	<ul style="list-style-type: none"> - oman ohjauskompetenssin vahvistaminen - ammatillinen kasvu - projektiosaamisen kehittäminen - ryhmäyttäminen ja yhteishengen luominen

Teemme opinnäytetyömme toiminnallisena projektioinnäytetyönä Nahkurin päiväkotiin. Keskeisin tavoitteemme opinnäytetyössämme on Nahkurin päiväkodin toiminnan viikko-ohjelman rikastuttaminen medialukutaitoihin tutustumalla. Medialukutaitojen lisäksi haluamme vahvistaa lasten omaa luovuutta median kautta. Toivomme, että innostaisimme Nahkurin päiväkodin työntekijöitä hyödyntämään mediaa jatkossakin oppimisen lähteenä ja luovuuden tukena. Lasten toivoisimme saavan intoa käyttää myös sanomalehteä tiedonlähteenä.

Projektimme aikana tulemme tekemään Nahkurin päiväkotiin 6-7 interventiota. Interventioihin osallistuu 8-10 lasta, jotka ovat 5-vuotiaita ja heidät on koottu kahdesta eri ryhmästä. Ensimmäisissä interventioissa tulemme keskittymään myös tutustumiseen ja jään murtamiseen. Tulemme huomioimaan lasten kehitystason, iän, sukupuolen ja yksilölliset taidot. Tärkeää on, että jokaisen lapsen tuottamaa materiaalia käytetään valmiissa tuotteessa.

Tavoitteenamme on suunnitella ja toteuttaa 6-7 interventiota mediakasvatuspohjalta Nahkurin päiväkodissa. Tämän lisäksi teemme pari tutustumiskäyntiä Nahkurin päiväkotiin ennen interventiota. Projektin myötä saamme projektin organisoinnista kokemusta sekä kehitämme suunnittelu- ja yhteistyötaitoja. Luomme suhteita työelämään ja olemme vuorovaikutuksessa lasten kanssa. Lisäksi saamme uusia kokemuksia oman tuotteen valmiiksi saattamisesta ja siihen liittyvästä prosessista. Kehitymme myös lapsiryhmän ohjaamisessa.

INTERVENTIO	KUVAUS INTERVENTIOSTA
1. kerta	"Pressikorttien" tekeminen lasten kanssa. Tutustumme lehtiin, leikkaamme kiinnostavia kuvia ja kerromme niiden pohjalta tarinoita.
2. kerta	Sadutamme edellisellä kerralla valituista lehtikuvista viiden hengen ryhmissä. Lisäksi luemme lapsille lehtijutun, jonka pohjalta lapset saavat piirtää kuvan.
3. kerta	Harjoittelemme haastatteluita ja laaditaan kysymyksiä haastattelua varten.
4. kerta	Haastattelu (esim. keittäjä, siivooja tai muu lasten ideoima henkilö) kahdessa eri ryhmässä. Keskustelu haastatteluiden pohjalta.
5. kerta	Valokuvaus teemalla.
6. kerta	Lapsilta pyydettyjen ideoiden toteuttamista sekä viimeistelyä.
7. kerta	Kokoaminen, viimeistely ja palaute lapsilta sekä henkilökunnalta.

2.2 Tulosten määrittely ja laatu

Projektimme on laadukas järjestämme mediakasvatukselliset interventiot suunnitelmiamme ja tavoitteidemme mukaan. Interventioiden aikana havainnoimme lapsia ja heidän käyttäytymistään yhdessä Nahkurin työntekijöiden kanssa. Lisäksi haastattelemme projektiin osallistuneita lapsia sekä pyydämme palautetta työntekijöiltä interventioiden onnistumisesta.

2.3 Projektissa huomioon otettavat standardit, lainsäädäntö ja sopimukset

Huomioon otettavat standardit projektissamme ovat Kokkolan varhaiskasvatussuunnitelma ja valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma sekä Mediakasvatus varhaiskasvatuksessa. Projektiamme ohjaavat myös laki lasten päivähoidosta sekä asetus lasten päivähoidosta. Lisäksi pitää noudattaa allekirjoittamaamme yhteistyösopimusta sekä salassapitosopimusta.

3 PROJEKTIORGANISAATIO

3.1 Projektin yhteistyötahot ja ohjausryhmä

Projektiorganisaatiomme ohjausryhmään kuuluu meidän lisäksi opinnäytetyömme ohjaaja Tarja Mäkitalo ja Kokkolan varhaiskasvatustoiminnan koordinaattori.

3.2 Projektiryhmä ja projektipäällikkö

Projektiorganisaatiomme projektiryhmään kuuluu Nahkurin päiväkodin johtajan viransijainen ja Nahkurin päiväkodin muut työntekijät. Vastaavina projektipäällikköinä toimimme itse 100-prosenttisellä sitoutumisella projektimme tavoitteiden saavuttamiseksi.

3.3 Tukihenkilöt: asiantuntijat, laatuhenkilö, yhteyshenkilöt

Tukihenkilöinä toimivat Nahkurin päiväkodin johtajan viransijainen sekä lastentarhanopettaja.

4 TOTEUTUSSUUNNITELMA

4.1 Tehtäväluettelo, aikataulu ja välitulokset

Palautamme projektisuunnitelmamme helmikuussa 2013. Helmi – maaliskuussa 2013 kokoonnumme projektiryhmämme kanssa ja tutustumme projektiin osallistuvaan lapsiryhmään. Maalis – huhtikuussa 2013 suunnittelemme interventiot lopulliseen muotoonsa. Alustavan pohdinnan mukaan interventioita 6-7, jotka toteutetaan 5-vuotiaiden lasten kanssa. Interventiot koostuisivat aineiston hankkimisesta saduttamalla, valokuvaamalla, kuvittamalla ja haastattelemalla. Raportoimme ja kirjaamme interventiot aina niiden toteutumisen jälkeen. Toteutamme interventiot huhti – toukokuussa 2013 ja pyrimme mahduttamaan interventiot kolmesta neljän viikon sisään. Pyydämme palautteen interventioiden päätyttyä sekä lapsilta että henkilökunnalta.

Interventioiden jälkeen huolehdimme lopullisen lehden koostamisesta ja tulostamisesta. Jaamme lehden Nahkuriin mahdollisesti myös sähköisenä versiona. Pyrimme mahdollisuuksien mukaan jakamaan lehden koko päiväkodin käyttöön tulostuksien kuluista riippuen.

TAULUKKO 1. Aikataulu

AIKATAULU	
AIKA	TEHTÄVÄT
lokakuu 2012	idea projektista herää
5.12.2012	tapaaminen Nahkurin henkilökunnan kanssa ja keskustelua yhteistyömahdollisuudesta.
tammi-helmikuu 2013	projektisuunnitelman tekemistä ja kirjallisuuteen tutustumista.
20.2.2013	tapaaminen varhaiskasvatustoiminnan koordinaattorin kanssa, sopimuksen kirjoittaminen
helmi-maaliskuu 2013	tutustuminen projektiin osallistuviin lapsiin
maalis-huhtikuu 2013	interventioiden kirjaaminen lopulliseen muotoon
huhti-toukokuu 2013	interventiot Nahkurin päiväkodissa
toukokuu 2013	lehden koostaminen
touko-heinäkuu 2013	opinnäytetyön kirjoittaminen
elokuu 2013	opinnäytetyön kirjoittaminen ja viimeistely
syyskuu 2013	opinnäytetyön tarkastus ja hyväksyttäväksi jättäminen
marraskuu 2013	opinnäytetyön seminaariesitys
marraskuu 2013	kypsyyskoe

4.2 Resurssien hankinta ja käyttösopimukset

Lainaamme kirjastosta projektissa tarvitsemaamme kirjallisuutta ja tutustumme myös internetin lähteisiin. Sovimme tapaamisista ohjausryhmämme ja projektiryhmämme kanssa puhelimitse sekä sähköpostin välityksellä. Kuvittamiseen sopivaa materiaalia saamme hyödyntää Nahkurin päiväkodista. Valokuvaamiseen käytämme omia välineitämme ja lehden taittaminen tapahtuu omilla ohjelmillamme. Kartoitamme mahdollisuutta sponsoreihin lehden tulostuksen suhteen. Projektimme meille aiheutuvista matka- ja puhelinkustannuksista huolehdimme itse.

4.3 Tuotantosuunnitelma ja tuotteen markkinointi

Tiedotamme projektistamme lasten vanhemmille kirjeen kautta. Olemme hyvissä ajoin yhteyttä myös Nahkurin päiväkotiin, jotta siellä osataan istuttaa projektimme interventiot heidän viikkosuunnitelmaansa. Lopullinen tuotos jaetaan mahdollisuuksien mukaan koko Nahkurin päiväkodille, mutta vähintään osallistuvan ryhmän lapsille. Lisäksi annamme Nahkurin päiväkodin käyttöön sähköisen version lehdestä.

4.4 Projektin potentiaaliset ongelmat ja riskit

Yksi projektin haasteista on omien aikataulumme yhdistäminen projektin vaatimiin aikatauluihin sekä yhteistyökumppanien aikatauluihin. Käymme kumpikin koulun ohella töissä, mikä asettaa omat haasteensa yhteiselle ajalle. Ymmärrämme opinnäytetyön olevan tällä hetkellä etusijalla, joten teemme kaikkemme aikataulussa pysymisen eteen. Oma jaksaminen on kuitenkin myös tärkeää ja siitä täytyy pitää huolta projektin aikanakin. Pyrimme pysymään aikataulussa mutta olemme myös valmiita tekemään kompromisseja ja joustoja, jos tilanne sitä vaatii. Sairastapauksissa toimimme toistemme tuuraajina tai tarvittaessa siirrämme tapaamisia.

Toinen projektin haaste on lapsiryhmän vetäminen interventioissa, sillä meillä ei ole aiheesta kovin paljon kokemusta tämän ikäisten lasten kanssa. Uskomme kuitenkin interventioiden pysyvän hallinnassa, sillä meillä on tukena myös ryhmien ohjaajat Nahkurin päiväkodista ja olemme itse motivoituneita kehittämään omia ryhmänohjaustaitojamme. Myös lasten motivoituneisuus ja jaksaminen asettaa omat haasteensa ja meidän tehtävämme on toimia innostajina. Henkilökohtaisena haasteenamme on lisäksi muodostaa lapsille heidän kehitystasoonsa nähden sopivia interventioita, jotka tuovat lapsille onnistumisen kokemuksia ja iloa.

Itse lopullisen tuotoksen tekeminen on yksi suurimmista haasteista, sillä meidän on toimittava oman budjettimme rajoissa. Jos lehden tulostus käy liian kalliiksi, tyydymme myös lehden sähköiseen versioon. Pyrimme kuitenkin saamaan aikaan myös paperiversion ainakin projektiin osallistuneille.

5 PROJEKTIBUDJETTI

Projektiin tarvittava kirjallisuus lainataan kirjastosta, joten se ei tuota ylimääräisiä kuluja. Lehden tekoon tarvittavat materiaalit, kuten paperit, värit ja askartelutarvikkeet saamme käyttöömmme Nahkurin päiväkodista. Suurimman kulun projektissamme aiheuttaa lehden lopputuotoksen tulostaminen. Jos budjettimme riittää ja saamme sponsorointiapua, voimme käyttää kirjapainon palveluita, mutta edullisempänä vaihtoehtona voimme turvautua jonkin halvemman firman tulostuspalveluihin. Aikataulujen sopimiseen käytämme omia puhelinliittymiämme ja liikkuminen tapahtuu pääasiassa omavastuulla. Taiton kustannuksille sekä omalle työpanokselle emme voi laskea varsinaista hintaa.

Arvioidut tulot:

- Kirjallisuus: lainataan kirjastosta
- Askartelumateriaalit: Nahkurin päiväkodista
- Taiton kustannukset $30\text{h} \times 15\text{€}/\text{h} = 450\text{€}$ → ei laskennallisia kuluja
- Oma työpanos $2\text{x} (25\text{h} \times 12\text{€}/\text{h}) = 600\text{€}$ → ei laskennallisia kuluja
- Tulostussponsorointi: ?

Arvioidut menot:

- Matkakustannukset: 30 €
- Puhelinkustannukset: 20 €
- Tulostuskustannukset: 0-250 €

TAULUKKO 2. Kustannusarvio

KUSTANNUSARVIO	YHTEENSÄ
TULOT	-
MENOT	50-300€
TAPPIO	50-300 €

6 OHJAUSSUUNNITELMA

6.1 Ohjausryhmän ja projektiryhmän kokoukset

Meillä ei tule projektimme aikana olemaan yhteistä kokousta koko ohjausryhmämme kesken, mutta tapaamme molempia tahoja tarvittaessa yksitellen. Projektiryhmämme kanssa kokoonnumme muutaman kerran ennen interventioita, tarvittaessa myös interventioiden jälkeen.

6.2 Projektin tiedottaminen, raportointi ja dokumentointi

Pidämme ohjausryhmämme jäsenet ajan tasalla projektimme etenemisestä sähköpostitse, tarvittaessa käymme myös ohjaajien luona keskustelemassa. Kokoonnumme projektiryhmämme kanssa muutaman kerran ennen interventioiden pitämistä ja samoissa yhteyksissä tutustumme myös lapsiin, jotta interventiot sujuisivat jouhevammin. Tiedotamme projektista siihen osallistuvien lasten vanhemmille kirjeitse. Projektimme päällikköinä pidämme myös säännöllistä projektipäiväkirjaa projektimme etenemisestä.

6.3 Projektin laadunvarmistus

Projektillamme parannamme Nahkurin päiväkodin mediakasvatuksen laatua. Pohjaamme projektimme laadukkaisiin ja luotettaviin lähteisiin sekä lapsen kasvun ja kehityksen ymmärrykseen. Tutustumme etukäteen Nahkurin päiväkodin lapsiin sekä heidän henkilökohtaisiin varhaiskasvatussuunnitelmiinsa. Näin pystymme toteuttamaan interventiot lapsilähtöisesti. Huolellinen suunnittelu ja aikataulusta kiinni pitäminen luovat projektillämme tukevan pohjan. Otamme huomioon projektissämme varhaiskasvatusta ohjaavan lainsäädännön, standardit ja sopimukset.

Tuemme lapsia ohjaajina yksilöllisesti sekä kannustamme heitä turvalliseen median maailmassa toimimiseen.

Varmistamme projektimme eettisyyden ja luotettavuuden. Lähetämme vanhemmille päiväkodin välityksellä tiedotteen projektistamme, jossa kerromme lehdestä. Olemme valmistautuneet myös vastaamaan vanhempien kysymyksiin tarvittaessa. Valokuvausta varten kysymme myös asianmukaiset luvat vanhemmilta. Allekirjoitamme salassapitosopimuksen yhteistyökumppanien kanssa.

LÄHTEET

Finlex 2013. Asetus lasten päivähoidosta. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1973/19730239?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=p%C3%A4iv%C3%A4hoito>. Luettu: 18.2.2013.

Finlex 2013. Laki lasten päivähoidosta. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1973/19730036?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=p%C3%A4iv%C3%A4hoito>. Luettu: 18.2.2013.

Hujala, E., Puroila, A.-M., Parrila, S. & Nivala, V. 2007. Päivähoidosta varhaiskasvatukseen. T-Print. Hyvinkää.

Härkönen, U. 2013. Teorian ja tutkimuskohteen vuorovaikutus – Bronfenbrennerin ekologinen systeemiteoria ihmisen kehittymisestä. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://sokl.uef.fi/verkkojulkaisut/monitiet/pdf/harkonen.pdf>. Luettu: 11.4.2013.

Karlsson, L. 2003. Sadutus – Avain osallistavaan toimintakulttuuriin. WS Bookwell Oy. Juva.

Kokkolan kaupunki 2010. Kokkolan varhaiskasvatussuunnitelma. Www-dokumentti. Saatavissa: https://www.kokkola.fi/perusturva/paivahoito/fi_FI/paivahoito/files/83548458459416129/default/kokkola_vasu_2010.pdf. Luettu: 18.2.2013.

Kotilainen, S. (toim.) 2002. Kohti viestintäkompetenssia. Tavoitteita ja käytäntöjä eri kouluasteilla. Tampereen yliopistopaino Oy.

Lahikainen, A.-R., Hietala, P., Inkinen, T., Kangassalo, M., Kivimäki, R. & Mäyrä, F. (toim.) 2005. Lapsuus mediamaailmassa. Näkökulmia lasten tietoyhteiskuntaan. Tammer-Paino Oy. Tampere.

Lehtipuu, U. 2006. Ruuturitari ja digidonna. Lapsi matkalla mediaan. WSOY. Helsinki.

Mediamuffinssi 2007. Muffe ja kadonnut avain. Mediakasvatuksen tehtäviä 3-8 – vuotiaille. Otavan kirjapaino Oy. Keuruu.

Mäkinen, P., Raatikainen, E., Rahikka, A. & Saarnio, T. 2009. Ammattina sosiologi. WSOYpro Oy. Helsinki.

Sintonen, S. 2002. Median sylissä. Kirjoituksia lasten mediakasvatuksesta. Tammer-Paino Oy. Tampere.

Stakes 2008. Mediakasvatus varhaiskasvatuksessa. Painotalo Seiska Oy. Iisalmi.

Stakes 2005. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Gummerus-kirjapaino Oy. Saarijärvi.

KOKKOLAN KAUPUNKI

VIRANHALTIJAPÄÄTÖS

Sivistyskeskus
Varhaiskasvatustoimen johtaja

15.04.2013

20 §

Asia Tutkimuslupa-anomus / Sivistystoimi / Varhaiskasvatus.

Hakijat Anu Huhtala ja Eija Ala-Pöntiö hakevat lupaa tutkiakseen opinnäyte-työnä lasten suusta tulevia lausahduksia Nahkurin päiväkodissa. Tutkimuksen tarkoituksena on tukea mediakasvatusta Nahkurin päi-väkodissa toteuttamalla päiväkodin oma lehti. Hakijat opiskelevat Centria ammattikorkeakoulussa.

Ennen tutkimuksen alkua pyydetään ottamaan yhteyttä vt. päiväko-din johtaja Outi Hankaniemeen, jonka kanssa sovitaan käytännön järjestelyt.

Lupaehdot Kaikki osapuolet sitoutuvat noudattamaan tietosuojalaista ja salas-sapidosta annettuja ohjeita ja määräyksiä siltä osin kuin niitä tähän tutkimukseen liittyy.

Tutkielmasta toimitetaan maksuttomasti kappale e-mail:elina.mylly-niemi(at)kokkola.fi.

Päätös Myönnän tutkimusluvan Anu Huhtalalle ja Eija Ala-Pöntiölle anomuk-sen mukaisesti.

Päiväys ja allekirjoitus 15.04.2013

Varhaiskasvatustoimen johtaja

Liite: Tutkimuslupa-anomus, projektisuunnitelma

Jakelu: Hakijat, Elina Myllyniemi

Opinnäytetyön tekijä/t Eija Ala-Pönttiö ja Anu Huhtala	Aloituspäivämäärä 5.12.2013
Koulutusohjelma Sosionomi (AMK)	Yksikkö Centria ammattikorkeakoulu
Koulutusohjelman yliopettaja Pirjo Forss-Pennanen	Opinnäytetyön ohjaaja Tarja Mäkitalo
Opinnäytetyön työnimi (aihe) LASTEN SUUSTA –LEHTI NAHKURIN PÄIVÄKODISSA	
Tutkimusongelma/kehittämistehtävä Projektin tavoitteena on lasten osallisuuden vahvistaminen mediakasvatuksen keinoin, sekä lisätä mediakasvatuksen ja luovien työmenetelmien hyödyntämistä päiväkodin arjessa. Projektioinnäytetyön päämääränä on toteuttaa lehti yhdessä päiväkodin lasten kanssa.	
Opinnäytetyön tavoite ja rajaus/tutkimustulokset Opinnäytetyön keskeisiä elementtejä ovat lasten osallisuuden vahvistaminen, mediakasvatus ja tutkiva työote. Projektin nojautuu Bronfenbrennerin ekologiseen malliin sekä valtakunnalliseen sekä paikalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Projektiosuus koostuu lapsiin tutustumisesta, toiminnallisista interventioista, lehden taittamisesta sekä lehden saattamisesta päiväkodin käyttöön. Projektissa käytetään työmenetelminä sadutusta, piirtämistä, valokuvausta ja haastattelua. Tulostavoitteista keskeisimpiä projektissamme ovat mediaan tutustuminen positiivisten ryhmäkokemusten avulla, sekä sitä kautta saattaa valmiiksi päiväkodin oma lehti ja opinnäytetyö. Prosessitavoitteena vahvistamme lasten mediataitoja projektiin osallistumisen kautta. Kehitämme samalla omia ohjaustaitojamme ja opimme käyttämään erilaisia työmenetelmiä interventioissa. Oppimistavoitteista tärkeimpinä pidämme lasten oman näköisen lehden valmistumista, ryhmätaitojen kehittymistä, luovien työmenetelmien lisäämistä päiväkodissa sekä oman ohjauskompetenssin ja ammatillisuuden kasvua.	

Opinnäytetyön alustava aikataulu (pvm:t kuukauden tarkkuudella) Aloituspalaveri (ohjaaja, työn tekijä, työelämäohjaaja) [10/12] Toteutussuunnitelman esittäminen [5/13] Väliraportointi [8/13] Ohjaajan tarkastus ja/tai loppupalaveri [5.2013] Opinnäytetyön hyväksyttäväksi jättäminen [5.2013] Opinnäytetyön seminaariesitys [11/13] Kypsyyskoe [11/13]
Toimeksiantajan yhteystiedot (yritys, yhteyshenkilön nimi, osoite, puhelin, sähköposti) KOKKOLAN KAUPUNKI, VARHAISKASVATUS JA PÄIVÄHOITO VARHAISKASVATUKSEN KOORDINAATTORI ELINA MYLLYNIEMI, elina.myllyniemi@kokkol P. 044 7809 501, RANTAKATU 16, 6 KRS., 67100 KOKKOLA
Tämä sopimus on laadittu kolmena kappaleena. Sopimuskappaleet toimitetaan opinnäytetyön tekijälle, toimeksiantajalle sekä työn ohjaajalle. Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulun opiskelija sitoutuu tekemään toimeksiantajan toimeksiannosta edellä mainitusta aiheesta opinnäytetyön <u>syksy 2013</u> mennessä. Toimeksiantaja sitoutuu antamaan opiskelijan käyttöön työssä tarvittavaa tietoa sekä arvioimaan opinnäytetyön valmistuttua sen hyödynnettävyyttä toiminnassaan. Toimeksiantaja maksaa materiaali-, postitus-, matka- ym. mahdolliset kulut laskun mukaan. Toimeksiantaja voi maksaa opinnäytetyön tekijälle palkan. Tämän sopimuksen osapuolet ovat velvolliset pitämään salassa kaiken, mitä he toimeksiannon yhteydessä ovat aaneet tietoonsa asioista, joita voidaan pitää toisen sopijapuolen liikesalaisuutena. Opinnäytetyö käydään läpi ammattikorkeakoulun opinnäytetyöseminaarissa ja se on julkinen asiakirja. Toimeksiantajan tulee erikseen pyytää työn salausta. Ammattikorkeakoulu ei vastaa opinnäytetyön tekijän mahdollisesti aiheuttamasta haitasta tai vahingosta.
Päiväys 20.2.2013
Työelämäohjaajan allekirjoitus Elina Myllyniemi
Opiskelijan allekirjoitus Eija Ah-Pont Anu Hahtala
Opinnäytetyön ohjaajan allekirjoitus Tanja Pöytä

Hei vanhemmat!

Olemme kolmannen vuoden sosionomiopiskelijoita Centria ammattikorkeakoulusta. Teemme opinnäytetyömme Nahkurin päiväkodin viiskareille. Tavoitteenamme on toteuttaa päiväkodin sanomalehti yhdessä lasten kanssa.

Lehti toteutetaan ryhmätoiminnalla yhteensä kuudesta seitsemään toimintatuokiolla. Tuemme lasten itse ilmaisutaitoa sekä kehitämme heidän medianlukutaitoaan. Pohjaamme toimintatuokiomme mediakasvatuksen periaatteisiin. Toiminta sisältää tutustumista, leikkejä, askartelua, valokuvausta, sadutusta ja luovaa toimintaa. Ryhmäläiset saavat myös itse ideoida sisältöä lehteen. Lopputuotoksena syntyy päiväkodin lehti, joka annetaan päiväkodin käyttöön. Ryhmään osallistuminen on maksutonta.

Voitte ottaa yhteyttä jos teillä on kysyttävää ryhmän toiminnasta. Vastaamme mielellämme.

Ystävällisin terveisin

Anu Huhtala/ p. xxxxxxxxxxx ja Eija Ala-Pönttiö/ p. xxxxxxxxxxx

Hei vanhemmat!

Sanomalehtiprojektimme Nahkurin päiväkodissa on lähtenyt hyvin käyntiin. Tulomme projektin aikana valokuvaamaan, kirjoittamaan ja piirtämään yhdessä lasten kanssa sisältöä lehteen. Haluaisimmekin varmistaa, että teille sopii mahdollinen lapsen nimen ja valokuvassa esiintyminen lehdessä. Tarkoituksemme on kuvata lasten kanssa uutiskuvia, joissa lapset saattavat oman valintansa mukaan myös esiintyä. Kun lehti valmistuu, muutaman paperiversion lisäksi se mahdollisesti liitetään myös Nahkurin päiväkodin nettisivuille sähköisessä muodossa.

Lapseni nimi

saa _____

ei saa _____ esiintyä lehdessä.

Lapsen valokuva

saa _____

ei saa _____ esiintyä lehdessä.

Voitte ottaa yhteyttä jos teillä on kysyttävää ryhmän toiminnasta. Vastaamme mielellämme.

Ystävällisin terveisin

Anu Huhtala/ p. xxxxxxxxxxx ja Eija Ala-Pönttiö/ p. xxxxxxxxxxx

1. Interventio

Tavoite: Mediaan tutustuminen lasten kanssa. Positiiviset ryhmäkokemukset lapsille. Itse tekemisen ilo.

- Saavumme etukäteen Nahkurin päiväkodille, jotta voimme valmistella interventiota. Leikkaamme ”pressikortit” valmiiksi ja etsimme tarvitsevamme työvälineet. Varaamme mukaan sanomalehtiä.
- Aloitamme intervention tutustumisleikillä ”rento asento”
- Tutustumme ensin lehteen ja selitämme lapsille, että tulemme tekemään oman lehden. Kerromme mitä lehti yleensä sisältää sekä kyselemme lasten kokemuksia lehdistä.
- Jaetaan erilaisia lehtiä lapsille ja he saavat leikata kiinnostavia kuvia niistä.
- Tämän jälkeen keskustelemme lasten kanssa heidän valitsemistaan kuvista sekä pohjustamme seuraavalla kerralla tapahtuvaa saduttamista kuvista.
- Askartelemme lopuksi lasten kanssa jokaiselle oman ”pressikortin”.
- rentoutus ”jääpala”.
- Kysellä lasten ajatuksia siitä, mitä he haluavat lehteen sekä kysellä ryhmäpalautetta.

Kumpikin kirjoittaa oppimispäiväkirjaan interventioista.

2. Interventio

Tavoite: Annetaan tilaa lapsen omalle mielikuvitukselle luomalla yhdessä tarinoita sadutuksen kautta. Tuetaan lapsen kiinnostusta sanomalehteen ja uutisiin. Tuetaan lapsen kykyä työskennellä yhteistyössä muiden kanssa.

- Jaetaan pressikortit. Ne, joilta puuttuu, saavat askarrella omat kortit. Muuta leikkivät leijonaa ja käärmettä.
- Leikatut kuvat esiin. Jokainen valitsee omista kuvistaan suosikin.
- Jaetaan ryhmä kahtia ja tehdään ryhmäsadutus. Ryhmässä valitaan lasten kuvista ensin yksi yhteinen sadutuksen kohde. Tarvittaessa sadutetaan useammasta kuvasta.
- Ryhmäehdotukset: Anu → Janet, Aino, Laura, Jesse, Benjamin, Allu & Eija → Misko, Oscar, Mimmi, Ellinoora, Keela, Tuua
- Esitellään tarinat toiselle ryhmälle
- Mielikuvituspalloleikki
- Palautelomake. Lapset värittävät valitsemansa tunnelman kasvot. Kysellään yhteisesti sanallista palautetta.

Kumpikin kirjoittaa oppimispäiväkirjaan interventioista.

3. Interventio

Tavoite: Tutustutaan median eri ilmaisumuotoihin. Annetaan lapsen äänelle tilaa.

- Jaetaan pressikortit.
- Alkuleikkinä saarileikki
- Luetaan ajankohtainen lapsia kiinnostava lehtijuttu ryhmälle. Lehtijutun pohjalta lapset saavat piirtää/maalata lehtikuvan.
- Haastattelun mallintaminen. Näytetään käytännössä miten tapahtuu. Jos aikaa, jaetaan ryhmä kahtia. Toinen puoli haastattelee Anua, toinen Eijaa harjoitusmielessä.
- Mietitään yhdessä, ketä haastatellaan seuraavalla kerralla.
- Mietitään yhdessä kysymyksiä haastateltaville.
- Loppuleikkinä sähkötys
- Palautelomake. Lapset värittävät valitsemansa tunnelman kasvot. Kysellään yhteisesti sanallista palautetta.

Kumpikin kirjoittaa oppimispäiväkirjaan interventioista.

4. Interventio

Tavoite: Luodaan lapsille käsitys median toimintatavoista. Vahvistetaan lasten kykyä tuoda omat ajatukset esiin. Tuetaan lasten ryhmässä toimimisen kykyä ja tilan antamista toiselle.

- Jaetaan pressikortit.
- Kerrataan lasten kanssa, miten haastattelussa toimitaan. Käydään läpi myös viime kerralla keksityt kysymykset.
- Pyydetään ensimmäinen haastateltava sisään (lastenohjaaja).
- Jos haastattelujen välissä aikaa, leikitään läpsyä.
- Pyydetään seuraava haastateltava sisään (siivooja).
- Kerrotaan seuraavan intervention aiheesta (valokuvaus).
- Loppuleikkinä "rento asento".
- Palautelomake. Lapset värittävät valitsemansa tunnelman kasvot. Kysellään yhteisesti sanallista palautetta.

Kumpikin kirjoittaa oppimispäiväkirjaan interventioista.

5. Interventio

Tavoite: Tutustutaan lehdenteossa tarvittaviin työvälineisiin. Tutkitaan päiväkodin lähiympäristöä mediaa hyödyntäen.

- Teemana keväinen valokuvaus.
- Sovitaan henkilökunnan kanssa, että lapset leikkivät ulkona, koska interventiokin tapahtuu pihalla. Emme kokoaa ryhmää yhteen, vaan toimimme 2-3 lapsen pienryhmissä.
- Käydään jokaisen lapsen kanssa läpi kameran käyttö. Lapset saavat myös kertoa omia kokemuksiaan valokuvauksesta.
- Lapset saavat ottaa haluamastaan kohteesta valokuvan päiväkodin vierisessä puistossa. Lapset saavat myös kertoa ottamastaan kuvasta.
- Palautelomake. Jokainen lapsi saa värittävää valitseman tunnelman kasvot valokuvauksen jälkeen.

Kumpikin kirjoittaa oppimispäiväkirjaan interventioista.

6. Interventio

Tavoite: Lapsen äänen kuuluviin saaminen. Lapsen mediataitojen vahvistaminen.

- Leikitään leijonaa ja käärmettä.
- Jaetaan pressikortit.
- Lapset saivat kertoa omin sanoin mitä sanomalehden tekeminen on.
- Kysellä yksitellen jokaiselta lapselta, mitä mieltä he ovat olleet sanomalehtiprojektista.
- Muut piirtävät sillä välin kokemuksistaan sanomalehtiprojektissa.
- Lopuksi leikitään saari- leikki.

Kumpikin kirjoittaa oppimispäiväkirjaan interventioista.

Ryhmäpalaute

Mikä oli mukavaa/kivaa? Mitä haluaisit lisää tai tehdä uudestaan?

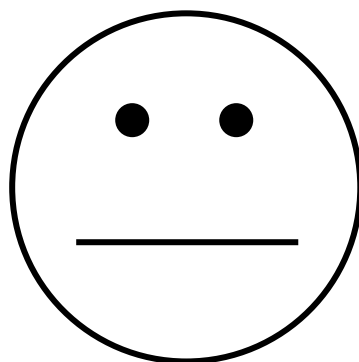
Mikä oli tylsää/ikävää?

Ryhmäpalaute

Mikä oli mukavaa/kivaa? Mitä haluaisit lisää tai tehdä uudestaan?

Fiilikseni nyt:

Palaute henkilökunnalta

Ympyröi sopivin vaihtoehto 1-5, jolloin

1=Erittäin tyytymätön, 2=Tyytymätön, 3=Ei tyytyväinen eikä tyytymätön, 4=Tyytyväinen, 5=Erittäin tyytyväinen

1. Arvioi tyytyväisyytesi interventioiden sujumiseen

Ajankäyttö	1	2	3	4	5
Rakenne (sisältö, josta interventio koostui)	1	2	3	4	5
Erilaisten työmenetelmien käyttö	1	2	3	4	5
Lasten huomiointi	1	2	3	4	5
Vuorovaikutus lasten kanssa	1	2	3	4	5

2. Koetko saaneesi projektista jotain, mitä voisi hyödyntää päiväkodin arjessa? Mitä?

3. Vaikuttiko projekti mielestäsi lasten ryhmä- ja mediataitojen kehittymiseen? Miten?

4. Näkyykö lasten osallisuus mielestäsi projektissa ja/tai lopputuotteessa?

5. Oletko tyytyväinen projektin lopputuotokseen? Miksi?

Kiitos palautteestasi! 😊

Kevät 2013

Sanomalehtiprojektia lasten innolla

Nykyään informaatiotulva on niin suuri, että lapsi tarvitsee tukea median lukemiseen. Media on viestimistä eli viestien kertomista tai vastaanottamista, jopa tarinoita kuvan ja äänen avulla. Viestintä erilaisten viestimien välillä on nykypäivänä osa lasten arkielämää. Lapset ovat nykyään kuitenkin tutumpia tietokoneiden kuin sanomalehtien kanssa, koska lapset oppivat pienestä pitäen käyttämään tietotekniikkaa. Tämän takia valitsimme opinäytetyömme projektiksi sanomalehden toteuttamisen lasten kanssa.

Lehtiprojekti koostui kuudesta interventiosta eli toimintatuokiosta, joiden aikana tutustuimme sanomalehteen ja sen tekemiseen eri tavoin. Lapset pääsivät kuvittamaan, kertomaan tarinoita, valokuvaamaan sekä haastattelemaan lehteä varten. Lehti toteutettiin lasten ehdoilla. Projektin aikana lapsilta pyydettiin palautetta värityskuvien, joita voit ihaila lehden loppuosasta.

Materiaali lehteä varten kerättiin huhti-toukokuun vaihteessa noin kolmen viikon ajalla. Lehdentekoon osallistui Nahkurin päiväkodin ylä- ja välitalon 5-vuotiaat lapset. Ryhmän koko vaihteli, mutta pääsääntöisesti interventioon osallistui 6-10 -henkinen ryhmä.

Suuri kiitos projektin onnistumisesta kuuluu Nahkurin päiväkodin lapsille ja henkilökunnalle. Kiitämme myös vanhempia, jotka omalta osaltaan mahdollistivat projektin. Matka on ollut opettavainen ja yhteistyö sujuvaa ja luontevaa. Lasten into on ollut tarttuvaa ja tehnyt projektista meille tekijöillekin mieleenpainuvan.

Kesäterveisin,
Anu Huhtala ja Eija Ala-Pönttiö
Centria ammattikorkeakoulu

Lasten ajatuksia lehden teosta

Ei ollu mikään ikävää.

Kivaa, hauskaa, keskikokoista.

On leikattu lehdistä kuvia.

Me esitettiin Marjolle, mitä pesuainetta ne käyttää ja mitkä Hanskin lempiverhot on.

On tehty pressikortit.

Tarina, jossa maapallolle syntyi jalat.

Kuvasta sai kertoa tarinan.

On ollu kivaa.

Haastattelua.

Hyvältä on tuntunu tehdä lehteä.

Kuvattiin kaikkia puita, käpyjä ja oksia.

Lehdentekoon kuuluu sakset ja lehti.

Kysyttiin haastattelussa lempiväriä, lempikoristetta ja lempikukkaa.

Tarinoita lasten suusta

Yksi osuus viiskareiden lehtiprojektissa oli saduttaminen. Lapset saivat leikata lehdistä haluamiaan kuvia. Lapset saivat valita kuvistaan parhaimmat, joista he kertoivat tarinoita oman mielensä mukaan.

Nainen näkyy ja puu. Sitten näkyy sellainen mies. Ne olivat menossa naimisiin. He olivat saamassa lapsia. Kummeja. Ja he olivat saamassa kummituksia ja paljon. Ja sitten kun ne oli isoja ne kävi koulussa ja kun näki muurahaisia ne pelkäs. Kun ne olivat aikuisia heille syntyi paljon kummituksia. Ja vielä lisää kummituksia. Ja vielä paljon kummituksia lisää. Heille syntyi paljon herkkuja. Ja kun he menivät kauppaan ostivat

karkkia ja herkkua ja näkivät muurahaisia ja heittivät ne pois. Ja sitten kaupassa syntyi lisää kummituksia ja lisää ja lisää ja lisää herkkuja ja kummituksia. Sitten maailma täyttyi kummituksista ja herkuista. Ja he elivät elämänsä onnellisia loppuun asti. Ja ihmiset menivät karkuun etelään asti ja siellä ei ollut kummituksia. Ja elivät elämänsä loppuun asti toisessa maailmassa oli yhtä täyttynyt kummitusta ja herkkua.

Tarinan kertojat: Aino, Janet ja Laura, Nahkurin viiskariryhmä

Kun talvella jäätyy vesi ja ne pilkkii. Ihmisiä pilkkimässä. Silloin, kun ne on pilkillä, niin hauen voi saada. Kun ne on pilkkinyt, niin sitten ne menee kotiin ja sitten uudelleen pilkille. Kun ne on tullut pilkkiin, ne ei mee enää takaisin kotiin. Ne rakentaa jäälle majan. Siellä käytetään kairaa ja airoa. Mulle tuli mieleen, että siellä kasvaa jäällä kukkasia. Siellä tulee zombeja ja luurankoja, joilla on jousipyssyjä. Sitten, kun ne onkii, voi saada zombin ja myös kengän. Ja voi saada jättihauen. Ja voi tulla oksennustauti.

Tarinan kertojat: Misko, Oscar, Ellinoora ja Keela, Nahkurin viiskariryhmä

Sielä on tulipalo ja siellä on ihmiset hämmästynyt ja mennyt talosta pois. Sitten, kun ne juoksee talosta pois, ne muuttuu zombeiksi. Kun ne on zombeja, niin niistä tulee luurankopaisteja ja menee hampaat rikki. Sitten siellä on kliippereitä, jotka räjähtää ja zombit hätäntyy.

Sitten, kun palomiehet menee taloon, paniikki tulee. Paniikkimiehet tulee ulos. Ne leikkii omilla päillänsä. Kun ne menee taloon, siellä ei asu ketään enää koskaan. Se tulee aina uudelleen se tulipalo.

Tarinan kertojat: Misko, Oscar, Ellinoora ja Keela, Nahkurin viiskariryhmä

Tarinan kertojat: Misko, Oscar, Ellinoora ja Keela, Nahkurin viiskariryhmä

Siinä ralliautoillaan. Ihmiset huutaa "jee"! Ne lähtee käveleen. Ja huutaa "jee, voita, voita"! Siellä otetaan kisa ja ajetaan kuinka monta kierrosta tahansa, vaikka tuhat kierrosta. Vaikka miljoonatuhat kierrosta. Ja vaikka puu. Puu, tule kattoon kierrosta. Siinä on "hyvä, jee, hurraa"! Pidetäänkö synttäreit? Siinä tulee myös Pikachu, joka ajaa ralliautolla. Pikachu huutaa. Kun Pikachu on ajanu kaikki kierrokset, hän ajaa auton sisälle, vaikka se menee rikkikin. Se menee rikki se auto aina. Ja se pistetään roskikseen.

Siinä on koiria. Yks, kaks, kolme, neljä, viis, kuus, seittämän koiraa. Ja tuosa on vielä yksi. Koirat kattoo kameraa, kun otetaan valokuvia. Ne puree ja syö kameraa. Ne on karvasia koiria. Siellä on söpöjä koiria ja aikuiset huolehtivat niistä. Ja koirat nuolee niitä.

Tarinan kertojat: Misko, Oscar, Ellinoora ja Keela, Nahkurin viiskariryhmä

Yksi nainen jumppasi, koska hän oli saamassa lapsia, jotta lapset syntyisivät nopeasti. Nainen meni ostamaan mekon itselle. Hän jumppasi koska halusi laihtua. Hänellä oli häät kohta siksi hän asti sen uuden mekon. Hän halusi että se on puhdas ja tahraton

ja siisti ja silitelty ja pesty. Tytön nimi oli Anne. Sukunimi oli Anne Matilda. Ja hänen toinen nimensä oli Sofia. Ja sitä kutsuttiin Ainoksi. Ja sitten miehen nimi Niklas. Sitten se rakasti sitä ikuisesti ja ne sai kaksi tyttöä ja kaksi poikaa. Ja elämöi ikuisesti

kahdestaan.

Mutta kerran oli keskiyö ja kellarissa oli kummituksia ja koska oli pimeää ja kummituksia elää pimeässä. Ja sitten jos on pimeää niiden mielestä se on valoa. Ne elää pimeässä. Kummitukset haluavat olla hiljaisissa paikoissa. Nainen pelkäsi, että kummitukset käyvät hänen kimppuunsa. Koskaan ei voi olla liian varuillaan, koska nainen sanoi itsekseen, sillä tavalla. Ja he elivät onnellisina elämänsä loppuun asti. Ja maapallolle syntyi jalat.

Tarinan kertojat: Aino, Janet ja Laura, Nahkurin viiskariryhmä

Kevättä lasten silmin

Valokuvaus on osa lehden tekoa. Niinpä myös Nahkurin viiskariryhmä pääsi tutustumaan ammattilaiskameran käyttöön ja sitä kautta valokuvien ottamiseen. Valokuvauksen teemana oli kevät. Lapsilta kysyttiin perusteluja, miksi he halusivat ottaa juuri tällaisen kuvan.

Aino: Siksi koska tykkään puista ja luonnosta.

Benjamin: Tykkään kävyistä. Otin kuvan muistoksi.

Ellinoora: Siellä oli käpyjä.

Misko: Se oli kiva. Oli kivat suorat oksat.

Lapsi: Se oli kiva puu.

Mimmi: Ei ollu syytä. Oli hienoja puita.

Oscar: Suihkulähde oli kiva.

Haastattelussa Nahkurin työntekijä Hanski

Lapset kyselivät Hanskilta innokkaasti itse keksimiään kysymyksiä.

Mikä on sun lempiväri?

Punainen, tykkään myös pinkistä.

Mikä on sun lempiverho?

Unikkoverhot.

Mikä on sun lempiruoka?

Uunimakkara

Mistä ruuasta sää tykkää?

Lihakeitto.

Mikä on sun lempiharrastus?

Luonnossa kulkeminen, ulkona olo, käsityöt ja sudoku.

Mikä on sun lempiohjelma?

Pidän poliisiohjelmista.

Mikä on sun lempipaikka?

Koti. Ihan oikeasti.

Mikä on sun lempiasu?

Pyjamahousut ja villasukat.

Mitkä on sun lempikorvikset?

Tykkään napeista ja renkaista sekä pienistä ja hopeisista.

Ootko koskaan vihainen?

Joskus kiukkuinen.

Oletko koskaan surullinen?

Useinkin olen surullinen.

Mikä mieli sinulla on nyt?

Vähän jännittynyt.

Mikä on lempisää?

Silloin kun aurinko paistaa. Ei haittaa vaikka on pakkasta kunhan aurinko paistaa.

Mikä on sun lempikukka?

Ruusu.

Minkä värinen auto teillä on?

Valkoinen.

Millainen talo teillä on?

Keltainen talo, jossa punainen katto ja valkoiset ikkunan pilet.

Mikä on sun lempitavara?

Minulla ei välttämättä ole lempitavara, mutta käytän paljon imuria. Polkupyörä on kuitenkin lempitavara.

Mikä on sun lempikoriste?

Sydänmagneetti. Niitä on minulla paljon. Varmaan noin 20 kappaletta. Muutenkin pidän sydänkoristeista.

Mikä on sun lempiauto?

Nissan.

Mikä on sun lempi-istumapaikka?

Keittiöpöydän ääressä kotona.

Mikä on sun lempipyörä?

Punainen tunturi.

Haastattelussa Nahkurin siivooja Marjo

Lapset esittelevät itsensä Marjolle haastattelun aluksi.

Mitä pesuainetta käytät?

Yleispesuainetta käytän lattioihin ja seiniin.

Pöytiin käytän tiskiainetta

Entä ikkunoihin?

Ikkunat pesen ikkunanpesuaineella tai tiskiaineella.

Mikä on sun lempiruoka?

Uunilohi.

Mikä on sun lempisiivousväline?

Lattianhoitokone. Kone, jolla ajelen käytävillä.

Mikä on sun lempiväri?

Sininen.

Mikä on sun lempikukka?

Sinivuokko.

Mikä on sun lempiharrastus?

Koiran kanssa kävelyllä käyminen.

Mikä on sun lempiasu?

Rennot kotivaatteet. Collegehousut ja t-paita.

Pitääkö koira vaatteita?

Koira pitää sadevaatteita.

Mikä on sun lempieläin?

Pieni koira.

Mikä on sun lempisormus?

Oma kihlasormus.

Mikä on lempipaikkasi?

Nojatuoli kotona, jossa istun ja kudon.

Mikä on lempikenkäsi?

Lenkkikossut.

Mikä on lempikoristeesi?

Pieni kynttilälyhty.

Mikä on sun lempihousut?

Collegehousut.

Mikä on sun lempituoli?

Harmaa nojatuoli.

Mikä on sun lempitapetti?

Tapetti, jossa on romanttisia ruusuja.

Mikä on sun lempihedelmä?

Mango.

Minkä värinen talo teillä on?

Valkoinen tiilitalo, jossa ruskeat ikkunat.

Millainen mieli sinulla on nyt?

Oikein iloinen ja hyvä mieli.

Mikä on sun lempiauto?

Harmaa, pieni auto.

Mikä on sun lempitalo?

Omakotitalo, jossa asun.

Mikä on sun lempi-ikkuna?

Oman saunan ikkuna, jota pidän auki saunoessa.

Lehtijutun kuvitusta

Luimme lapsille uutisen huhtikuisesta Keskipohjanmaa-lehdestä. Tämän jälkeen lapset saivat kuvittaa uutisen sen pohjalta, mitä jutusta jäi mieleen.

Suukottelee karhujen kanssa

Kuusamon Suurpetokeskuksen isäntä Sulo Karjalainen viettää aikaa karhuaitauksessa. Jälleennäkemisen riemu talven jälkeen on suuri, kun karhut kömpivät ulos pesästään. Karjalainen tarjoilee lähes 500-kiloiselle karhuystävälleen Juusolle hillomunukkeja ja kiitokseksi karhu nuolaisee isäntää poskesta.

Karhut ovat Karjalaiselle kuin perheenjäseniä. Juuson ollessa pieni on Karjalainen nukkunut hänen kanssaan poski poskea vasten ja nyt Juuson ollessa täysikasvuinen voi Karjalainen edelleen kelahtaa sen kylkeä vasten. Karjalaisen taival karhujen kanssa on alkanut jo 1990-luvun

alusta, kun hänen ja työtoverinsa haltuun päätyi orvoksi jääneitä karhunpentuja. Heikoimpia on ruokittu jopa tuttipullolla. Karjalaisen mukaan karhut ovat nopeita oppimaan ja ymmärtävät myös puhetta. Karjalainen kertoo aikanaan opettaneensa jopa mustikanpoimintaa karhupennulle. Juuson pyydellessä lisää hillomunukkeja toinen karhu Tessa nuolee hunajaa muovipurkista. Karjalainen kaivaa vielä taskustaan pussin karkkeja. Yksi hedelmäkarkki tarttuu Tessan takapuoleen. Tämä ei kuitenkaan haittaa, Karjalaisen mukaan Juuso kyllä nappaa karkin sieltä talteen.

Laura: Karhun takapuoleen tarttui karkki.

Keela: Ihminen teki jotain niille karhuille. Toinen karhu söi karkin toisen karhun takapuolesta.

Misko: Karkki, joka löytyi pepusta.

Mimmi: Karhun takapuoleen juuttui karkki.

Ellinoora: Karhulle tarjottiin munkkia.

Benjamin: Munkki on tarttunu karhun peppuun.

Aino: Karhun takapuoleen juuttui karkki.

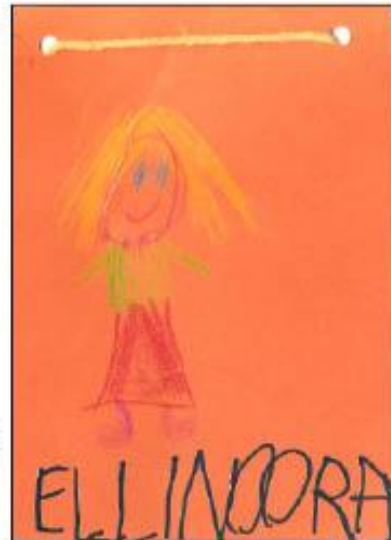
Mielipidepalsta

Lasten mielipiteitä sanomalehtiprojektista:

1. Mitä jäi mieleen?
2. Mikä oli kivointa?
3. Mikä oli vaikeaa?

Misko:
 1. Leikkaaminen.
 2. Ehkä pressikortti.
 3. Ei ollu.

Ellinoora:
 1. Ko me tehtiin nää (pressikorttit).
 2. Pressikorttien tekeminen.
 3. Ei.

Laura:
 1. Se, kun maapallolle syntyi jalat tarinassa. Ja se kun me leikattiin.
 2. Piirtää tuota mitä nyt piirretään (sanomalehden tekemisestä).
 3. Ei oikeestaan mikään.

Oscar:
 1. Mää muistan vaan sakset. Ja se kuvaaminen. Ei muuta.
 2. Noita papereita oli mukava värittää missä on hymynaamat ja surunaamat (lapsilta pyydetyissä palautelomakkeissa).
 3. Se lehden teko oli vähä vaikeeta. Valokuvien irrottaminen oli vaikeeta.

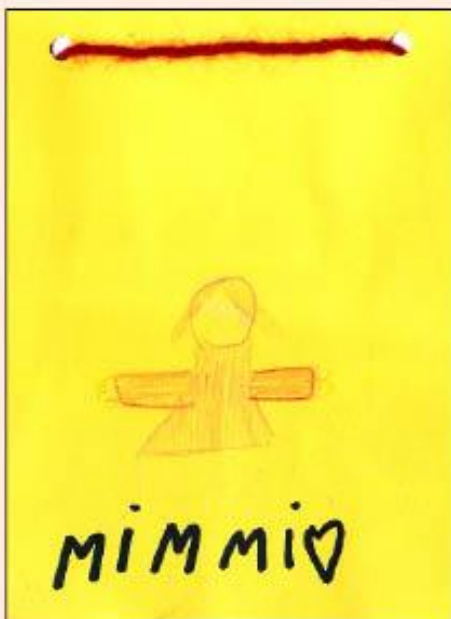
Lapsi:

1. Mää muistan, että me ollaan valokuvattu, mää kuvasin puusta. Jäi ainaki yks mieleen: leikkaus.
2. Mukavaa oli tuo piirtäminen.
3. Ei ollu mikään hankalaa.

Benjamin:

1. Pressikortit.
2. Musta oli kivaa piirtää.
3. Ei mikään.

Mimmi:

1. No ko me leikattiin. Ja ko me tehtiin nää (pressikortit).
2. Leikkaaminen. Ja piirtäminen on mukavaa.
3. Ei.

Aino:

1. Se oli ihan kiva ja erityinen. Se karhujuttu, ku peppuun tarttu karkki, niin se oli aika hauskaa.
2. Se on mukavaa, kun saa piirtää kuvia siitä mikä on kivointa. Seki oli kivaa, kun leikittiin posteljoonileikkiä ja käärme- ja leijonajuttua.
3. Oikeestaan mikään ei ollu vaikeeta.

Lapset piirtävät lehdenleosta

Aino: Se kuva jossa nainen jumppaa, ja tarina
jossa nainen jumppaa. (Lasten sadutuksesta)

Misko: Oma pressikortti. (Pressikorttien
askartelu)

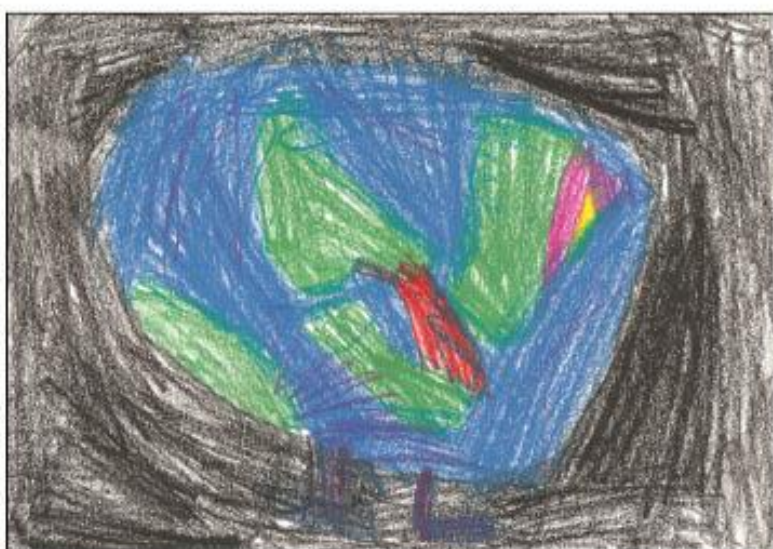

Mimmi: Kamera. (Keväinen valoku-
vauspäivä)

Ellinoora: Karhun takapuoleen tarttui karkki. (Lehtijutun kuvitusta)

Benjamin: Benjamin ja puu, jonka alla käpyjä. (Keväinen valokuvauspäivä)

Laura: Maapallo jolle syntyi jalat. (Lasten sadutuksesta)

Tunneimia matkan varrelta

Projektin aikana kyselimme lapsilta fiiliksiä jokaisen intervention jälkeen. Käytimme erilaisia tunnetiloja kuvaavista hymynaamoista koostuvaa palautelomaketta, josta lapset saivat värittää kuvaavimmat kasvat.

**Lehden tekijät
kiittävä ja
toivottavat
lukijoille hyvää
kesää!**